

INTRODUCTIONS.

DR. SAMPURNANAND
(Governor, Rajasthan)

Raj Bhavan
Jaipur.
19—10—1964.

Dear, Sri Sromani,

I have gone through the Sanskrit translation of the Kamba Ramayana sent by you. Having heard a good deal about the excellence of this work, I was naturally very anxious to read it. I am told that a translation in Hindi is available but so far I have not been able to secure a copy. Your translation seems to me to be well-executed. The language is simple but chaste and eloquent. Not knowing Tamil, I cannot say how far the translation agrees with the original but there is no reason for me to believe that you have deviated very far from the main text. Your introductory notes are useful. We know that in some places Tulsidas has varied the story as given by Valmiki. From your notes, it appears that Kambar has done the same. The reason, I believe, is also the same. Both the authors have tried to gloss over what appeared to them to be certain gross aspects of the original story.

(Sd.) Sampurnanand.

DR K N KATJU

(former Chief Minister
of Madhya Pradesh)

Allahabad,

19—10—1964

Ramayana has played almost a miraculous part in the national history of Hinduism in India. For countless ages it has moulded the character and destiny of Hindus. Valmiki's Ramayana in Sanskrit has led the race. But versions of his wonderful story as told by Valmiki in regional languages like Kamba Ramayana in Tamil and Hindi Ramayana by Tulsiidas have moved and influenced countless generations of Hindu folk living in the rural and urban areas in Southern and Northern India. Now that by God's blessing India has become free and independent and one solid whole, it would be in the national interest if all these famous versions were translated in Sanskrit—our great national language—and thus become available to the nation at large. I beg to offer my warm felicitations to Pandit S N Srirama Desikan for translating Kamba Ramayana in Sanskrit. By his effort, Kamba's great treatise becomes the heritage of India. I am sure it will be widely read and appreciated. Tulsiidas Ramayana is equally famous in Northern India. I am sure its Sanskrit translation will be equally appreciated and welcomed.

I have read the English portion of your book with great interest. It has been revealing to me.

With best wishes,

(Sd) K N Katju

SRI C R PATTABHIRAMAN
Deputy Minister

Information & Broadcasting
India

15-10-1964
Madras (Camp)

Sri S N Sriramadesikan who is a Nyaya Siromani from the Tirupati Sanskrit College is well known to South Indian scholars. He has frequently reviewed religious and philosophical books for the *Hindu* and other leading newspapers in South India. He is one of the acknowledged research scholars of South India who has contributed a number of learned articles to journals. He is rendering notable service to Tamil by rendering many of the classic books in that ancient language into Sanskrit. He has already translated the *Tiruppatai* in attractive slokas and has also translated the *Thirukkural* which is usually referred to as the Tamil Veda. He has also translated Vemana Kavai's Padyams into Sanskrit. He has also translated the famous national songs of Subramania Bharati into Sanskrit.

In the present work which is a rendering in Sanskrit of the *Kamba Ramayanam* the author has worked hard to preserve the beauty of Kamban. There are many passages where this ancient Tamil poet has deviated from and sometimes improved upon Valmiki. It is only in Kamban that we have the detailed descriptions of the personality of Sri Rama and it is again in Kamba Ramayanam that we have the episode of Sabari the great devotee who tastes every fruit before offering it to the Lord so that He could have the best. I have heard from great Bhagavathars the story wherein Sri Rama was asked whether a certain episode in Ramayanam was correct or not. Sri Rama is supposed to have replied saying that if Valmiki had said so that must be taken as the truth.

The translations of Sri Rama Desikan are bound to be as invaluable as they are likely to be interesting to readers in the North many of whom do not have an inkling of the worth of the great classics in Tamil. It has been truly stated that there is no equal to the devotional literature of Tamil Nad. By getting acquainted with the same with the help of translations our compatriots in the North can gain an integrated culture. This is a sure means of national integration. I wish Sri Sri Rama Desikan all success.

(Sd) C R Pattabhiraman

Shri S N Sriramadesikan who has already translated into Sanskrit Sri Andal's Tiruppavai, Tiruvalluvar's Tirukkural and Bharatiar's poems has translated now a good number of select verses (about 440) from the Bala Kanda of Sri Kamba Ramayana a Tamil epic of great merit. It is a well known fact that the translation of a work is more difficult than writing an original work, for in writing the original the ideas spring up in the mind of the author with the words expressive of them. In doing the translation, the idea is there already in a particular language and the translation job is to clothe it in a language, perhaps with its genius totally alien to the source language. Many a translation has lost the charm of the original because the translation often makes—a Sabdanuvāda—i.e., literal translation, not the Bhavanuvāda—catching the spirit of the original. It is the difficult task of a translator that he should retain the beauty of the original and put the source—idea in a language entirely different. Considering these points and applying them to the present work, one can safely say that the author of the Sanskrit Kamba Ramayana has done his job neatly. It is really a great service to Kamban himself that he has been now brought to a wider circle of non-Tamil scholars of Sanskrit—who but for the present work will not be able to understand Kamban. Sri Srirama Desikan's attempt deserves every encouragement and it is also hoped that he would bring out the other Kandas also very soon.

(Sd) B R Sarma

Dr K M MUNSHI
B A , LL B , D LITT , LL D ,
President
Bharatiya Vidya Bhavan

Chowpatty Road
Bombay-7
19th Oct 1964

I am glad that Pandit S N Surumadesikan Suro
mani has brought out Kamba Ramayanam—Bala Kandam
in Sanskrit. Kamba Ramayanam is popular in the South as
Tulsida Ramayanam is in the North and I am glad that
the author has made this epic accessible to the Sanskrit
knowing public in the whole of India.

(Sd) K M Munshi

DR S RADHAKRISHNAN
President of
India

Rashtrapathi Bhavan
New Delhi
24th Oct 1964

MESSAGE

Dear Sri Sriramadevan,

You are doing valuable work. These books you are publishing will I hope spread spiritual enlightenment and comfort.

(Sd) S Radhakrishnan

DONARS

Our thanks are specially due to the following donors who have contributed liberally to the successful bringing out of this work

Sri N Mahalingam M L A (Pollachi)	Rs 1,000
„ T V Viswanatha Iyer, Advocate, 11, East Mada Street, Madras-4	Rs 250
„ T L Venkatarama Iyer Retd Supreme Court Judge, 81, Mowbrays Road, Madras-18	Rs 100
„ T S Narayana Iyer Auditor 1131/A Prince of Wales Road Chamarajpet, Mysore	Rs 150
„ K. Srinivasan, Advocate, Sripuram View, Royapettah, Madras-14	Rs 100

It is proposed to bring out the Kamba Ramayan in Sanskrit in 6 volumes. The cost of bringing out each volume comes to about Rs 1,000. It is requested that the Public will liberally contribute to the above laudible object, the other volumes will soon see the light of day.

பொருளடக்கம்

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

विषय-सूची

कम्परामायण संस्कृतानुवादे

बालकाण्डः

படலம்	பக்கம்	படல:	பக்கம்
தந்திரப்பூப்பாவிரம்	1-2	मङ्गलाचरणम्—	3-4
1. ஆற்றுப்படலம்	2-	1 सरयूनदी पटलः	4-5
2. நாட்டுப்படலம்	2-4	2 कोसलदेश पटलः	5-7
3. நகரப்படலம்	5-7	3 अयोध्यानगर पटलः	8-11
4. அரசியற்படலம்	7-8	4 दशरथशासन पटलः	11-12
5. திருவவதாரப்படலம்	8-12	5 श्रीरामावतार पटलः	12-17
6. கையடைப்படலம்	12-14	6 विश्वामित्रे रामसमर्पण	
7. தாடகைவதைப்படலம்	14-18	पटलः	18-20
8. வேள்விப்படலம்	18-23	7 ताटकावध पटलः	20-25
9. அகனிகைப்படலம்	23-27	8 विश्वामित्रयाग पटलः	26-31
10. மிதிசைக்காட்சிப்படலம்		9 अहल्या पटलः	31-36
	28-39	10 मिथिलादर्शन पटलः	36-52
11. குலமுறை கிளத்து படலம்	39-41	11 कुलप्रभावकथनपटलः	52-54
12. காந்ருகப்படலம்	41-46	12 धनुर्भङ्ग पटलः	54-61
13. எழுச்சிப்படலம்	46-48	13 दशरथप्रस्थान पटलः	62-64
14. வரைக்காட்சிப்படலம்	48-50	14 चन्द्रशैलदर्शन पटलः	65-68
15. பூங்கொய் படலம்	50-52	15 पुष्पापचय पटलः	68-71
16. முனல்விளைவாட்டுப்படலம்	52-53	16 जलक्रीडा पटलः	71-73
17. உண்டாட்டுப்படலம்	54-56	17 मद्यपान पटलः	73-76
18. எந்ரிகொள் படலம்	56-58	18 प्रत्युद्गम पटलः	76-79
19. உலாலியற் படலம்	58-62	19 पुरविहार पटलः	80-85
20. கோலக்காண படலம்	62-65	20 सीतालङ्करण पटलः	85-91
21. கடிமணப்படலம்	66-71	21 सीताविवाह पटलः	91-100
22. பரகராமப்படலம்	71-74	22 परशुराम पटलः	100-104

PREFACE

Tamil has a rich hoary antiquity of its own. In the Sangam classics are mirrored the culture and civilization of the ancient Tamils whose noble achievements in the field of art and literature have withstood the ravages of time. The Alvars and the Nayanmars have bequeathed to us a magnificent body of devotional literature, the like of which the world is yet to behold. None may deny that these mighty singers of the immortal glory of the Lord have fallen under the spell of the classics. Kamban who follows in their footsteps is indeed saturated with and steeped in their soul-animating strains.

There were poets before and after Kamban, but none has reached the dizzy heights of poetic excellence to which the wings of his imagination have soared. In the majestic march of never-failing diction, in the amplitude and depth of vision, and in the wide range of ideas born of a lofty idealism, he has thrown Tamil poets, both ancient and modern, into the shade. His colossal work cannot but be a source of awe and inspiration to generations of poets yet unborn.

Oftentimes, it is said that one's excessive learning freezes the creative impulse in man, but both in Kamban and Milton, it has fed and enriched their imagination. The reason why he has embarked on the stupendous task of writing his Ramayana based on Valmiki is clear. Any other task could not have given him sufficiently ample material and wide canvas for his titanic genius. Besides, his aim is to justify the ways of God to man, and to infuse into the hearts of men a deep devotion to Rama who with the long passage of time has become an avatar of Vishnu.

Scholars wrangle over the original title of the epic. Some call it Rama Avataram, while others christen it 'Kamba Ramayana' after the author. What is there in a name?

Kamban approaches Valmiki with a lawful sense of trepidation and diffidence, and takes the reader into his

confidence and confesses to him that he has made up his mind to pattern his epic upon that of Valmiki. But as one reads it, one finds in it several deviations from the original. Some may raise a question why he has not kept up his fidelity to the text.

First, one must understand that it is not a work of translation. It is not a slavishly close rendering of Valmiki. He is in the tradition of great innovators like Kalidasa, and every creative artist must follow the bent of his genius. Any work cannot but bear the mark and stamp of the spirit of the age in which the poet lives and breathes. Besides he fulfils the supreme needs of his epoch.

Some are of opinion that whatever deviations one finds in Kamban are lifted either from the Adyatma Ramayana or the Ananda Ramayana and the puranas.

The Adyatma Ramayana describes the abduction of Sita by Ravana along with the very piece of earth on which she dwelt. A similar treatment we find in Kamban. Rama in his boyhood days shot at the hunch backed Kuni mud-balls from his mighty bow when she carried her pitcher of water from the pool. It is enshrined in the songs of the Alvars.

The alteration which Kamban makes in the episode of Vamana Avatara Charitham has its origin in the Bhagavatham. From the treatment of similar incidents one should not jump to the conclusion that Kamban has no originality. It is a grievous error. It is true he is a prince of borrowers, but his borrowings have suffered a sea change into something rich and noble. The creation of new situations in Kamban is something woven at the loom of his own powerful imagination.

Valmiki Ramayana is essentially a human document and pictures to us, a pattern of human perfection while Kamban considers him an avatar, and his treatment of Rama is altogether different. However, it must be borne in mind that the divine element is not totally absent from Valmiki. Valmiki's treatment of it as a human document may have a greater hold on the imagination of the people.

Rama has begun to sit enthroned as an avatar in the hearts of millions of people and temples must have been built during Kamban's days. In his work the element of devotion gets the better of his artistic impulse and he pours forth his strains of intense devotion through various characters and his poems remind us of the immortal songs of the alvars.

It is a matter for regret that his life is shrouded in mystery. Legends have gathered around his name. Some have called him *Kambar*, because he was a founding discovered beneath the pillar of a temple by a temple priest who belonged to the *Uvaehha* caste. When he was taken to a Chola King, he carried with him a stick and the king seemed to have said, "who is the urchin that carries the stick in my presence?"

Vinotha Rasa Manjari, *Pulavar puranam*, *Thondamandala Sathakam*, *Tamil Navatar Charitam*, *Pandiya Mandala Sathakam*, all these works which narrate the life of Kamban are a tissue of lies and perhaps their narration may even belittle the greatness of the mighty singer of the epic. The impression which one gathers of the personality of the author through his writings is far more authentic than the life recorded in the spurious legends.

Adittan was his father and he was born at *Thiruvazhundur* in the *Chola Mandalam*. His patron was *Sadayappa Vallal* of *Thiruvannamallur*, whose praises he sings in his epic in ten places as a mark of his deep sense of gratitude. The epic seemed to have been sung in *Panguni Uttaram* at the temple of *Srirangam*. "His work will receive the seal of the Lord's approval only when he sings in praise of *Sadagopan*"—thus *Ranganatha* spoke through the priest. The *Sadagopar Andathi* was composed on the spur of the moment. Thus runs a *Vaishnava* legend.

His conception of a king is radically different from the traditional approach. The king according to him is but a tabernacle for the life of people. There is an adumbration of the spirit of democracy in his epic. That is why *Bharathi*, the poet of our national awakening, weaves an immortal wreath of praise for him.

The works that are ascribed to him are 'Saraswathi Anthathi' Eru Ezhupathu, Silai Erupathu, and Thirukkai Vazhakkam. The Uttara Kādam is not a work of Kamban, perhaps it was written by one Vanḥ Dhasan.

The stanza that begins with 'Enniya Sakabdham' throws light on the date of Sadayappa Vallal. Some conclude from this that Kamban belonged to the 9th Century A D. From his dealings with Raja Raja Cholan and Kulotunga II and Prathaparudran, an Andhra King, others arrive at the conclusion that he belonged to the 12th Century. Still this date is a matter of acute dispute. The Vaiṣṇava rank him with the alvars. Periya Vachhan Pillai, a prince of commentators, in his Edu cites the lines of Kamban. From this one may gather that Kamba Ramayana was widely popular in the 13th Century A D.

Kamban breathed his last at Nattarasankottai and there is a tomb raised to immortalize his memory. Many scholars like T. K. Chudambaranatha Mudaliar are of opinion that the Kamba Ramayana is tampered with, and it is very difficult to winnow the genuine from the false ones. 10,560 stanzas, 113 padalams and six kandas comprise the printed edition now available.

Mighty as the work of Kamban is, it is not chanted as a work of devotion like Valmiki. Perhaps devotees consider that Valmiki's Ramayana is more sacred as it is more authentic.

I have rendered Kamban's Balakādam in Sanskrit. I have taken into consideration all the remarkable changes which Kamban has introduced in his epic and I have also paid attention to the flights of his imagination which takes us to new scenes and situations. I have supplied the links of the story so that the thread of the narrative may be maintained even trespassing the limits which I have fixed for myself. I am afraid I might be repeating what Valmiki himself has sung in his full-throated ease. What I have attempted here is a translation of pure unalloyed Kamban.

The Balakādam which comprises 1,396 stanzas has dwindled into 450 verses in my translation. I have added

a section in English dealing with Kamban's handling of Valmiki's Balakandam and it will be of great value for a comparative estimate of the two great poets. The corresponding Tamil text also graces my translation. The translation of Ayodhya Kandam is in print. Other kandams also will soon see the light of day. Each Kandam may cost a thousand rupees. I have launched on this task hoping that ardent lovers of Sanskrit will lend me their warm support.

I heartily thank Shri N. Mahalingam, M.L.A., Pollachi, for his generous donation of a thousand rupees towards the expenses of the entire printing of my translation of one Kanda.

My thanks are due to Shri T. V. Viswanatha Ayyar, Advocate, Mylapore, Shri T. L. Venkatarama Ayyar, Retired Supreme Court Judge, Madras, Shri T. S. Narayana Ayyar, Auditor, Mysore and Shri K. Srinivasan, Advocate, Royapettah, Madras, who have readily helped me in my great venture.

I owe a deep debt of gratitude to my Guru, Maha Vidwan Uttamur Veeraraghavachariar, Swami, for the wholesome suggestions, apt alterations and beautiful touches which he has made in my translation.

I am much indebted to Dr. C. P. Ramaswami Ayyar, Vice-Chancellor, Annamalai University, for his charming foreword and I can never forget Dr. Sampurnanand, Governor of Rajasthan, Dr. K. N. Katju, Former Chief Minister of Madhya Pradesh, Sri C. R. Pattabhiraman, Deputy Minister for Information and Broadcasting, New Delhi, Shri K. M. Munshi, Bharathiya Vidya Bhavan, Dr. B. R. Sarma, Director, Kendriya Sanskrit Vidhya Peetham, Thirupathi, for their words of appreciation and encouragement.

No. 25 Burkit Rd.,

S. N. Srirama Desikan.

* MADRAS-17

Dated : 24-10-1964.

THE POINTS OF DIFFERENCE IN THE RAMAYANAS OF VALMIKI AND KAMBAN (BALAKANDA).

KAMBA RAMAYANA.

BALA KANDA.

It is well known that the Kamba Ramayana contains deviations from the original, Valmiki Ramayana, in many particulars and displays a wealth of original poetic fancy. They are set down here padala by padala*.

1. RIVER PADALA.

(Chapter describing the River Sarayu)

In this padala of twenty stanzas, the greatness and the grandeur of the River Sarayu are set forth. Valmiki makes mention of the River Sarayu but does not elaborately treat of its greatness. He contents himself with telling that Ayodhya was situated on the banks of the River Sarayu. This elaboration is Kamban's creation.

2. COUNTRY PADALA.

(Chapter describing the Kosala Country.)

This padala consisting of sixty-one stanzas tells of the greatness of the Kosala country. Valmiki describes Kosala in the fifth sloka of the fifth sarga, as the land of wealth and plenty lying on the banks of the Sarayu. Kamban has expanded this idea magnificently in sixty-one stanzas in a variety of ways with a masterly poetic genius. This padala is also an elaboration which is Kamban's creation.

3. CITY PADALA.

(Chapter describing the City of Ayodhya)

In the seventy-five stanzas of this padala, the greatness of the city of Ayodhya ruled over by Emperor Dasaratha and of its people is described. Valmiki has given a succinct description of it in the eighteen stanzas beginning with the

* Padala is the Tamil equivalent of sarga or chapter.

sixth stanza in the fifth sarga. It is noteworthy, however, that Kamban has woven the elaborate description with his own original poetic skill, fervour and imagination. Yet, no additional matter has been included in this padala.

4 STATECRAFT PADALA

(Chapter dealing with the nature of Dasaratha's rulership)

This padala treats of the fair and just reign of Dasaratha in twelve stanzas. This is an abridgement of Valmiki's detailed sketch of the same topic in sargas six and seven of his Ramayana. By way of depicting the greatness of the people and the worthiness of the ministers, Valmiki has highlighted the excellence of Dasaratha's reign. Yet, there are differences which the discerning reader can note in the two compositions. These well indicate the depth of poetic vision and purpose of Kamban.

Valmiki's Ramayana, in its first four chapters, contains an account of the birth of the poem, how it spread in the world, a brief summary of the story, and an account of how it was sung at Rama's court by Lava and Kusa and won the appreciative approbation of Sri Rama himself. These are distinctive to the original poem of Valmiki. And hence Kamban has not treated of these in his work.

5 INCARNATION PADALA

(Chapter dealing with the birth of Sri Rama and the incidents leading thereto)

This padala contains 137 stanzas. In this, Dasaratha, hapless at his childlessness, makes his plight known to his preceptor Vasishtha. This request makes Vasishtha remember that once in the dim past the Devas, victims of the harassment of Ravana, sought the grace of the supreme Lord Narayana and that he promised redress to them by his incarnation on earth. He therefore advises Dasaratha to invite the sage Ruyasringa and perform with his guidance the Aswamedha Yagna for achieving his desire. He recounts the life history of the sage. Acting on the advice of his preceptor, Dasaratha performs the yagna and is blessed.

with sons This, in brief, is the story of this padala This is based on the detailed account of these incidents in sargas 8 to 18 (up to sloka 36) of Valmiki Ramayana Kamban's attempt is thus a skilful abridgement incorporating notable differences in certain details

1 In the Valmiki Ramayana, Dasaratha himself decides to perform the Aswamedha Yagna and informs Vasishtha through Sumantra about his decision They approve of it Then Sumantra takes Dasaratha aside and recounts how long ago he had heard sage Sanatkumara inform his fellow sages that a sage called Risyasinga will be born and that Dasaratha will perform a yagna with his help and get four sons as a result Sumantra also details what he had heard of the history of Risyasinga According to Valmiki Ramayana therefore, Dasaratha performs the yagna with the full knowledge of the divine secret that he will be getting four sons thereby But in Kamban's Ramayana sage Vasishtha keeps the fact of the Lord's promise of protection to the Devas (harassed by Ravana) in his own mind and without divulging it to Dasaratha narrates briefly the story of Risyasinga and asks the king to perform the yagna According to Kamban Dasaratha was not aware of the divine secret that he was going to get four sons or that the Lord himself was going to be born as his son

2 The information that the Devas sought the protection of Lord Vishnu is mentioned in the beginning itself of this padala Even that is not a narrative of what actually took place but what sage Vasishtha recalled to his mind But in the Valmiki Ramayana Brahma and the Devas who had come to the Putrakameshti yagna performed after the Aswamedha yagna to receive their shares of the sacrificial oblations seek the protection of Lord Vishnu when He manifested Himself there who gives them his assurance All this takes place in the sacrificial site itself though the king and the sages assembled there could not sense what was taking place between the Devas and Brahma and Lord Vishnu

3 The two Ramayanas differ in their account of the representation of the Devas and Lord Vishnu's assurance of protection According to Valmiki, the Devas who had

sixth stanza in the fifth sarga. It is noteworthy, however, that Kamban has woven the elaborate description with his own original poetic skill, fervour and imagination. Yet, no additional matter has been included in this padala.

4 STATECRAFT PADALA

(Chapter dealing with the nature of Dasaratha's rulership)

This padala treats of the fair and just reign of Dasaratha in twelve stanzas. This is an abridgement of Valmiki's detailed sketch of the same topic in sargas six and seven of his Ramayana. By way of depicting the greatness of the people and the worthiness of the ministers, Valmiki has highlighted the excellence of Dasaratha's reign. Yet, there are differences which the discerning reader can note in the two compositions: these well indicate the depth of poetic vision and purpose of Kamban.

Valmiki's Ramayana, in its first four chapters, contains an account of the birth of the poem, how it spread in the world, a brief summary of the story, and an account of how it was sung at Rama's court by Lava and Kusa and won the appreciative approbation of Sri Rama himself. These are distinctive to the original poem of Valmiki. And hence Kamban has not treated of these in his work.

5 INCARNATION PADALA.

(Chapter dealing with the birth of Sri Rama and the incidents leading thereto)

This padala contains 137 stanzas. In this, Dasaratha, hapless at his childlessness, makes his plight known to his preceptor Vasishtha. This request makes Vasishtha remember that once in the dim past, the Devas, victims of the harassment of Ravana, sought the grace of the supreme Lord Narayana and that he promised redress to them by his incarnation on earth. He therefore advises Dasaratha to invite the sage Risyasringa and perform with his guidance the Aswamedha Yagna for achieving his desire. He recounts the life history of the sage. Acting on the advice of his preceptor, Dasaratha performs the yagna and is blessed

with sons This, in brief, is the story of this padala This is based on the detailed account of these incidents in sargas 8 to 18 (up to sloka 36) of Valmiki Ramayana Kamban's attempt is thus a skilful abridgement incorporating notable differences in certain details

1 In the Valmiki Ramayana, Dasaratha himself decides to perform the Aswamedha Yagna and informs Vasishtha through Sumantra about his decision They approve of it Then Sumantra takes Dasaratha aside and recounts how, long ago, he had heard sage Sanatkumara inform his fellow sages that a sage called Risyasringa will be born and that Dasaratha will perform a yagna with his help and get four sons as a result Sumantra also details what he had heard of the history of Risyasringa According to Valmiki Ramayana, therefore, Dasaratha performs the yagna with the full knowledge of the divine secret that he will be getting four sons thereby But in Kamban's Ramayana sage Vasishtha keeps the fact of the Lord's promise of protection to the Devas (harassed by Ravana) in his own mind and, without divulging it to Dasaratha, narrates briefly the story of Risyasringa and asks the king to perform the yagna According to Kamban, Dasaratha was not aware of the divine secret that he was going to get four sons or that the Lord himself was going to be born as his son

2 The information that the Devas sought the protection of Lord Vishnu is mentioned in the beginning itself of this padala Even that is not a narrative of what actually took place but what sage Vasishtha recalled to his mind But in the Valmiki Ramayana, Brahma and the Devas who had come to the Putrakameshti yagna performed after the Aswamedha yagna to receive their shares of the sacrificial oblations seek the protection of Lord Vishnu when He manifested Himself there, who gives them his assurance All this takes place in the sacrificial site itself though the king and the sages assembled there could not sense what was taking place between the Devas and Brahma and Lord Vishnu

3 The two Ramayanans differ in their account of the representation of the Devas and Lord Vishnu's assurance of protection According to Valmiki, the Devas who had

come to receive their shares of the sacrificial oblations at Dasaratha's yagna, represent their grievance against Ravana to Brahma and, when Brahma assures them of help, Lord Vishnu manifests Himself there. The Devas pray to Lord—Vishnu that He should incarnate Himself as the four sons of Dasaratha and rid them of Ravana's harassment. The Lord promises that He would be born as a man in this world and live there for 11,000 years and remove the fear of Ravana. But He does not explicitly reveal the secret that He is going to incarnate Himself as the son of Dasaratha. Then Lord—Vishnu disappears. After this, Brahma orders the Devas to be born as monkeys to help the Lord's incarnation, and he and the Devas then depart. Kamban's version is this. The Devas represent their grievance to Paramasiva who along with Brahma pray to Lord Vishnu who then appears before them seated on Garuda his vehicle, promises relief to the Devás, and tells them that He will incarnate as Rama the son of Dasaratha and that his sankha (conch), chakra (discus) and Adi Sesha will be born as Satrugna, Bharata and Lakshmana respectively, and Himself asked the Devas to take birth as Vanaras (monkeys) to help Him. After Lord Vishnu's departure Brahma too asks the Devas to take birth as vanaras, as ordered by Lord Vishnu.

4 According to Valmiki, a weird creature emerges from the sacrificial bowl of fire holding a silver lidded golden vessel containing divine payasam and hands it to the king with an injunction to give it to his wives, and disappears. Kamban has the incident thus. A weird creature comes out of the sacrificial bowl of fire holding a golden pot containing some food as potent as Amrita, places it silently before the king and vanishes. Risyasringa asks the king to distribute it to his wives in the order of their ages.

5 In the mode of distribution of the divine stuff too, Kamban gives a different version. Valmiki says that Dasaratha gave half of the payasam to Kousalya, half of half (i.e. one fourth) to Sumitra, and half of one fourth (i.e. one-eighth) to Kaikeyi and again the remaining one-eighth to Sumitra. Kamban says that the king distributed the divine stuff equally to Kausalya, Kaikeyi and Sumitra.

respectively in that order and then gave what was left over in the vessel to Sumitra

6 Valmiki clearly mentions that Rama was born in the month Chitra i.e., twelfth month after their taking of the payasam, on the ninth day of the fortnight Kamban makes no mention of this

7 Both Valmiki and Kamban agree in the native lagnas and nakshatras of Rama and Bharata But in the lagnas and nakshatras of Lakshmana and Satrugna there is variation Valmiki has it that the two were born in Kataka lagna in the star Aslesha But according to Kamban, Lakshmana's birth lagna and star are Kataka and Aslesha while the rasi and star of Satrugna are Simha and Makha

8 Kamban mentions that, as soon as he came to know of the birth of sons to him through the nurses, the king invited talented seers to his presence and asked them to cast their horoscopes There is no mention of this in Valmiki's Ramayana

9 Dasaratha gets the chowla and upanayana of his four sons performed with sage Vasishtha's help They learn the sastras under the sage Every evening Rama and Lakshmana go to the hermitages of the sages to do obeisance to them and on their way back enquire of the welfare of the people they meet These find a place in Kamban's Ramayana but not in Valmiki's

6 GUARDIANSHIP PADALA

(Chapter dealing with the entrusting of Rama to Visvamitra)

This padala is so named because it tells of Dasaratha's handing over Rama and Lakshmana to the tutelage of sage Visvamitra Being unable to perform his yagna unhindered because of the trouble given by the rakshasas, Visvamitra came to Dasaratha and praised him The king was pleased and enquired what the sage wanted Visvamitra asked the king to send his eldest son Rama with him to protect his yagna from the ravages of the rakshasas This puts the king in great grief but sage Vasishtha intervenes and advises the king to send Rama with Visvamitra And the sage

sets out from Ayodhya with Rama and Lakshmana, reaches the bank of the Sarayu. Spending the night there, they cross the river in the morning and see a grove on the way. Rama enquires about that grove. This is the subject-matter of the 24 stanzas in this padala.

This briefly follows the account given in Valmiki Ramayana from the 37th sloka in the 18th sarga to the 8th sloka in the 23d sarga, with a few variations.

1. Valmiki has it that Visvamitra came into Dasaratha's court when he was in the throne amidst his relatives and purohitas and was discussing about the marriage of his sons. It is not so in Kamban's version.

2. When Dasaratha heard Visvamitra's request for sending Rama with him, the king felt great grief and offered to go and fight the rakshasas himself and then enquires about the names and prowess of the rakshasas on which Visvamitra briefly mentions the prowess of Ravana and says that Subahu and Maricha who had been deputed by him cause great hindrance to the yagna. This is the account in Valmiki's Ramayana. But Kamban's Ramayana simply says that the sage asked for Rama to be sent with him mentioning merely that the rakshasas were hindering his yagna. The king's question about the rakshasas and the sage's mention of Ravana, Subahu and Maricha in reply thereto, do not find a place in Kamban's Ramayana.

3. In Valmiki's Ramayana, the king pays a tribute to the sage and offers, of his own accord, to do what he desires. But Kamban says that only after the sage praised the king, the king enquired what the sage wanted. The fact of the king's excessive praise and promise found in Valmiki's account does not find a place in Kamban's account.

4. Sage Visvamitra mentions the names of Subahu and Maricha and asks Dasaratha to send Rama to conquer them. So says Valmiki. According to Kamban, Visvamitra does not mention the names of the rakshasas but merely asks Dasaratha to send Rama to conquer the rakshasas.

Valmiki describes the request of the sage and the sorrowful reply of Dasaratha in four sargas. Kamban abbreviates it in the space of two stanzas.

5 The request of the sage and the reply of the grief-stricken king are dealt with elaborately by Valmiki in four sargas. Kamban briefly disposes of the idea in 2 stanzas.

6 Vasishtha speaks of the greatness of Viswamitra and advises the king to send his sons without fear with Viswamitra. This is Valmiki's version. But Kamban merely says that Vasishtha told the king that it will be good to the princes if they are sent with the sage. Vasishtha's description of Viswamitra's greatness is not found in Kamban's version.

7 Valmiki specifically mentions that as the sage went away with the princes, he went first, Rama went behind him and Lakshmana came last. Kamban does not mention this order but says generally that the princes followed the sage.

8 Valmiki has it that the sage spent the night on the bank of the Sarayu with the princes and that the next morning the princes beheld the confluence of the Sarayu with Ganga (Ganges) and an asrama there even before crossing the river, and that Rama asked whose hermitage it was. In the shape of answering the question Viswamitra gives the story of Kamasrama. But Kamban makes Viswamitra tell the story of Kamasrama, in the next padala in reply to Rama's enquiry about a grove after crossing the river Ganges, the next morning.

9 From here to the end of Ahalya padala, as in Valmiki's original, we can find many side stories. The readers can well understand, as they proceed further, the variations in Kamban's Ramayana relating to the current of the original story, the order of the narration of the side stories, the spots of their narration, the route of Viswamitra's sojourn to his hermitage with the princes. They are dealt with in order below.

7 THATAKA-DESTRUCTION PADALA

(Chapter describing the slaying of Thataka)

This padala deals with the destruction of Thataka and the protection of Visvamitra's yagna by Rama and Lakshmana. Visvamitra tells Rama that that grove was the spot where Lord Siva burnt Kama (Manmatha) to ashes by opening his third eye. They spend the night there and the next day reach a desert. To safeguard the princes from the heat, the sage initiates them into two mantras called *Bala* and *Athibala*. He then narrates briefly the stories of the desert and of Thataka, a cruel rakshasi, who destroyed the grove that had stood there and persuades Rama to destroy her, which Rama does. This story is narrated in 76 stanzas in this padala. This encompasses Valmiki's account from the 9th sloka of the 23rd sarga to the 26th sarga.

The variations notable in this padala are

1 Valmiki says that the sage's description of Kamasrama was before they crossed the river Ganges, but according to Kamban it takes place after the crossing of the river.

2 Valmiki says that Visvamitra initiated Rama and Lakshmana into the mantras, *Bala* and *Athibala* for their complete welfare on the evening of the first day of their setting out from Ayodhya on walking to the bank of the Sarayu, a yojana and a half from the city. But Kamban says that Visvamitra taught Rama the mantras so that he may not be affected by the heat when they were approaching Thatakavana the next day after that on which the sage narrated the story of Kamasrama after crossing the Sarayu. According to Kamban they were on the bank of the Sarayu on the night of the first day, at Kamasrama on the night of the second day, and the instruction in the mantras took place on the morning of the third day of their starting from Ayodhya.

3 In mentioning the previous history of Thatakavana Valmiki states that Indra, pleased at his release from his curse at the Thatakavana, called the spot Malada and Karusa and so it became a dense forest and that it was made desolate by Thataka. Kamban makes no mention of Indra's part in it but only states the desolation of the dense forest by Thataka.

4 From the 25th and 26th slokas of the 20th sarga and the 8th and 9th slokas of the 25th sarga of Valmiki Ramayana we learn that Maricha was the only son of Sunda through Thataka and that Subahu was the son of Upasunda. But Kamban states clearly that Maricha and Subahu are the sons of Thataka.

5 According to Kamban, Sunda tormented the sage Agastya and was killed by him. Then Thataka went with her two sons to torment the sage, and the three were cursed by him to become rakshasas. But in Valmiki Ramayana, the fact of the killing of Sunda by Agastya is not found. There is only the mere mention that Agastya cursed Thataka and Maricha to become rakshasas.

6 Kamban narrates that Maricha and Subahu went to and befriended Sumali the father-in-law of Ravana, and were acclaimed as his uncles by Ravana. This does not find a place in Valmiki's work.

7 Kamban says that Rama fought with and killed Thataka. There is no mention of Lakshmana. But Valmiki says that Rama cut off her hands while Lakshmana cut off her ears and nose, thus showing that both the princes fought with her.

8 The sage Visvamitra observes that Rama was hesitant to kill Thataka as she was a woman and exhorts him to have no such chivalrous fear and to kill her. This is Kamban's version. But Valmiki says that the sage narrated Thataka's story and of his own accord, exhorted Rama not to mind the fact of her being a female but to kill her.

9 According to Valmiki, hearing the sound of the striking of the tensed bowstring of Rama's bow, Thataka rushed out of her cave to face Rama. But Kamban's version is that Rama asked the sage where Thataka was and, before he could finish replying that the neighbouring hill was her abode, she stood before Rama.

10 Valmiki states that the sage advised Rama to kill Thataka before the evening set in as the strength of the rakshasas would increase after sunset. This does not find a place in Kamban's story.

11. Kamban says that after the slaying of the rakshas the Devas requested the sage to bless Rama with divine astras. Valmiki gives the additional information that the astras were the sons of the sage Brisasva.

12. In Valmiki's story it is said that before the actual initiation into the mantras of the astras, the sage and the princes spent a night in Thatakavana. But in Kamban's story it appears that they proceeded without spending the night there.

which the sage does. This account is described in detail by Valmiki in 2 sargas. Kamban treats of this in 2 stanzas, and does not mention the request of Rama to the sage to teach him the samhara astras.

2 Valmiki's account that Rama took the sage's permission and taught Lakshmana all the astras he had learnt, does not find a place in Kamban's account.

3 After proceeding ~~two days~~ they approached the river Kowsiki, and a loud *sa* narrated heard Rama enquires what it was and the sage ~~ance~~ of was due to the confluence of the Gomathi river with ~~the~~ Sarayu. This is Kamban's version. Valmiki places the question and answer before the destruction of Thataka, in midstream as they were crossing the Ganges. There the sage says that the sound was due to the confluence of Sarayu with the Ganges.

4 According to Kamban, Visvamitra gives a brief account of his life and that of the river Kowsiki before reaching Siddhasrama. Valmiki says that the account of the river Kowsiki was given on the way to Mithila, after the completion of his yagna on the banks of the river Sona by Visvamitra by way of reply to Rama's enquiry about the grove there.

5 Differences are found in the two Ramayanas in their accounts of Vamana Avatar (incarnation). Valmiki says that the sage Kasyapa with his wife Dithi made penance to Lord Vishnu for the birth of a child, and that Vishnu, pleased with the penance, promised to be born as their son. Later Lord Vishnu himself performed penance there and concluded it successfully, and hence the spot came to be called Siddhasrama, according to the injunction of Kasyapa. This account is not seen in Kamban. Kamban contents himself with mentioning the incarnation of Vamana and omits to mention Kasyapa's part in it.

6 The Devas inform Lord Vishnu (born as Vamana) that Bali is gifting away whatever is asked for at his yagna and plead with the Lord to go to Bali and ask for something and help them, which the Lord does. This is Valmiki's account. This incident is not found in Kamban's work.

However, there is a detailed account of the conversation between Vamana and Bali, but, Valmiki disposes of it in one sloka

7 When Bali was about to give away to Vamana the entire world, his Guru, Sukracharya comes there and points out that it is all divine deception, and asked him not to be deceived for Lord Vishnu himself has come there as Vamana, and tries to stop the gift, but Bali argues that his Guru is wrong. This argument, ~~alone~~ is dealt with in 7 stanzas. This is extra in K^{am} work

8 Visvamitra is ^{YAGNA} of silence before beginning the yagna. Rama asks ~~him~~ when the rakshasas are expected to come. Visvamitra is silent but the other sages inform him that the yagna will go on for six days and asked him to guard the yagna during all the time. As Rama is attentively doing so, on the sixth day Subahu and Maricha came there with other rakshasas to pollute it. This is what Valmiki says. According to Kamban, to Rama's question neither Visvamitra nor the other sages reply. So Rama goes out and looks up at the sky and sees the rakshasas showering fire, missiles, stones and blood. While Valmiki says that the attack came on the sixth day, Kamban says that it came as soon as the yagna began on the first day itself.

9 On the approach of the rakshasas the sages, in fear, sought refuge in Rama and then Rama destroyed them. So says Valmiki. This is not found in Kamban's work.

10 Valmiki has mentioned that the rakshasas showered blood on the sacrificial fire which then blazed forth more brilliantly. But Kamban has skilfully changed the version and said that Rama by his powers of archery shot his arrows and wove them into a sort of canopy over the sacrificial fire to prevent the rakshasas showering blood on the sacrificial fire.

11 According to Valmiki at the conclusion of the yagna Visvamitra says as one man to another, to Rama, "You have successfully carried out the words of your Guru, and my yagna has been performed well. You have hence made the name of Siddhasrama a true one." But according to Kamban, Visvamitra says to Rama, "To help me to

perform my yagna well, is mere child's play to you who has swallowed the whole world. This is only a token of your greatness." These words show Visvamitra had understood the divine nature of Rama and has praised him as such.

9 AHALYA PADALA

(Chapter describing the release of Ahalya from her curse)

Visvamitra and the princes walk to the bank of the river Sona and spend the night in a grove there. Rama asks for its history and Visvamitra narrates the episode of the churning of the ocean, the penance of Dithi, sage Kasyapa's wife, in the grove, and points out to a pond there as the spot where as a child Lord Muruga grew up. They reach the bank of the Ganges and the sage tells its history to Rama. They cross the Ganges and enter the city of Visala and after being entertained by the king of Visala enter the bounds of Mithila. There Ahalya, who was invisible, gets back her visible form. Rama entrusts her to sage Gautama. Proceeding further, Rama has a view of the beautiful city of Mithila. This is the substance of this padala of 86 stanzas. This deals of the matter set out in detail in sargas 32 to 49 of Valmiki's Ramayana.

1 In Kamban's Ramayana, the churning of the ocean and the penance of Dithi are described at night on the bank of the river Sona by the sage to Rama before crossing the Ganges to enter Visala. But in Valmiki's account the sage's making of the narration is after the crossing of the Ganges and entering the environs of Visala. He gives the additional information that Indra spoiled Dithi's penance there.

2 Indra's wealth disappeared under the sea on account of the curse of sage Durvasa. To get it back the Devas churned the ocean. This is Kamban's version of the churning of the ocean. Valmiki's version is that the Devas and the Asuras churned the ocean to get the Amrita (or Nectar) to become immortal.

3 Valmiki mentions that the churning of the ocean took place in Kritha Yuga. Kamban makes no mention of it.

However, there is a detailed account of the conversation between Vamana and Bali, but, Valmiki disposes of it in one sloka

7 When Bali was about to give away to Vamana the entire world, his Guru, Sukracharya comes there and points out that it is all divine deception and asked him not to be deceived for Lord Vishnu himself has come there as Vamana, and tries to stop the gift, but Bali argues that his Guru is wrong. This argument ^{alone} is dealt with in 7 stanzas. This is extra in Kamban's work.

8 Visvamitra takes YAGNA_{sw} of silence before beginning the yagna. Rama asks ^{him} when the rakshasas are expected to come. Visvamitra is silent but the other sages inform him that the yagna will go on for six days and asked him to guard the yagna during all the time. As Rama is attentively doing so on the sixth day Subahu and Maricha came there with other rakshasas to pollute it. This is what Valmiki says. According to Kamban, to Rama's question neither Visvamitra nor the other sages reply. So Rama goes out and looks up at the sky and sees the rakshasas showering fire, missiles, stones and blood. While Valmiki says that the attack came on the sixth day, Kamban says that it came as soon as the yagna began on the first day itself.

9 On the approach of the rakshasas the sages in fear, sought refuge in Rama and then Rama destroyed them. So says Valmiki. This is not found in Kamban's work.

10 Valmiki has mentioned that the rakshasas showered blood on the sacrificial fire which then blazed forth more brilliantly. But Kamban has skillfully changed the version and said that Rama by his powers of archery shot his arrows and wove them into a sort of canopy over the sacrificial fire to prevent the rakshasas showering blood on the sacrificial fire.

11 According to Valmiki at the conclusion of the yagna, Visvamitra says, as one man to another, to Rama, "You have successfully carried out the words of your Guru, and my yagna has been performed well. You have hence made the name of Siddhasrama a true one." But according to Kamban, Visvamitra says to Rama, "To help me to

perform my yagna well, is mere child's play to you who has swallowed the whole world. This is only a token of your greatness." These words show Visvamitra had understood the divine nature of Rama and has praised him as such.

9 AHALYA PADALA

(Chapter describing the release of Ahalya from her curse)

Visvamitra and the princes walk to the bank of the river Sona and spend the night in a grove there. Rama asks for its history and Visvamitra narrates the episode of the churning of the ocean, the penance of Dithi, sage Kasyapa's wife, in the grove, and points out to a pond there as the spot where as a child Lord Muruga grew up. They reach the bank of the Ganges and the sage tells its history to Rama. They cross the Ganges and enter the city of Visala and after being entertained by the king of Visala, enter the bounds of Mithila. There Ahalya, who was invisible, gets back her visible form. Rama entrusts her to sage Gautama. Proceeding further, Rama has a view of the beautiful city of Mithila. This is the substance of this padala of 86 stanzas. This deals of the matter set out in detail in sargas 32 to 49 of Valmiki's Ramayana.

1 In Kamban's Ramayana, the churning of the ocean and the penance of Dithi are described at night on the bank of the river Sona by the sage to Rama before crossing the Ganges to enter Visala. But in Valmiki's account the sage's making of the narration is after the crossing of the Ganges and entering the environs of Visala. He gives the additional information that Indra spoiled Dithi's penance there.

2 Indra's wealth disappeared under the sea on account of the curse of sage Durvasa. To get it back the Devas churned the ocean. This is Kamban's version of the churning of the ocean. Valmiki's version is that the Devas and the Asuras churned the ocean to get the Amrita (or Nectar) to become immortal.

3 Valmiki mentions that the churning of the ocean took place in Kritha Yuga. Kamban makes no mention of it.

4 Valmiki narrates the story of the birth and growth of Lord Muruga and follows it up in detail, with the story of the Ganges in reply to Rama's question on the bank of the Ganges. Kamban contents himself with saying that the sage simply pointed out a spot as the *Stravana* pond i.e., the pond where Lord Muruga grew up without telling of his birth and growth after the narration of the churning of the ocean, on the bank of the *Sona* before reaching the Ganges.

5 When the three reach *Visala*, the sage tells Rama about the great *Mithila* and of the dynasty of its ruler. The king receives them respectfully and enquires who the youths are whereon the sage tells of their vanquishing the *rakshasas* at *Siddhasrama*. This is the account of Valmiki. Kamban mentions only that the king welcomed them well and omits the rest of the account.

6 Kamban omits the account of Valmiki that the sage and the princes spent the night in *Visala*.

There are differences about the *Ahalya* episode too in the two *Ramayanas*.

7 Kamban says that they saw a stone in an elevated place in a treeless plain adjoining *Mithila*. But Valmiki says they found an uninhabited hermitage in a grove adjoining *Mithila*.

8 Valmiki has it that Rama enquired of *Visvamitra* the reason for the hermitage being untenanted. The sage told him that the sage *Gautama* had so cursed his wife *Ahalya*, and brought Rama to the hermitage and asked him to release her from the curse. Kamban's version is that the dust raised by Rama's feet fell on the stone in the plain and *Ahalya* got back her form having been released from the curse. *Visvamitra* tells Rama that she was *Ahalya*, whereon Rama asks for her story which the sage then describes.

9 Kamban says that *Indra* artfully arranged for the departure of the sage *Gautama* from his hermitage, and then got in. Valmiki says that he was waiting till the opportune moment and then entered the hermitage.

10 According to Valmiki, sage Gautama infuriated at the infamy of Indra cursed that he should become scrotumless, and at once his scrotum fell off. Kamban has it differently. According to him the curse was that Indra should get the female marks of a thousand women.

11 Gautama's curse to his wife was that she should live on air, lie on the sand, and spend an invisible life till she was released of her curse by the dust of Rama's feet, when she should worship him and get back her form. These are Valmiki's words. Gautama himself tells of the method of release from the curse without Ahalya asking about it. But Kamban says that Ahalya turned into stone the moment Gautama cursed her, and entreats him to tell her when she will be released of the curse. Then the sage tells her about it.

Kamban does not mention the fact that Gautama set off to the Himalayas to do penance after cursing his wife, which Valmiki mentions. Valmiki does not mention the fact that Visvamitra asked sage Gautama to take back his wife, which is mentioned by Kamban.

12 Kamban omits the statement of Valmiki that Ahalya, knowing that the visitor was not her husband, agreed to indulge in pleasure with him out of a sense of vanity that the Great Indra, the Lord of the Devas himself had come there bewitched by her beauty.

13 The Devas pleaded to the Pitri Devatas to remove this disability of Indra (as a result of Gautama's curse), and they gave Indra a sheep's scrotum. This is Valmiki's version. The Devas with Brahma approached Gautama to release Indra from his curse, whereon he turned the thousand female marks into a thousand eyes. This is Kamban's account.

14 Rama advised Ahalya to obey her lord dutifully. This piece of information is found in Kamban's work but not in Valmiki's.

15 The information found in Kamban's work that on the unexpected return of Gautama to his ashrama, Indra

-escaped from there in the shape of a cat, is not found in Valmiki's work

It is clear from Valmiki's work that Visvamitra narrated the story of the river Kowsiki on the bank of the river Sona, the stories of the Ganges and of Muruga on the banks of the Ganges, and the story of the churning of the ocean on reaching Visala. But Kamban has it that the sage narrated the story of the churning of the ocean during their stay at the grove on the bank of the river Sona, and the story of the Ganges on the bank of the Ganges.

10 VIEW OF MITHILA PADALA.

(Chapter describing the beauty of Mithila)

This padala tells of the entry of the sage and the princes into Mithila and of their enjoying its beauty.

Kamban has followed Valmiki's version with but a few changes and original creations of his own and including most of the side stories till the time the three reached Mithila. The changes in the side stories are slight and not much material, being only changes in their order or in the personages telling the stories. The River Padala and Country Padala are Kamban's own creations. There is no necessity for change in them. The Bala Kanda of Valmiki contains 77 sargas. Kamban's Bala Kanda contains 1,396 verses. The major part of the Bala Kanda story (i.e. its first 50 sargas) is disposed of by Kamban in 562 stanzas ending with the Ahalya padala. The story in the remaining 27 sargas of Valmiki's Bala Kanda are dealt with in 835 stanzas (i.e. in the last 13 padalas beginning with Mithila-view padala) rather elaborately. These figures will show that Valmiki was interested in enjoying the boyhood stage of Sri Rama and was intent upon getting him married early. On the other hand it will be seen, that Kamban desired to enjoy the youthful stage of Rama in varied facets of poetic fancy and hence delayed the marriage of Sri Rama.

Except for a padala or two, most of the remaining padalas in Kamban's Bala Kanda are original creations of Kamban. It will be seen that the poet is beginning to show

his poetic skill and fancy from this padala. It may be safely remarked that they have reached a high water mark in this, the Mithula-view padala. Those who want to appreciate and enjoy the thrill of Kamban's poetic genius, creative fervour, and the excellence of his poetry must go through this and the succeeding padalas, in the Balakanda. Those who wonder about the need for Kamban's Ramayana will certainly revise their opinion after going through these padalas.

The substance of this padala—The sage and the princes enter Mithula and traversing the royal path feast their eyes on the beauty of the city, its shops, festivities, dance halls, games and swings. They see lovely Sita standing in the girls' storey above the zenana of Janaka's palace. Rama and Sita eye each other with amorous glances and fall in love. Rama proceeds with the sage but Sita is tormented with love pangs. Her associates comfort her but Sita thinks of Rama and prates. Her love pangs increase and the friends' comforting go in vain. The moon comes up. Sita blames him in her love-lorn state. Learning of the arrival of the sage, Janaka receives the three with due respect and arranges for their stay in a mansion, and departs. There, Satananda, the priest of Janaka, comes to see them. Visvamitra narrates the story of Rama's sojourn including the release from her curse of Ahalya. Satananda praises Visvamitra and narrates to Rama the story of Visvamitra's life in Visvamitra's presence in detail. Kamban does this in 59 stanzas. Then Satananda departs. Then the sage and the princes retire for the night. Rama, who is now alone, thinks of Sita, becomes love-lorn and prates and remains ill at ease. In the morning the three get up and go to Janaka's yagna sala. Janaka receives them and makes them seated. Entraptured by the enchanting handsomeness of the princes, Janaka asks Visvamitra who they are. The sage replies that they are the sons of Dasaratha who have come to witness the yagna and desire to see the bow of Siva.

The first 82 stanzas of this padala of 157 stanzas constitute the original creation of Kamban. The contents of stanzas 83 to 140, (i.e., the portion dealing with the story of Visvamitra) are almost similar to the ideas of Valmiki. Stan-

zas 141 to 157 tell about their meeting with Janaka and their reception at the yagna; the ideas, except for a few minor modifications, are almost similar to those of Valmiki. This padala treats of the matter dealt with in sargas 50 to 65 of Valmiki's Ramayana Balakanda.

1. In Valmiki's account, sage Visvamitra with the princes comes to Janaka's yagna sala where Janaka receives him with the help of Satananda, and makes them seated. Then Janaka asks who the youths are, and Visvamitra relates the story of Rama up to the destruction of the rakshasas who came to pollute his yagna and the release of Ahalya from her curse. Satananda enquires about his mother Ahalya, and Visvamitra narrates what took place. Satananda praises Rama, and, in the presence of Visvamitra and Janaka, tells the story of Visvamitra. In Kamban's account, Janaka meets the sage and the princes as they come along the royal path, and arranges for their stay in a mansion and departs. Satananda comes there and learns of the release of Ahalya, from the curse and narrates to Rama, in the absence of Janaka, the story of Visvamitra.

2. While Valmiki says that Janaka enquires of Visvamitra who the youths were in the yagna sala where he first met them, Kamban says that at their first meeting Janaka went away without asking who the youths were, and did so only the next day when they came to the yagna sala, and then, as a reply, Visvamitra told the story of Rama.

3. Valmiki says that when Visvamitra told of Rama's releasing Ahalya's curse, Satananda with great interest and emotion enquired about his mother Ahalya and that Visvamitra told him about her. But in Kamban's account Satananda makes no enquiry about Ahalya even though he heard of her release from her curse from Visvamitra.

4. According to Valmiki, after Satananda's narration of Visvamitra's history, Janaka intimates that evening has set in and, after asking the sage and the princes to come the next day to the yagna, departs with Satananda. According to Kamban, when Satananda left the sage and the princes after telling the story of Visvamitra to Rama in the mansion

where they were lodged, Visvamitra and Lakshmana go to sleep while Rama thinks of Sita and prays. The next morning the sage and the princes come to the yagna sala where, in reply to Janaka's query Visvamitra narrates the story of Rama.

5. From the remark of Janaka that the sun was dipping in the west in Valmiki's account, it is clear that Sutananda finished his story of Visvamitra before sunset. But in Kamban's account it is to be inferred that Sutananda's narration in the mansion of the visitors went on till late in the night.

II. HEREDITY-NARRATION PADALA.

(Chapter in which the heredities of Dasaratha and Janaka are narrated.)

This padala gets its name from the description of the kings of the Surya Vamsa (Solar Race). There are 29 stanzas in this padala. The narration in the yagna sala of the story of the important kings of the Solar Race from its first Emperor Manu to Dasaratha, and of Rama's story upto the time of his arrival in Mithila, forms the substance of this padala.

1. Kamban's version is that Visvamitra narrated the history of the twelve famous kings of the Solar Race, from Manu to Dasaratha, and the story of Rama in brief, in the yagna sala on the second day of their arrival in Mithila and before Rama broke Siva's bow. But, according to Valmiki, this takes place after Rama breaks the bow, and after Dasaratha is sent for and comes to Mithila (i. e., 10 days after Rama's arrival in Mithila) and with Dasaratha's and Visvamitra's permission. Here Vasishtha does the narration tracing it from Brahma, Marichi and Kasyapa and brings it down to Dasaratha mentioning the names of forty Kings and dealing specially with S'gura's greatness. Rama's story is not narrated. There is only a mention that the princes are Dasaratha's sons. Valmiki treats about this in slokas 20 to 46. of sarga 70. But Kamban tells of it earlier. So far Kamban has told the side stories displacing their order in the original of Valmiki, without changing the main story. Here Kam-

ban makes a change in the main story itself by introducing earlier what has been told later in the original.

2. According to Kamban, the narration of the story of the Solar Race is by Visvāmitra in the yagna sala. According to Valmiki it takes place when Janaka is seated with his brother Kusadhwaaja and vassals in the Court hall, and that the narration was by Vasishtha.

3. Vasishtha narrates the greatness of the Solar Race and exhorts Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana. So runs the account in Valmiki. Kamban does not mention Vasishtha's request.

12 BOW PADALA

(Chopler describing the breaking of Siva's bow by Rama)

This padala of 66 stanzas gets its name from the fact of Rama's breaking of Siva's bow. This follows the story in sargas 66 and 67 of Valmiki's Ramayana.

On hearing Visvāmitra's words, Janaka makes known his decision to give Sita in marriage only to the person who bends the great bow of Siva, and asks his servants there to fetch it, which they do. The people talk variously of the greatness of the bow and of Rama's greatness. Satānanda who was there, understanding the mental anguish of Janaka as to who was going to bend the bow and marry Sita, narrates the story of Sita and that of the bow and how many princes came to bend it but went away humiliated, and announces that Sita would be given to Rama if he bent the bow. At once Rama proceeds to bend the bow. The girls of the city assembled there make various remarks at this. Rama playfully bends and breaks the bow. Meanwhile, Sita reclining on a bed of flowers in a mantapa of flint on the bank of a lotus pond is sighing in a highly love-affected condition. A companion called Neelamala rushes in dishevelled state and breaks out the news of Rama's breaking of the bow. At this Sita is transported with joy. On the advice of Visvāmitra, Janaka sends emissaries to Ayodhya to invite Dasaratha and celebrate the marriage. This is the substance of this padala.

1. Kamban says that Janaka ordered four of his servants to bring the bow. They go out and the bow is brought to the hall by 60,000 persons. Valmiki's account is that Janaka asks his ministers to get the bow and they go out and the bow, kept in a huge iron box, is drawn into the hall by 5,000 persons.

2. In reply to Visvamitra's query, Janaka himself narrates the story of Sita and of the bow, according to Valmiki. Kamban says that it was Satananda who made the narration.

3. Kamban says that after Janaka gets the bow into the hall Satananda tells the stories of Sita and of the bow and asks Rama to bend the bow. Valmiki says that Janaka made the narration first, then got the bow to the hall, and spoke of the humiliation of many who attempted to break it, and promises to give Sita to Rama in marriage if he bent the bow.

4. As soon as the bow was broken, Janaka enquires of Visvamitra whether Dasaratha should be invited and the marriage performed or whether the marriage could be performed straightaway. Visvamitra replies that it would be proper only if Dasaratha is invited first. This is Kamban's version. Valmiki makes no mention of the enquiry and reply but only states that, taking Visvamitra's permission, Janaka sent emissaries to Ayodhya.

Using the story on Valmiki's short narration, Kamban intermingles his imaginative creations and embellishes Valmiki's account. This will be evident from the succeeding padalas.

13 SOJOURN PADALA

(Chapter describing Dasaratha's journey to Mithila from Ayodhya)

This padala of 82 stanzas is so entitled because it tells of Dasaratha's sojourn to Mithila with his armies.

Janaka's emissaries reach Ayodhya and produce Janaka's epistle in the royal assembly and one of the wise men read it to the king. Immensely delighted by the news, Dasaratha asks it to be proclaimed by beat of drum that everyone

should start for Mithila, and starts with his armies and (after proceeding 2 yojanas), encamps at the base of Chandrasula Hill. This is the substance of the padala.

1. Kamban makes no mention of the fact that the emissaries reached Ayodhya after spending three days *en route* as mentioned by Valmiki.

2. Valmiki says that the emissaries told the king themselves of the news of the breaking of the bow and does not mention that an epistle was brought as said by Kamban. In one stanza Kamban makes the emissaries tell briefly what took place and hand over the epistle.

3. Valmiki has it that on hearing of the news he consulted with Vasishtha and other sages to know if the alliance with Janaka was in order and asked for their opinion, and then started for Mithila on their permission. This is not found in Kamban's account.

4. Kamban says that the armies went first, then Dasaratha's wives, then Vasishtha followed by Bharata and S. struggles, and finally Dasaratha, on the journey to Mithila. Valmiki says that Dasaratha went with the sages and the army followed him.

5. Valmiki says that the party spent 4 days on the way and reached Mithila on the fifth day. Kamban does not give the number of days but indicates the spot where each day the party encamped, in each of four padalas called the description padala, flower picking padala, water sports padala and the disport padala respectively. In these Kamban has exhibited high imaginative skill. Kamban mentions that Dasaratha's queens were in the party about which Valmiki makes no mention.

This padala narrates the story in sarga 68 and upto the sloka 7 in sarga 69 of Valmiki's work. Kamban finishes the story within 8 stanzas of this padala and in the succeeding stanzas describes the army of Dasaratha, their joyous march, and the happy incidents on their march. This padala may therefore be regarded mostly as Kamban's own creation.

14. VIEW OF HILL PADALA

(Chapter describing the events during the trip from Ayodhya to Mithila)

This padala derives its name from the description of the various events of Dasaratha's army as it lay encamped at Chandra Sula hill. It contains 77 stanzas. There is no basis for this in Valmiki's work. Kamban has done this to invest his poem with the qualities of a Maha Kavya (or, great epic poem), by including this and the succeeding three padalas for which there is no basis in the original of Valmiki. Such additions are found in the poems, Sisupala Vadha, and Kiratarjuniya, in Sanskrit.

15. FLOWER PICKING PADALA

(Chapter describing the sports in the flower garden)

Dasaratha's army reached a flower garden after the night's stay at the base of the Chandra Sula hill. There the guls and women picked flowers and enjoyed themselves in sportive activities. In this padala of 30 stanzas Kamban treats of the matter with imaginative skill.

16. WATER SPORTS PADALA

(Chapter describing the water sports)

The women folk indulge in water games and sports with the men folk in the rivers and brooks. Kamban describes these with vivid imaginative skill in 33 stanzas.

17. DISPORT PADALA

(Chapter describing the joyful activities of Dasaratha's party)

In this padala of 67 stanzas Kamban conjures up a picture of the happy ways in which the men and women in the party after drinking intoxicating drinks disported themselves in diverse types of pleasurable activities.

There is little difference in the narrations of the route taken by the sage Vuvamitra and the princes in their sojourn from Ayodhya to Mithila, by Kamban and Valmiki.

Kamban details the route of Dasaratha from Ayodhya to Mithila as *via*, Chandra Saila hill, the bank of the river Sona and across the Ganges. Valmiki merely says that Dasaratha reached Mithila after four days' journey but is not clear about the route.

18 WELCOME PADALA

(Chapter describing Janaka's welcome to Dasaratha)

This padala of 34 stanzas is so called because Janaka went out with his army to meet Dasaratha as he approached Mithila and welcomed him and brought him to Mithila.

When Dasaratha approaches Mithila with his army Janaka sets out with his army, proceeds out of the City and welcomes Dasaratha. Dasaratha extends his hand to Janaka, takes him up in his chariot, enquires after his welfare and embraces him. Then as they reach the limits of the City, Rama and Lakshmana come out to meet them. Dasaratha embraces them and then asks them to lead the armies into the City. With his brothers at his sides Rama rides in a chariot into the royal path of the City. This is the substance of this padala.

1. Dasaratha reaches Mithila, and Janaka welcomes him with due honour and he stays in a mansion. Visvamitra with Rama and Lakshmana comes there and the sons do obeisance to their father. This is what Valmiki says. He does not mention that Janaka or Rama and Lakshmana went out of the city to receive Dasaratha. But Kamban says that Janaka went out of the city first to receive Dasaratha and to bring him to Mithila. Then Rama and Lakshmana went out to receive Dasaratha. But he does not say that Visvamitra went with the princes.

This padala follows the story in the 12 slokas from the 7th sloka in the 69th sarga to the 19th sloka (*i.e.*, the end) of the sarga. This is an amplification of the short account of Valmiki that, having spent four days, Dasaratha reached Mithila at the environs of which he was received with due honours by Janaka, and spent the night at Mithila. Kamban has introduced certain new episodes and embellished his account. This too may be called the creation of Kamban.

19 STATE DRIVE PADALA.

(Chapter describing the state drive of Rama in Mithila)

This padala of 54 stanzas derives its name from the fact that it describes the state drive of Rama along the royal path

Seated on a handsome chariot Rama drives in procession through the royal path. The damsels of the city come out to feast their eyes on Rama's lovely form and are charmed by it. Each tells the other with a sigh that she is not lucky to have him as her lord. They get fully lost in enjoying that part of his body which meets their eyes and are unable to take their eyes off from it to look at the other parts. In this universe-bewitching manner Rama drives in procession and reaches the Court hall, does obeisance to the sages Vasishtha and Visvamitra seated there and takes his seat with Lakshmana. Then Dasaratha enters the hall with his vassals and Janaka accords them the due honour and respect. This is the substance of the padala.

The custom of taking the bridegroom in procession on the marriage eve to a mantapa or hall and honouring him there is still prevalent in our part of the country. This is called *Janavasa* or Reception of the Bridegroom. Kamban evidently had the practice in mind in framing this padala. This is not found in Valmiki's account. Hence this padala may also be said to be a creation of Kamban.

20 DECORATION PADALA

(Chapter describing how her companions decorated Sita)

This padala of 43 stanzas tells of the various ways in which the companions of Sita decorated her and hence the title of the padala.

Vasishtha asks Janaka to bring Sita. The companions of Sita go to her, on Janaka's command and inform her. They decorate Sita in diverse ways that bewitch them. Sita walked majestically into the Court hall. Rama is delighted at the thought that it is the same dainty damsel he had seen on the girls' storey. Vasishtha, Visvamitra and Dasaratha

are entranced by her beauty, think that she is the incarnation of Lakshmi herself, and are extremely delighted. The others lift their hands to salute her. Dasaratha asks Visvamitra when the marriage is fixed to take place, and Visvamitra replies that it will be celebrated the next day. Then Dasaratha goes to his camp, and the sun sets. This is the substance of the padala.

1. Valmiki says that as soon as Dasaratha and his party reached Mithila, Janaka sent word to his younger brother Kusadhwaaja and got him to Mithila. Kamban does not mention this fact.

2. Valmiki says that when Vasishta concluded his narration of the greatness of Rama's race, Janaka narrated the history of his ancestors from that of Emperor Nimi down to his own. This is not found in Kamban's account.

3. As soon as Janaka finished the narration of the greatness of his race Visvamitra asked Janaka to give the two daughters of Kusadhwaaja his brother to Bharatha and Situghna. Janaka agreed to the proposal and said that the four could be married the day after the next in Phalgunā Uththara. This account of Valmiki is not found in Kamban's.

4. "To-day is Makha. The day after the next is Phalgunā Uththara. It is a very auspicious day for marriage. The marriage can be held on that day." So said Janaka to Vasishta. Accordingly the reception of the bridegrooms was held on the day prior to that before the marriage, in Makha. We get to know of this from Valmiki's account. Kamban says that as soon as the reception of the bridegrooms was over, when Dasaratha asked Visvamitra when the marriages were fixed to take place Visvamitra replies that it would be the next day. Since this conversation takes place on the eve of the marriage, we come to know that the reception to the bridegrooms was held in Purva Phalgunā.

5. According to Kamban, Rama and Sita first see each other when Sita was in the girls' storey and then for the second time during the reception. Valmiki says that they saw each other for the first time during the actual marriage.

This padala is based on the custom of seating the bride and the bridegroom on auspicious seats and performing what is called "Nischaya Thamboolam" the day before the marriage. It is a creation of Kamban's poetic fancy.

Valmiki treats in sargas 70 to 72 of Vasishtha's request to Janaka to give his daughter in marriage to Rama and Lakshmana of Visvamitra's request to Janaka to give his brother Kusadhwaaja's daughters in marriage to Bharata and Situghna, of Janaka's acceptance of the suggestions, and of the fixing of the marriage day. Kamban bases this padala on these and, introducing some new episodes, makes a new creation of his own in this padala.

21 MARRIAGE PADALA

(Chapter describing the marriage of Sita)

This padala of 104 stanzas describes in detail the marriages of Rama and his brothers and hence its name. This is based on the 73rd sarga of Valmiki and, introducing some new incidents, Kamban has imaginatively given shape to this padala.

On the night preceding the marriage, Rama and Sita think of each other feeling greatly love-afflicted. The people of the city decorate the city in various ways on hearing of the king's word that the marriage will be celebrated the next day. Soon after dawn Dasaratha enters the marriage hall with his retinue. Janaka too arrives. Rama bathes, wears the holy *thiruman** on his forehead, and wearing fine dress and ornaments, gets into a chariot with his brothers and reaches the marriage hall. Vasishtha arrives with the materials necessary for the conduct of the marriage. The couple are seated on the marriage platform. Janaka gifts away Sita to Rama with the pouring of water. Then Sita circumambulates the fire steps on the goldstone, and looks at the actual Arundhati herself seated beside Vasishtha, unlike other brides who have to look up at the star Arundhati in the sky. Then Rama and Sita do obeis-

* This is the forehead mark worn by Sri Vaishnavas.

sance to Dasaratha and the queen mothers and retire to their bed chambers. Then Janaka decides in consultation with Dasaratha and celebrates the marriage of the three daughters of his brother Kusadhwaaja to the three younger brothers of Rama. Dasaratha stays in Mithila for a few days after the marriage. This is the substance of this padala.

1 Yudajit, the maternal uncle of Bharata comes to Ayodhya to take Bharata to his city according to his father's desire, learns that all had left for Mithila for the marriage, repairs to Mithila, meets Dasaratha on the day prior to that of the marriage, and tells of his coming first to Ayodhya and thence to Mithila. This account of Valmiki is not mentioned by Kamban.

2 Valmiki makes no mention of the fact mentioned by Kamban that on the night before the marriage day Rama and Sita spent the night love afflicted.

3 Kamban says that Dasaratha, Rama, Sita and Vasishtha entered the marriage hall in that order. Valmiki says that Dasaratha entered first followed by Rama with his brothers and sages.

4 Valmiki does not mention the fact mentioned by Kamban that Sita stepped on the grindstone and then looked at the actual Arundhati seated near Vasishtha instead of looking at the Arundhati star in the sky.

5 Kamban says that Sita made obeisance, after her marriage, to Kaikeyi, then Kousalya and Sumitra and they gave her presents of many jewels. Valmiki is silent about it.

6 Valmiki tells that the marriage was celebrated in the yagna sala. Kamban makes mention of the decorated hall only.

7 Valmiki clearly mentions that Vasishtha asked Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana and Visvamisra asked Janaka to give the daughters of his brother Kusadhwaaja in marriage to Bharata and Sitrughna. So it is clear that Sita and Urmila were the daughters of Janaka, and Mandayika and Sruta Kirti were the daughters

of Kusadhwaja. But Kamban clearly says that excepting Sita, the other three were the daughters of Kusadhwaja.

8. Kamban says that Dasaratha stayed in Mithila for a few days after the marriage. But Valmiki has it that the next day itself Visvamitra betook himself to the Himalayas and Dasaratha followed suit by setting out for Ayodhya.

9. Valmiki says that the four couples got married simultaneously and retired to their bed chambers. Kamban makes a change and says that Rama was married first and retired to the bed chamber, and then the marriages of the other three brothers were settled and conducted.

10. Kamban mentions that the town-folk decorated the city on the night before the marriage day while Valmiki makes no mention of it.

11. From the statement of Valmiki that Yudajit learnt on reaching Ayodhya the news of the marriage at Mithila, it is to be inferred that the marriage having been settled all too suddenly, the marriage invitation could not be sent even to the Kekaya king. Kamban makes no mention of Yudajit at all.

22. PARASURAMA PADALA,

(Chapter describing the meeting between Rama and Parasurama).

This padala of 50 stanzas derives its name from the fact that it tells of the vanquishing of Parasurama by Sri Rama when the former challenged Sri Rama to show his prowess, when Dasaratha, Rama and their party were returning to Ayodhya from Mithila. This is based on the sargas 74 to 77 of Valmiki's Ramayana. Only a few changes are seen here between the original and Kamban's work. But for these, there is unanimity in the two versions.

At the conclusion of the marriage, Visvamitra takes leave of Janaka and repairs to the Himalayas for doing penance. Dasaratha with his sons and retinue is returning to Ayodhya. On his way he found peacocks going on the right and crows and other birds going on the left. Taking this to be an ill-omen and becoming sad, Dasaratha enquires of

a-secr what they indicate, and he replies that the party will meet danger but it will be overcome soon. Then Parasurama bearing a bow and an axe and with a terrible form making the whole world tremble, appears before Rama and speaks fiercely, "You have broken a spent bow. Now I have come to test your valour." Dasaratha is all feat and trembling, praises Parasurama profusely and asks him to show them mercy. Not heeding his words, Parasurama speaks to Rama telling him of the stories of Siva's bow, of the Vishnu's bow in his hand, of the battle between Siva and Vishnu, of how in that battle Siva's bow was made powerless, of how he was so long living in Mahendra mountain forgetting his anger at the death of his father at the hands of Kattrhaviyarjuna, and of how he had come there on hearing the noise of the breaking of Siva's bow, and showed the Vishnu bow in his hand to Rama and challenged him if he was really valorous to bend that bow, and said he would fight with him later.

Immediately Rama takes the bow from Parasurama's hands, bends it, and asks Parasurama what he was offering as the target for his arrow. Finding that he had failed, Parasurama praises Rama and offers all the penance he had done so far as the target for his arrow. The arrow speeds and collects up all the penance of Parasurama and returns. Parasurama bows to Rama and goes away. Rama then comforts his father who has fallen into a faint. Dasaratha embraces his son and feels happy. Rama gives the bow taken from Parasurama into the care of Varuna, and returns to Ayodhya, with his father. After a few days, Yudhjit, the maternal uncle of Bharata and Satrugna takes them to Kekaya. This is the substance of this padala.

1. Valmiki says that when Dasaratha left Mithila with his sons and daughters-in-law, Janaka gave them large presents of pearls, gold, cows and land as Sridhana and went some distance with them to give them a send off. Kamban makes no mention of this.

2. "Peacocks going on the right (clockwise) and crows and other birds going anti-clockwise." Kamban describes these as inauspicious omens. Valmiki tells this differently as "Birds screeched ominously and animals went clockwise."

3 Kamban says Dasaratha asks a veer what the effects of the ill-omens will be Valmiki says that Dasaratha made the enquiry of Vasushta himself

4 According to Valmiki, Vasushta and the other sages welcomed the irate Parasurama with arghya and padya Kamban says that Dasaratha himself did these and does not mention Vasushta or the other sages in this context

5 Valmiki says that Parasurama talked nothing disparaging of Siva's bow and merely said, "You are a Kshatriya I have come here to see your prowess If you take up the bow and get it ready to shoot an arrow, I shall then fight with you", without slighting Rama But Kamban has it thus Parasurama with great disdain and pride exclaims, "It is no credit to you to have broken a spent bow Show your might in bending this bow"

6 Rama bent the bow and set an arrow in it and said, "The arrow cannot be shot in vain Shall I destroy your padagati or shall I destroy all the virtue you have accumulated by your penance?" Parasurama, having to repair to Mahendra Mountain without staying the night there in pursuance of Kasyapa's curse, asked Rama to destroy his virtue This is Valmiki's account According to Kamban, Rama does not ask which of the two things he should destroy but merely asks what Parasurama was offering as the target for his arrow

7 After the rout of Parasurama, Rama gave the bow to Varuna and then made obeisance to Vasushta and then comforted Dasaratha who had fainted So says Valmiki Kamban has it that Rama first roused Dasaratha from his faint, then gave the bow to Varuna asking him to take care of it

8 Valmiki says that Rama conducted the affairs of State with his father's permission and loved Sita with extreme fervour because of the fact that his marriage to her was arranged by great sages Kamban does not mention these

CONCLUSION

It can be concluded that Kamban has made changes in Valmiki's account in the following ways

1. Making slight changes here and there in the main story and the side stories.

2. Mentioning the incidents in the main and side stories in the original, in other contexts.

3. Telling the story in the original mentioned in one place in a different place.

4. Adding extra imaginative accounts related to the original, and introducing imaginative accounts of his own.

5. Having the narration by a person in the original made by another.

6. Describing the route through which Visvamitra took Rama and Lakshmana, differently.

Why did Kamaban who proclaimed in a verse at the beginning that he will be following Valmiki, change the story of the original? Are there any bases in the Puranas and ancient accounts for the changes he had made and the new imaginative accounts he had given? Or, are these his own independent creations? It is not necessary to enter into these enquiries for the purpose of this book.

25, Burkit Road }
Madras-17 }

S. N. SRI RAMADESILAN

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

बालकाण्डः

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

वालकाण्डः

मङ्गलाचरणम्

(कृष्णपुष्पपुष्पाङ्कुरम्)

स्वयं च सृष्टिस्थिति नाशकार्यं
लीलानिमित्तं कुरुते सदा यः ।
समस्तलोकस्य पति र्य एव
तस्यैव पादौ शरणं ब्रजामः ॥

1

जघान रामः किल सप्त सालञ्च
वल्मीकजन्मा भुवि तस्य गायाम् ।
चकार, तत्काव्यविशुद्धदेशे
ह्यलमर्थकं काव्यमिदं करोमि ॥

2

गीर्वाणमायामवलम्ब्य राम-
कर्यां त्रयश्चक्रुः तथापि तेषु ।
प्रसिद्धवाल्मीकिकृतप्रबन्ध-
क्रमेण काव्यं द्रविडे करोमि ॥

3

विष्णोर्गुणः स्वस्य दशावतारे
श्रीरामचन्द्रस्य कथा वरिष्ठा ।
कृता सुपदैः, शडयप्पनाम्नः
तद्वणनल्लरमिधे प्रदेशे ॥

4

रक्षोनिहन्तुर्धृतचापपाणेः

रामस्य कीर्तिं भुजयोर्व्रुवन्तः ।

लब्ध्वा धनज्ञानयशांसि मुक्ति-

प्रदायिकां श्रीकरुणां भजन्ते ॥

5

1

सरयून्दीपटलः

(शुभं शुभं पुं० पु० ल० ०००)

पुंसां च पश्चेन्द्रियरूपमागाः

हारस्तनीनां नयनाख्यत्राणाः ।

निषिद्धमार्गं न हि यान्ति यत्र

तत्कोसलस्थां सरयूं यदामः ॥

1

शीलेन तुल्या रविशंशजानां

नित्यं स्रवन्ती सरयूः प्रवृद्धा ।

लोकस्थिनान् पाति समस्तजन्तून्

स्वयं च मातुः स्तनवत् स्थितेयम् ॥

2

किरातपल्लीममितः प्रविष्टो

नानाधनुर्वाणमुखैः समेतः ।

व्याधाङ्गनास्ताः किल रोदयिष्व

बिभाति सेनेषु नदीप्रवाहः ॥

3

जातं हिमाद्रेर्जलधिं प्रविष्टं
 नदीजलं ब्रह्मवदेकमेव ।
 देशप्रभेदाद्बहुरूपतां तद्
 धत्ते यथा ब्रह्म मतप्रभेदात् ॥

4

वने तथा चम्पककाननेषु
 वाप्यां तटाके बहुसस्यभूम्याम् ।
 प्रयाति सर्वत्र नदीजलं तद्
 प्राणा यथा सर्वशरीरमागे ॥ १

5

2

कोसलदेशपटलः

(BāLĀṆḌĀPĀṬALĀ)

बाल्मीकिनामा कविरादिमो यः
 काव्यं सुराणामपि कर्णपेयम् ।
 चकार, तद्वर्णितकोसलस्य
 मया स्तुतिर्भूकत्रचरसमाना ॥

1

स्नात्वा चरन्तो महिषाश्च सस्ये
 नीलाभकल्पाः स्वशिशून् स्मरन्तः ।
 प्रेम्णा विमुञ्चन्ति पयांसि तेन
 फलन्ति सस्यान्यपि कोसलेऽस्मिन् ॥

2

विशालनेत्राः शशिखण्डफालाः

नार्यः सदा ज्ञानधनैः समृद्धाः ।-

सन्ध्वत्र यस्मादत एव दानं

कुर्वन्ति दीनाय सदोपचारम् ॥

3

नावः सदा षस्तुभरैः समृद्धाः

भूमिः सदा सस्यसमृद्धियुक्ता ।

अत्राऽऽभरा रत्नगणान् धमन्ति

सञ्छीलपूर्णानि नृणां कुलानि ॥

4

सर्वेऽत्र शुद्धा न द्वि मृत्युवार्ता

ते शुद्धभावास्तत एव शान्ताः ।

तेषां सदा धर्मपरायणानां

न दुर्गतिः सद्गतिरेव किन्तु ॥-

5

अस्मिन् कचिन्पाकगृहोत्पधूमाः

तद्यन्त्रशालाजनिताश्च धूमाः ।

सवेदघोषं कृतयागजन्य-

धूमैर्मिलित्वा घनवद्विभाति ॥

6

दृष्टयोपमानं घदनेन चन्द्रं

गतिं गजानां निजमन्दगत्या ।

गाढस्तनैः पङ्कजकुट्टमलानि

विजिस्य नार्यो विवसन्ति देशे ॥

7

देशेऽत्र मेघो घनराजिसाम्यं

हिमाचलो धान्यचयेन साम्यम् ।

साम्यं तथाग्निश्च जलाशयेन

प्राप्नोति नाकोऽप्यथ कोसलेन ॥

8

दारिद्र्यशून्येऽत्र न दानवार्ता

युद्धातिदूरे किमु धीर्यवाचा ।

असलशून्ये किमु सत्यवाचा

बहुश्रुताद्ये न धिया-प्रभारः ॥

9

रम्या जनाः स्वीयगुणेन नित्यं

नीमिः स्थिराभूदन्वृताप्रसक्तया ।

प्रेम्णा यधूना स्थिर एव धर्मः

शीलेन तासामिह काळशृङ्गिः ॥

10

अन्विष्य पद्म्यामिह कोसलस्य

दग्धुं हि वेलां मुवि के समर्पाः ।

युक्त्वाऋषपादैः सारयुः समन्तात्

अप्यापि गत्वा न हि वेत्ति वेळाम् ॥

11

घोरस्य बाताहतसागरस्य

प्रवेशमात्रेऽपि न वै शिनादयः ।

यः कोसलोऽसौ कपितः पुरैव

पुरीम्पोष्यामप्य बर्नवामः ॥

12

3

अयोध्यानगरपटलः

(15000 श्लोकः)

रम्यार्थगम्भीरपदप्रयोक्तृ-

मुनिप्रवीरैः कविभिः स्तुतेयम् ।

यद्दाम वाञ्छन्ति जनास्तपोभिः

तत्र स्थितैश्चापि पुरीं वरेण्या ॥ 1

ब्रह्मा शिवो विष्णुरिमे ह्ययोध्या-

समां पुरीमत्र न दृष्टवन्तः ।

तद्दृष्टुकामौ किल सूर्यचन्द्रौ

निमेषशून्यौ चरतो ध्रुवं तत् ॥ 2

पुण्येन मुक्तिर्भवतीति वेदाः

रामेण पुण्यं ववृधे पृथिव्याम् ।

पुरीमिमां प्राप्य गुणी स रामः

ररक्ष चेत् भोग्यमितः किमयत् ॥ 3

यशःप्रधाना रविवंशभूपाः

लोकान् दिशो द्याप्य निजाज्ञयैव ।

रक्षन्ति चेत् आवरणो नगंर्याः

प्राकार आसीन्ननु मण्डनार्थः ॥ 4

क्षगाधदुर्गं जलधिभ्रमेण

प्रविश्य मेघाः सलिलं गृहीत्वा ।

प्राकारमत्रोन्नतशैलबुद्धया

क्षारुह्य वर्षन्ति च तत्र धाराः ॥

5

प्राकारवाद्ये जलदुर्गजात-

पद्मानि तद्देशवराङ्गनानाम् ।

मुखैः पुरा प्रासपराभवं स्वं

स्मृत्वाद्य योद्धुं किमु सङ्गतानि ॥

6

चन्द्रादपि श्वेततराणि नाना-

सम्मानि शण्डैः पवनाभिघातैः ।

उपर्युपर्युत्थितदुग्धसिन्धु-

तरङ्गवद् व्योम्नि विभान्ति पुर्याम् ॥

7

शैलस्थनानाकदलीसमानैः

पताक संघैर्निविडेऽम्बरेऽहिमन् ।

चरन्नसाविन्दुरपि च्चजानां

सद्दृष्टनाद् क्षीणतनुर्वभूव ॥

8

स्वर्णैर्वरिष्ठै रचिता पुरी र्वा

छायां च विशुद्रविदीपतुल्याम् ।

प्रसार्थं सम्पद् ननु देवलोक

तत्स्वर्णलोकं विदधे ययार्थम् ॥

9

- कान्त्या दिवारात्रगतं वितकं
 उत्पादयन्त्यां किल तन्नगर्याम् ।
 पूज्याङ्गना देहदिदृक्षेयैव
 निमेषशून्याः प्रतिमाः किमत्र ॥ 10
- पत्या च संयोगवियोगकृत्यैः
 गानेन तस्य श्रवणेन पुर्याम् ।
 जलावगाहैः कुसमस्य धृत्या
 कालः प्रयात्यत्र पुराङ्गनानाम् ॥ 11
- तुरङ्गमातङ्गरथान् नयन्तः
 केचिन्नरास्वत्र नयन्ति कालम् ।
 शक्तिश्चनानां बहुयाचकानां
 दत्त्वा ययेष्टं मुदिताश्च केचित् ॥ 12
- गजान् मिथो योधवशान् विधाय
 धनुः प्रयोगाभ्यसनेन केचित् ।
 धीर्घ्वा प्रयान्तस्तुरगेर्नयन्ति
 कालं, धनुःशास्त्रविचारणेन ॥ 13
- चलत्पटं व्योमगता श्वजास्तु
 किं व्योमगङ्गासलिलं लिहन्ति ।
 श्वेता घना व्योमगताः समुद्र-
 माविश्य नीरं च यथा पिबन्ति ॥ 14

मेघान्धिघोषादपि घोररूपैः

भेरीनिनादैः सहिते पुरेऽस्मिन् ।

चोरा न वै तेन न विचरक्षा

न याचकार्त्तेन न दानवार्ता ॥

15

पतोऽत्र विद्यासहिताः समस्ताः

विद्वानविद्वानिति नास्ति भेदः ।

समस्तसौभाग्ययुतेषु तेषु

धनी दरिद्रस्त्विति नास्ति भेदः ॥

16

विद्याद्वयबीजं बहुधा प्रकृतं

योगद्वयपत्रैः प्रियकुट्टमलैश्च ।

धर्माद्वयपुष्पैः सहितं नगयां

तत्पादपत् सौद्वयफळं ततोऽमृत ॥

17

4

दशरथशासनपटलः

(अर्द्धशतं पल्लवं)

पुत्रीमयोत्थामय चक्रवर्ती

यः सप्तशोकानपि पातु नीला ।

शुद्धाश्रयः शिवराजसम्पद-

मग्न्युव पाति स्म स धर्मपूजिः ॥

1

हस्तान् समेषां निजदानवारि-

सिक्तान् पृथिव्यामकरोत् सदा सः ।

अन्यैरसाध्यान् श्रुतिमार्गगामि-

भूपैकसाध्यान् विदधे च यज्ञान् ॥

2

स्वप्राणतुल्यान् सकलाश्च जन्तून्

मत्वाऽस्य लोकस्य च पालनेन ।

चराचरामाऽखिलजीवराशि-

निवासदेहेन समोऽस्ति भूपः ॥

3

युद्धाप्रसक्त्या सह शत्रुवर्गैः

कण्ठूतिमत्कन्धयुतः स भूपः ।

जगत् समस्तं च शशास सम्यक्

यथा दरिद्रो निजभूमिलेशम् ॥

4

5

श्रीरामावतारपटलः

(श्रीऽऽवतारपटलः)

अपैकदा ब्रह्मसुतं विशुद्धं

नत्वा वसिष्ठं रघुवंशभूपः ।

“पिता च माता च तपो हरिश्च

समस्तमन्यन्मम तु त्वमेव” ॥

1

“विप्रास्तदन्ये मुनयो विशोका-

स्थासन्, गते मय्यथ राजशून्यैः ।

एतैर्महद्दुःखमवाप्सते तत्

सेवं व्यया मां दहती” ।युवाच ॥

2

भेरीरवैः सौधमुखे प्रपूर्णं

मुक्ताकिरीटोज्ज्वलिने गहीशे ।

शयं मुशणे कमलासनस्य

सुनुर्वसिष्ठो हृदि चैव मेने ॥

3

दुग्धान्धिमध्ये भुजगे शयानः

दृष्ट्वा हरि मँवनिभः सुरीशान् ।

“हृन्वा सुधोरानसुरान्”दत्तोत्थं

यदाह तच्चिन्तितवान् वसिष्ठः ॥

4

“राजन् ! मदास्वन्ध ! ममस्तलोक-

नियन्तुपुत्रप्रदयागपूर्वा ।

त्वं ये विशोको भविनासि मलं”

इत्यब्रवीत् स स्मृतपूर्वदृष्टः ॥

5

यो जन्तुमयेन जनान् दि पश्येत्

यो ब्रह्मरुद्रस्तुतशान्तियुक्तः ।

स ऋशपशुहो यदि यश्चकृत् स्वात्

तदा पुताः स्फुटिःशनि विप्र आह ॥

6

- तदा ज्वलद्वह्निसमानकेशं
 रक्तान्तनेत्रं ज्वलितं च भूतम् ।
 सुवर्णपात्रेऽमृततुल्यपिण्ड-
 मादाय बह्वेः स्वयमाविरासीत् ॥ 7
- तदृश्यशृङ्गानुमतिं गृहीत्वा
 पिण्डांशमेकं न्यदधात् स राजा ।
 रक्ताधरायाः किल नीलधूर्म-
 वेश्याः करे कोसलराजपुत्र्याः ॥ 8
- हंसैः समाकीर्णनदीतटाक-
 वनैर्पुतं देशमपालयथः ।
 करे ददौ केकायराजपुत्र्याः
 स तु क्रमेणैव विभज्य पिण्डम् ॥ 9
- धीरेण शत्रोरतिभीषणस्य
 निमेः कुले जातमहीश एषः ।
 पूर्वक्रमात् पिण्डमिमं सुमित्रा-
 हस्ते ददौ, देवपतिस्तुतोष ॥ 10
- पुनः सुमित्राकरयोः स पात्र-
 शीर्षं च पिण्डं प्रददौ गुणाढ्यः ।
 तदाऽस्फुरत् शत्रुषु वामभागः
 तद्भिन्नभागो मुवि सर्थजन्तोः ॥ 11

प्रभूतिकाले निवटागते तु
 ह्योद्गताया किल भूमिदेव्याम् ।
 पुनर्धसुप्रख्यसदक्षशोभि-
 दिनाशके कर्कटलप्रयुक्ते ॥ 12

वेदैश्वेयं निजगर्भलीन-
 समस्तलोकं जलदाह्वनाभम् ।
 ज्योतिस्तदेकं सुषुषे प्रपञ्च-
 भाग्याय सा कोसलराजपुत्री ॥ 13

तुष्टाः सुरा ज्योतिः समेत्सु दिक्षु
 सुरेशमुद्गवा विनताः स्तुषन्ति ।
 पुष्पधुक्ते शुभमीनलमे
 कैभ्युदारं तनयं द्यसूत ॥ 14

वृक्षावकीर्णाचलकोपनेन्द्रे
 दृष्टे दिवं प्राप्य सुरैः समेत्सु ।
 सार्पधुक् कर्कटलप्रयोगे
 कनीयसी लक्ष्मणभ्यम्बुत ॥ 15

कणासदसोऽश्वटनागधार्या
 दृष्टा तदा भूः धुनपोऽप्यनूलन् ।
 कणासदनासायुत सिद्धराती
 वदा सुमित्रा सुषुषेऽप्यनूलन् ॥ 16

दास्यो नृपं प्राप्य शुभं निषेध
 तुष्टाः स्रुचताः, ग्रहतारकाणाम् ।
 स्थितिं द्विजास्तत्र विमृश्य लोक-
 बाधा नचेतः परमित्यवोचन् ॥ 17

श्रान्तं गजेन्द्रं ननु नक्रयुद्धे
 “हे शेषशायिन्” इति चारुदन्तम् ।
 आगत्य तं पालयतस्तु विष्णोः
 चक्रे वसिष्ठः किल रामनाम ॥ 18

करस्थितेनामलकेन तुल्य
 विस्पष्ट नानाव्रत बोधि वेदे ।
 यो वेत्ति मारं स मुनिश्चकार
 तदन्यधाम्ने भरतादयनाम ॥ 19

दुर्षारथीर्योऽज्जल तेजसोऽथो
 व्यधान्मुनिर्लक्ष्मणनामधेयम् ।
 तदा दानश्चन् बुद्धकाथ दैत्याः
 देश क्षतुष्पन् पृथिवी विशोका ॥ 20

“प्रशस्त मुक्ताप्र निचद्वपन्न-
 समान भारवद्रमणीय कान्त्वा ।
 विरोधनाशो भवती”ति मत्वा
 शशुभसंज्ञामिनरस्य चक्रे ॥ 21

७

विश्वामित्रे रामसमर्पणपटलः

(कैलासपटलपुस्तकम्)

व्योम स्पृशन्तं मणिमण्डपं यं
 सकल्पवृक्षोज्वल लोक देवाः ।
 आयागति द्रष्टुं स्वसमा भ्रमेण
 तं राजराजः समुपागमत् सः ॥

“उत्पाद्य नूतनं जगदेव देवान्
 तथा विधिं नूतनमहं सृजेयम्” ।
 इत्येव वक्ता पुरतस्तु राज्ञः
 समाययौ गाधिसुतो मुनीन्द्रः ॥

“कैलासदुग्धाम्बुधि सत्यलोकान्
 महेन्द्रलोकं च तथाऽप्ययोध्याम् ।
 विना शरण्यं क्व च मादृशानां
 भवेदि”तीत्याह नृपं मुनीं

“तौ का- मखेऽरिमर्क-
 सम्प्र-
 रामं त्वमुक्-
 समो मुं

- निशम्य वाक्यं स नृपः सुतो मे
 बालो न योद्धा, “विधिरुद्रमूलम् ।
 अपोहा विघ्नं त्वहमेव यज्ञ-
 गोता प्रभो ! स्यामि”ति सम्बभावे ॥ 5
- कुञ्चं तदा गाधिसुतं वसिष्ठ-
 सत्राश्वास्य राजाननुवाच, “नृप ! ।
 सुतस्य नानाशुभयोगकाले
 न तन्निरोधो भवताऽत्र कार्यः” ॥ 6
- अक्षय्यतूणीर मनाश्यसारं
 असद्वये शैलप्रदुल्लते च ।
 बद्ध्वा कृपाणं स तथैव वामे
 त्वेकं धनुर्लोकपतिस्त्वगृह्णात् ॥ 7
- राजः पितुर्देह विनिर्गतेस्तैः
 प्राणैः समो भ्रातृ समेतरामः ।
 छायेष तं कौशिक मन्त्रगच्छन्
 तीर्त्वा ययौ तत्पुरसात्मार्गम् ॥ 8
- तपस्त्रिलभ्योत्तमपत्तनाच्च
 श्रेष्ठामयोर्ध्यां समतीत्य ते ह्यु ।
 नृत्वंदधू नृपुरतुल्य हंस-
 तिनादयुक्तां सरयूमवापुः ॥ 9

उपुल्लयस्ते मुकुलस्तनीनां
 तत्कुन्तलामैर्भ्रमैरुपेते ।
 इक्षोः स्रग्द्विश्च मधुप्रवाहैः
 सम्पूर्ण केदारवृते वनेऽस्मिन् ॥

भेषावृतत्वात् गजवत्स्थितस्य
 महीधरस्याप्रमथोपयांसु ।
 अश्वेषु सप्तस्वपि सूर्यमूर्तेः
 तीर्त्वा नदीमारुहद्दुश्च पारम् ॥

दैवैर्धरेण्यादुभुतयागजन्य-
 धूमावृत वाननमत्र दृष्ट्वा ।
 सर्वोत्तमो योगिवरं प्रणम्य
 रामः "किमेतद्वनमि"त्यपृच्छत् ॥

७

ताटकावधपटलः

(தாடகைகவதைப்படலம்)

स्थिवात्र कामः किल चन्द्रचूडं
 विन्वाध बाणैः, शिवकालनेत्रात् ।
 कोपाग्निना पुष्पसमेऽस्य देहे
 दग्धे स्वयं प्रापदनङ्गभावम् ॥

ददाह शम्भुः कुपितोऽत्र कामं
 तदङ्गभस्माङ्घ्रिदेश एव ।
 अङ्गामिधं तस्यैतन्पतोऽभूत्
 कामाश्रमाख्यं, शृणु वेद्वेद ॥ 2

इत्थं मुनौ शंसति तत्र गत्वा
 प्रत्युद्गतैः सत्यधनेश्च विप्रैः ।
 स्थित्वा समं मध्यगते च भानौ
 ययुख्यस्तत्तमरुप्रदेशम् ॥ 3

वक्त्रुर्हि जिह्वा च महान्धकारो
 ब्रह्माण्डकोशो मरुभूमिलापैः ।
 विद्युत्पयोदाशनिसूर्यमुखाः
 दग्धा यदि स्युः किमिहास्यदग्धम् ॥ 4

शत्रौ रणे मुञ्चति बाणवर्षं
 शूरस्य तत्कैतव वञ्चितस्य ।
 विनष्टमानाख्य मणेर्मनोवत्
 आसीत् सुतर्तं मरुकाननं तत् ॥ 5

निवृत्त्य दुःखप्रदं कर्मयुग्मं
 कामादिकान् व्रीन् समतीत्य दुर्गान् ।
 विमुक्तिकामस्य च पण्यवत्त्वाः
 वृत्तुल्यमेतत् विपिनं तु शुष्कम् ॥ 6

अथेङ्गितज्ञौ मुदितौ कुमारा-
 वगृह्णतां कौशिकपादयुग्मम् ।
 बलादि मन्त्रद्वयमाप्य तस्मात्-
 तौ जेपतुस्तत् हृदये निधाय ॥

स्मृते तु मन्त्रे प्रलयाम्भितुल्यं
 उल्लङ्घने यत्तु गतान्नयोऽपि ।
 शीतोदके यानसमं तदासीत्
 उवाच रामो मुनिमानतः सन् ॥

गंगां च मालां बहतः स्वमूर्धा
 शिवस्य दृष्ट्वा किमु दग्धमेतत् ।
 “कुभूपराज्यादधिकोऽत्र नाशः
 कुनोऽस्ति सर्वज्ञ वदे”त्यपृच्छत् ॥

“या जीवति प्राणिवधैश्च नित्यं
 सहस्रमातङ्गबलान्विता या ।
 कालाहृतिर्या चरितं तु तस्याः
 शृणु त्वमि” त्वाह मुनिःस रामम् ॥

दिनेषु यातेष्वथ ताटकायाः
 लक्ष्मीसमानोग्ज्वल कान्तिमत्याः ।
 गर्भे तु मारीच सुबाहुमञ्जी
 जातो सुती प्राणिभयङ्करी तो ॥

अगस्त्यकोपेन तथैव शप्तौ

योदुं ह्यशक्तौ च सुमालिसंज्ञम् ।

पौलस्त्य मातामहमेत्य चावां

“पुत्रो भवावस्त्वि”ति चोचतुस्तौ ॥

12

स्थित्वा चिरं नागतले च तेन

“मन्मातुल्यै तावि”ति रावणेन ।

स्तुतौ जगन्नाशकरो मरुद्वत्

तौ भारी संभ्रमतः संवेगम् ॥

13

लब्ध्वा सुतौ कुम्भसुतस्य शापं

स्मृत्वा ज्वलद्बहि समानकोपा ।

सा राक्षसी कानन मेतदाप

ज्वालापरीताग्नि वृतं समन्त त् ॥

14

सा घोरकृत्या सहितं समृद्धया

तरकाननं नाशयति स्म पश्चात् ।

चित्ते नृणां लब्धपदो हि लोभः

विनाशयेत् स्वगुणान् यथैव ॥

15

दशाननाज्ञा वशमेत्य शील-

समानसारा मम यज्ञहन्त्री ।

तदङ्गदेशस्य जनान् सर्वश्यान् -

हत्वा भमस्यत्र पयोदनील ! ॥

16

तद्गाधिसूनोर्वचन निशम्य
 शङ्खार्द्धहस्ताधृतशार्ङ्गधन्वा ।
 सुगन्धपुष्पाहंशिर प्रकम्प्य
 “कुत्रेयमास्ते कथये”त्यपृच्छत् ॥

शैलाभनामे द्रगतेस्तु वाक्य
 जितेन्द्रियो गाधिसूनो निशम्य ।
 “अत्रास्ति सा चे” त्यभिधानत. प्राक्
 तसाञ्जनाद्रिप्रतिमाऽऽविशत्पा ॥

शैलाव्ययन्ूपुरबद्धपाद-
 घातोत्थगर्ते जलधिर्विवेश ।
 बिल गते भीतयमेऽनुयाते
 शैलेर्युता सा पुर आजगाम ॥

“समस्तजन्तो निहते मयैव
 सुरराघमास मम नात्र लभ्यम् ।
 इत्याशयाद्वा विधिना किमाप्ताः ?
 तत्क्थ्यतामि’ त्यदत् पिशाची ॥

श्रावापि भाव स मुनेर्दयालु
 मुमोच बाणान् न हि तद्धार्यो ।
 प्राणापहन्श्रीमपि घोरकृत्वा
 रामः खिय तां हृदि मन्यते स्म ॥

सनातनं धर्ममहं ब्रवीमि

क्रोधादहं नैव वदामि तस्याम् ।

नेदं दयाकृत्यमिमां जदि त्व-

मित्याह रामस्य पुरः स विप्रः ॥

22

रामप्रयुक्ता निशिताश्च बाणाः

तद्वज्रतुल्यं हृदयं विभिय ।

गता वहिः, ज्ञानिमिरीरितार्थाः

यथा जडानामपयान्ति चिचात् ॥

23

व्यावृत्तवक्त्रा रुधिरैररुण्यं

आपूर्य तत्रैव पपात यत् सा ।

बभूव तद्रावणभाविनाश-

प्रबोधिकेतोः पतनेन तुल्यम् ॥

24

निशाचरप्राणरसं पिपासुः

अटन् यमः प्राप तदत्र पूर्वम् ।

विरिञ्चितुल्पस्य मुनेर्वित्रेयः

रामो यदाद्यं रणमत्र चक्रे ॥

25

‘प्राप्ता वयं स्वीयपदं, न बाधा

स्यात्तेऽद्य दिव्यामुधजालमस्मै ।

रामाय देही”ति मुनि प्रबोध्य

देवा ययुः पुष्पमवाकिरन्तः ॥

26

४

विश्वामित्रयागपटलः

(वेणुश्रीपुस्तकम्)

गतेषु देवेश्वर्युष्येषु पुष्पवृष्टया
 शीतं मरुप्रान्तमतीत्य विप्रः ।
 दारिद्र्यहन्त्या शङ्कयन्पवाचा
 समायुधान् राजसुते ददौ सः ॥

कृतानि सत्कर्मफलानि सद्भिः
 जन्मान्तरे याप्ति यथा स्वयं तान् ।
 तथा मुनी यच्छति रामभद्रं
 दिव्यायुधा हर्षयुतास्तमापुः ॥

कोशद्वयं तेषु गनेषु तत्र ;
 श्रुत्वा ध्वनिं, “जातमिदं नु कस्मात् !” ।
 इत्थं मुनिं पृच्छति रामभद्रे
 आरन्धवान् वक्तुमसौ तपस्वी ॥

“तन्मानसादयात् सरसः प्रवृत्त-
 नया सरश्वा सह गोमतीयम् ।
 युता प्यनयेव” मुवाच विप्रः
 ते कौशिकारूपी प्रपयुर्नदी ताम् ॥

“सुरस्तुता पुण्यनदी च केव”-

मिथं तु रामेण मुनिः स वृष्टः ।

ऊचे, गुणी ब्रह्मसुतः कुशाख्यः

जज्ञे यतः पुत्रचतुष्टयं प्राक् ॥

5

नदीत्वमाप्ता मम सोदरीति

श्रुत्वा कुमारावथ नातिदूरम् ।

गतौ, स रामो “विपिनं किमेत-

दि”तीव पप्रच्छ, मुनिर्बभाषे ॥

6

मतेव दैवं त्विति मन्यमान-

नारीमनोबद्विपिनं विशुद्धम् ।

वेदैस्तथान्यैर्मुनिभिस्त्ववेधः

पुरात्र विष्णु र्षदधात्तपांसि ॥

7

नीलो हरिः श्लाघ्यगुणस्त्वदित्वां

त्रिकालत्रिकाश्यपसंज्ञके च ।

भूत्वा सुतोऽयं वटवृक्षगर्म-

बीजं यथा वामनतामवाप ॥

8

गत्वाबलिं तस्य वचो निशम्य

“स्यवाश्रितादप्यधिकप्रदातः ! ।

त्वमर्थिनो भाग्ययुता न चान्ये”

इत्याह सोर्यं धृतकुम्भवेपः ॥

9

तुष्टो बलिः, “वाञ्छितमत्र किं वे-”
 त्यूचे, “दयां चेत् त्रिपदप्रमाणाम् ।
 प्रपच्छ भूमिं त्वि”ति वामनोक्तः
 बलिस्तथेत्याह रुरोध शुक्रः ॥

“मायामयं रूपमिदं महात्मन् !
 न वामनोऽयं घननीलकायः ।
 पुराण्डजाटान् प्रसतो हरेस्तु
 जानीहि रूपं त्विद”माह शुक्रः ॥

“दानात् करे चोर्ध्वगते मदीये
 पूर्णो घनाभो हरिरर्थिवेषः ।
 अधः करो याचति चेत्तनो मे
 भाग्यं किमन्यत् त्वमिदं न वेत्सि ॥

“नासौ मृतो यं मृतमीरयामः
 परन्तु हस्तैः किल याच्यते ये ।
 ते वै मृताः, तेषु च दानशीलात्
 अन्ये किमासन् भुवि कीर्तिकायैः ?” ॥

“ये निन्दकास्ते रिपवो न, किन्तु
 ये यात्र दातुन् किल वारयन्ति ।
 ते शत्रवश्चात्मघातकाश्च
 निन्द्यं ततो ने”ति बलिर्जगाद ॥

आक्रम्य लोकान् सकलान् पदाम्बु

स्थानं ह्यलम्ब्या बलिंस्तके सः ।

स्वधात्तृतीयं तुलसीधरोऽसौ

कुञ्जो क्षयं हे धृतचापराजे ! ॥

15

दुष्कर्मनिर्मूलन ! राम ! तस्मात्

इदं वनं प्रेक्ष्य च जन्महानाः ।

भवन्ति सर्वे, श्रुतिगम्ययज्ञं

कर्तुं नम स्थानमितः किमन्वत् ? ॥

16

“यश्चेऽहमत्रे”ति वदन् मुनीन्द्रः

वनेन गत्वा मल्लवस्तुजालम् ।

सम्भृत्य रम्यौ मखरक्षणार्थं

नियोज्य ताशारमताथ यज्ञम् ॥

17

भूपात्पुत्री मुनिना कृतं तं

यज्ञं सुराणां द्वितस्माननार्थम् ।

अनन्वलयम्यं दिनपद्वरुसप्त-

मरक्षतां पश्य यथा द्वि नेत्रम् ॥

18

तपन्नसंरक्षक वीरसूत्रोः

ज्येष्ठो मुनिं प्रेक्ष्य “गुणप्रधान ! ।

प्राप्सवन्ति घोरा भवदुष्कृत्वाः

देत्वाः कदेदं स्पृष्टमि” त्वृष्टम् ॥

19

मौनान्मुनिर्नोत्तरमाह, रामो
 नत्वा मुनिं प्राप्य वहिर्ददर्श ।
 भोराशनेर्भाषणमेषः कल्पान्
 निशाचरान् षोडशं विरावयुक्तान् ॥

अग्निं वमस्कूलधरासुराणां
 रक्तं च मार्सं च मखाग्निकुण्डे ।
 यथा पतेन्नैव तथाञ्जनेत्रः
 शरीर्वितानं कृतवानिहोर्ध्वम् ॥

तपस्विनो वश्वक्रदैत्यर्भाताः
 “त्वामद्धनश्याम! वयं प्रपन्नाः” ।
 इत्युचिरे जातविपाद्यथान्धेः
 भीत्याऽसुराः सोमशिखं प्रपन्नाः ॥

तत्ताटकायाः किल वीरसून्वोः
 मारीचमेकं विनिशत्य सिन्धौ ।
 सुबाहुमन्यं निजघान दिव्यं
 धनुस्तु रामस्य रमापतेस्तत् ॥

सृष्ट्वा जगत् तज्जठरे वहन् त्व-
 मत्राप्य यज्ञं सम यश्वरक्षः ।
 पुण्यं मया तेन कृतं ह्यत्रैमि
 न ते महत्कार्यमिदं विजाने ॥

अथैवमुक्ते, कुसुमैः समृद्धे

वने तपःशीलमहर्षिमध्ये ।

गुणाकरं कौशिकमत्र रामः

“कार्यं मया किं वद”चेत्पृच्छत् ॥

25

इदं ह्यसाध्यन्त्विति यज्जगत्सा

तत्ते सुसाध्यं, महदस्ति कार्यम् ।

तदस्तु पश्चात्, मिथिलेशयज्ञं

गच्छेम द्रष्टुं त्वि”ति विप्र आह ॥

26

७

अहल्यापटलः

(अकलीककंपुल्लम्)

रत्नाग्ररूपस्युलिनस्तनीं तां

विक्रासिपुष्पाद्यशुभेखटाद्याम् ।

शोणानर्दास्त्ववधूं तताह्वय-

सुमप्यनां प्रापुरिमे त्रयोऽपि ॥

1

नदीं गतेभ्येषु रविः परेषुः

शैलप्रदानार्थमुपस्यमीयाम् ।

ततस्त्वविभ्रस्त्विनतापशान्त्वि

किं पश्चिमाग्धो सरथो ममत्र ॥

2

जलेभवत्पद्मगृहे दलाह्वय-

कवाटवन्ध्ये भ्रमरा निशासु ।

उत्थाय पुष्पाढ्यवनं यदापुः

उवास तत्प्राप्य मुनिः सुताभ्याम् ॥

पृष्टो “वनं किन्न्विति” राघवेण

दुष्कर्मनिर्मूलनयागकर्ता ।

“पुरा दितिः स्वीयसुतार्थमत्र

तपश्चकारे”ति जगाद वाक्यम् ॥

एतादृशं स्थानमिदं, शिवाभ्यां

जातो हि गङ्गापवनैरधार्यः ।

स कार्तिकेयो ववृधे बलाढ्य-

स्वत्रेत्यवोचत् स च गाधिसूनुः ॥

नीले हरेर्नाभितले यथैव

जायेत पद्मं विधिना सहैव ।

मित्वान्धकारं जगतां नियन्ता

रविस्तथाभूद् भुवि नीलसिन्धौ ॥

त्रिमूर्ति तुल्यास्तत एव गावा

रुद्रोत्तमाङ्गोद्भवजाह्वी ताम् ।

कवेरजावत् कुसुमाव रीर्णा

कूलङ्कपामापुरिभे मनोज्ञाम् ॥

गङ्गाचरित्रं वद तात ! सर्व-

मिल्याह रामो, "मम नाथ ! वस ! ।

त्वद्वंशजन्मा सगरस्त्वयोप्या-

पतिर्बभूवे"ति मुनिर्दभापे ॥

8

ब्रह्माण्डमातु पदयोश्च विष्णोः

भूत्वा विधिप्राहासुपादतीर्थम् ।

भृता हि रुद्रेण भगीरथेन

नीता भुव प्राप विग्नदीयम् ॥

9

साश्वर्यमाकर्ष्य नतौ कुमारी

गङ्गा समुत्तीर्य विशालसंज्ञम् ।

नत च पृष्ट्वा कुशलं महीश

विदेहदेश प्रपयुञ्जयोऽपि ॥

10

देशं प्रविष्टा मिषिलानगर्याः

प्राकारवाद्ये विरचय्य वासम् ।

शीलभ्युता योगिवधूमहत्यां

शिलामयीं शून्यतले त्रपश्यन् ॥

11

शिलां गते राघवपादरेणो

तेन स्वक प्राप वपुस्त्वहल्या ।

ज्ञानी यथा माहवियोगकाले

देह निज प्राप्य हरिं भजेत् ॥

12

गङ्गां मुवं नीतवतश्च राज्ञो !
 वंशस्य ! या तिष्ठति विद्युदाभा ।
 दुष्टस्य चेन्द्रस्य सहस्रनेत्र-
 दातुर्मुनेः सा गृहिणीत्यवोचत् ॥

इत्थं मुनौ शंसति पद्मजायाः
 पतिः, “विचित्रा खलु लोकयात्रा ।
 किं कर्म चान्यद्दद लोकमातु-
 रस्याः स्थितेः कारणमि” त्यपृच्छत् ॥

इन्द्रोऽप्यहल्यानयनेन मार-
 वाणैर्दतो जीवितुमेव दाऽसौ ।
 विशुद्धिमद्गौतमवेषधारी
 तं चापि विप्रोप्य विवेश शालाम् ॥

अमोघशापस्य वरस्य दाता
 स गौतमः प्राप गृह, भयार्ता ।
 तस्यौ सदा गर्ह्यतमा त्वहल्या
 शक्रो भयाद्याति विडालवेषः ॥

स गौतमो वृत्तमिदं विदित्वा
 क्रोधोऽञ्जलो वाणसमानवाचा ।
 “त्वम्यङ्गनाचिह्नसहस्रयोगे
 भूयादि”तीन्द्र द्यशपत् तथाऽऽसीत् ॥

अवाप्य लज्जामप्य निन्दतां च
ययौ सुरेशः, स्ववधूमहल्याम् ।

“वेश्यासमा त्वं भज वै शिखात्व-
मि”त्याह विप्रः, न्यपतत् तथा सा ॥ 18

“सन्तः सहन्तेऽङ्गकृतापराधान्
तद्ब्रूहि मार्गं त्वि”ति भार्ययोक्तः ।

“श्रीरामपादोद्गतरेणुभिस्त्वं
विमोक्षयसे” चेति मुनिर्वमापे ॥ 19

अप्येन्द्रहेतोर्विधिमुख्यदेवैः

स्तुतो मुनिः शान्तमनास्तादिन्द्रे ।

अपोह्य चिह्नानि सहस्रनेत्रा-

प्यदादहल्याप्यभजत् शिखात्वम् ॥ 20

एवं पुरासीत् किल नीलमेघ !

नेतो जना निन्द्यगतिं प्रयान्ति ।

अहं पुरा ते करयोः प्रभाव-

मपश्यमघात्र पदप्रभावम् ॥ 21

तस्माद्यकृन्नीलवपुः स रामः

ध्यात्वा समस्तं किल कौशिकोक्तम् ।

“पत्युर्हितार्थं भज तं च मातः !

याहि त्वमि” त्याह ननान तां च ॥ 22

तस्याङ्गनाभस्य च पादधूल्या ।

स्वरूपमासां मनसा विशुद्धाम् ।

“इमां गृहाणे” त्यथ कौशिकोक्तः ।

स गौतमो ब्रह्मसमोऽप्रहीताम् ।

रामो गुणी गौतममत्र नत्वा ।

समर्थ्य तस्मै वरशीलयुक्ताम् ।

तां, गाधिपुत्रेण वनान्यतीत्य ।

ददर्श सालं मिथिलानगर्याः ॥

10

मिथिलादर्शनपटलः

(मीथीलाकंकालसीपल्लवम्)

मत्पुण्यतः श्रीः कमलं विहाय

मय्यत्र जातेति पुरीयमुक्त्वा ।

ध्वजाङ्घ्र्यहस्तैः कमलाक्षरामं

“त्वमेहि शीघ्रं” त्विति साह्वयत् किम् ! ॥

सिक्त्या शलाकामृतेन यस्याः

मारोऽन्यरूपं न शशाक कर्तुम् ।

तां जानकीं प्राप्य सरोजतुल्यां

रामादयस्तां मिथिलां प्रविष्टाः ॥

मिथिलानगरवर्णनम् :—

विरक्तनारीनरसङ्घमुक्त-

सुवर्णभूषान्वितराजमार्गे ।

अगस्त्यपीताम्बिसमे च तारा-

युग्मयोमतुल्ये प्रययुखयोऽपि ॥

३

मृदङ्गवीणारवगानयोगे

निरीक्ष्य नेत्रेण करौ सलीलम् ।

चित्तं तु नेत्रानुगत विधाय

नृत्यद्वधूजुष्टसमामपश्यन् ॥

4

सुवर्णमुक्तागररत्नपिञ्ज-

राशिं तु केदारतले विधातुम्

कृषीवलानामखिलार्थदातृ-

कावेर्यमित्तापणमार्गमापुः ॥

5

वीणाशलाकां स्वकरै प्रचाल्य

बन्वा च तन्त्रीः हृदयं च पाणौ ।

कृत्वा, समन्दस्मितगायिकानां

गानं पिबन्तः प्रययुः स्वकर्णैः ॥

6

पुष्पापचिख्यां रतकीरवाचां

स्त्रीणां हि गत्या विजिताश्च हंसान् ।

दृष्ट्वा च यत्र भ्रमरा नदन्ति

वनं तथाभूतमिमे द्वापश्यन् ॥

7

सौगन्ध्य माधुर्यं सुवर्णकान्ति-

मनोज्ञकाव्यादिमयीं तदैकाम् ।

कन्यागृहोर्ध्वस्थल पूर्वभागे

त्रयोऽपि दृष्ट्वा क्षणमप्यतिष्ठन् ॥

सीतादेवीवर्णनम् :—

ब्रह्मादयः सुष्टु विमृश्य सर्व-

वस्तूपमानं किल यां वदन्ति ।

सीतास्वरूपा यदि सा रमा स्यात्

किमन्यदस्या उपमानमस्ति ॥

उमादियन्त्रां प्रसमीक्ष्य सीतां

तत्पूर्णशोभानुभवाय मर्याः ।

वाञ्छन्ति नेत्रद्वयनिर्निषेधं

नेत्रद्वयादप्यधिकं च देवाः ॥

तदन्यनारीं मधु भाषमाणां

सृजेति चोक्तोऽपि विधिर्न शक्तः ।

सुरैस्तु सिन्धुर्बहुधार्पितोऽपि

श्रेष्ठं सुधान्यन्नं सृजेद्यथैव ॥

इन्द्रादिदेवेषितमेनकायाः

शूलान्तनेत्रास्तु शरीरमस्याः ।

क्लिश्यन्ति दृष्ट्वा मुखरूपचन्द्रा-

स्तासां दिवाचन्द्रसमा वभूवुः ॥

विहाय पद्मं भुवमेत्य सीता-
 स्थिर्यै चिरं कायविशोपपूर्वम् ।
 धर्मेण वा विप्रवरैः सुरैर्वा
 किं वा तपस्तप्तमहं न वेद्मि ॥

13

प्रियाश्च सख्यः “हरिणीसमेति
 मातेति पीयूषसमे”ति चोक्त्वा ।
 तस्याः पुरस्तादिकिरन्ति पुष्पं
 सीता वमौ पुष्पचये प्रयान्ती ॥

14

सुमेखलान् पुररत्नहार-
 समेतबल्लीसदृशाङ्गनासु ।
 स्थितासु सीता शतकोटिविद्यु-
 न्मध्ये चं तासा महिषीव रेजे ॥

15

कालं च शूलं च विजित्य दृष्ट्वा
 स्थितामिमां को भुवि वर्णनार्हः ।
 वृणाःमकुब्जान्यपि यां समीक्ष्य
 द्रवीभवेयुश्च तथा वमौ सा ॥

16

स्वप्रेक्षकान् याः किल तोषयन्ति
 तासां वधूनामपि मैघिणीवम् ।
 सुस्याद्यपीयूषसमा यदि स्यात्
 प्रमोहिं रामस्य कथं भवेत्सा ॥

17

रम्याणि नानाभरणानि पूर्वं
 रम्याङ्गनासङ्गममाप्नुवन्ति ।
 तान्वद्य सौन्दर्यकराणि सीता-
 सङ्गात् स्वयं सुन्दरतामवापुः ॥

सीतारामयोः प्रथमदर्शनम् :—

एवं स्थितायां जनकात्मजार्थां
 तयोश्च नेत्रे हृदये मियश्च ।
 यथा मिलेतां च तथा स रामः
 ददर्श सीतामथ सापि रामम् ॥

तस्याः सुतीक्ष्णौ ननु दृष्टिशूलौ
 अंसद्वये वीर्ययुते च तस्य ।
 निपेतत्, राघवरक्तनेत्रे
 श्रीदेवतायाः कुचयोर्निमग्नौ ॥

वदृष्वामिथो दर्शनरूपपरञ्जवा
 परस्परकृष्टमनःसमेतौ ।
 धन्वी स रामो वरजान्नी तौ
 अन्वोन्यचित्ते क्रमशः प्रविष्टौ ॥

शुणी स रामो तनुमध्यमा सा
 प्राणैरभिन्नाश्चपि भिन्नकायी ।
 विहाय दुग्धाम्बुधितस्वमेतौ
 पुनर्मिलेतां यदि फिन्नु वाप्यम् ! ॥

सा दीर्घनेत्रेरिह निर्निमेष-

मालक्ष्य चित्रप्रतिमेष तस्थौ ।

चिन्ताधृतिम्यामनुगम्यमानो

रामोऽपि साकं मुनिना तिरोऽभूत् ॥

23

सीताधिरहवर्णनम् :—

अ-तर्हिते स्रग्विणि रामचन्द्रे

प्रमत्तचित्ताभिधवारणस्य ।

धैर्याङ्कुरो दूरगते तु तस्याः

लज्जापि नष्टेति किमत्र वाच्यम् ! ॥

24

स्वमध्यतुल्यं कुशदेहचित्त-

समन्विताया. किल नेत्रमार्गात् ।

देह सम प्राप्य स कामरोगः

व्याप्नोति तत्र तु यथैव दुग्धे ॥

25

स्वीया दशा वस्तुमपारय-तां

स्मृतैव तं मूकसमा रुदेत् सा ।

कामोऽपि तस्या हृदि वाणमेक

प्रायुङ्क्त काष्ठ उन्मिलिते ययाग्री ॥

26

सुनेत्रव्यधैर्यसुशङ्खमाला-

लावण्यविज्ञानमुखविह्वलिता ।

सीता विरेजे मघनात् सुगणैः

समस्तभाष्यै रहितो ययान्धिः ॥

27

सखीभिः सीतानयनम् :—

विन्नस्तभूषां च विनष्टलज्जा
 विध्वस्तरूपां मदनस्य वाणै ।
 विद्वस्तनीं तप्तमृगीसमानां
 कृच्छ्रेण सीतामनयन् हि सद्यः ॥

मनोज्ञसीताकरपादतुल्य-
 सुपल्लवैरास्तृतपुष्पतल्पे ।
 शतैश्च नीहारगणै रूपेते
 सख्योऽत्र सीता शयितामकार्षुः ॥

सखीकृतशैत्योपचारः —

वने वसत्क्रूरनिपादवाण-
 विध्वस्तकेकासदृशी च सीता ।
 प्रसूनशाखेव च कामवद्धि-
 तप्ताऽपतत् म्लानतमा हि तल्पे ॥

विद्वानि पुष्पाण्यपि तच्छरीरे
 तरेद्वलितानि सुवन्दनानि ।
 शीर्णानि वद्धेः कणवरसनङ्ग-
 तापेन दग्धानि च पल्लवानि ॥

- तस्याश्च दासीजननीभगिन्य
 तस्माद्विर्षणा हृदि धैर्यहीना ।
 ज्ञातुं ह्यशक्ता किञ्च रोगमस्या
 नाराजन दोषधिया त्वकुर्वन् ॥ 32
- पार्श्वे समुद्यम्यजनानिलेन
 कामानले सततजृम्भमाणे ।
 दग्धेषु मालाभरण दिकेषु
 द्रवत्सुवर्णप्रतिमेन साऽभूत् ॥ 33

सीताविरहप्रलाप —

- तमोवृत्त पुष्पवन किमेव,
 किमस्य बाहू घनरत्नशैलौ ।
 नेत्रे सरोजे पुरुद्वृत्तचाप
 युतो घन किं भुवमान्गाम ॥ 34
- मच्चित्तमाविश्य धृतिश्च लज्जा
 विनाश्य मे प्राणमयामहीद्य ।
 कामो न चाय किञ्च तस्य पाणौ
 स्थित धनुर्नेक्षुमय विभाति ॥ 35
- नारीस्वभावस्मितरूपलज्जा
 ज्ञानानि मध्यद्य न सन्ति तस्मात् ।
 पद्मभा सखेद भुवि योऽगमत् स
 किं नेत्रमार्गाऽऽगमनाहँचोर ॥ 36

तन्नीलरत्नप्रतिमा शिखा वा ?

हस्तौ नतौ चन्द्रसमं मुखं वा ।

अंसौ न वा, किन्तु स मन्दहासः

प्राणान् मदीयानहरच्च तस्य ॥

न वा मनोहारिविशालवक्षः

न केवलं पद्मसमानपादौ ।

परन्तु यन्मत्तगजेन तुल्यो

यथावयं तद्भृदि मे सुलग्नम् ॥

नेत्रे यतः पद्मसमे निषेप-

युते च तस्मान्न हि देव एषः ।

चापं करे वक्षसि यञ्चसूत्रं

बहन्नसौ राजकुमार एव ॥

मदीयहृद्द्वैर्यसमाख्ययन्त्र-

पिनद्धकन्याजरणं विनाश्य ।

जगाम यस्तं पुनरेव नेत्रैः

प्रियेय दृष्ट्वा यदि तद्वरं मे ॥

एवं तथान्यद्य समालपन्त्यां

“रामोऽत्र तस्थी, स जगाम चे”ति ।

मूयादियं प्रोस्थितकामवेगात्

बहूनि मत्वा हृदि चिन्तयेत् सा ॥

सूर्यास्तमनवर्णनम् :—

सीताशरीरस्थितकामवह्नि-

तापं स्वयं सोढुमशक्त एवः ।

सूर्योऽपि कम्पिस्वकरैरुपेतः

ममञ्च वेगात्किमु पश्चिमाञ्चौ ॥

42

पतङ्गशब्दोदितवाद्यवापैः

पयोधिशब्दोदितनूपुरेण ।

नीलान्धकाराभिधकञ्चुकेन

युक्तेन भूतेन समा हि सन्ध्या ॥

43

निशामुखप्रख्यमुजङ्ग ! हिंसां

करोषि, मारो नयि वाणमोक्ता ।

प्राणोऽपि चैको न हि मुक्तिरस्मात्

मुक्ते कपचिन्मयि को विरोधः ! ॥

44

रामो ययौ कोऽपि न तजिरोद्धा

वाणप्रयोक्त्या मदनेन किं त्वम् ।

प्रचोदितः कौश्र ! मदीयपूर्व-

पापस्वरूपः किमिहागतोऽसि ॥

45

पुनः सखीकृतशैत्योपचारः—

एव हि मत्वा बहुचिन्तयन्त्यां

तत्तापसंवर्धकमाज्यदीपम् ।

अपोह्य चेटीकृतरत्नदीप-
कान्त्या निशां च रहस्समनाम् ॥

चन्द्रोदयवर्णनम् —

तद्विष्णुना वै मयिताब्धिजात-
तुषाररत्नैः प्रसृते समन्तात् ।
सुधां वहत्काञ्चनपात्रतुल्यं
अन्धेस्तदाऽभूत् दिवि चन्द्रबिम्बम् ॥

चन्द्राख्यशिल्पी हरिनाभिजात-
ब्रह्माण्डगेहं च पुराणभूतम् ।
ज्योत्स्नासुधातेपनमात्मदस्तैः
कृत्वा नवं तद्विदधाति किन्तु ! ॥

चन्द्रनिन्दा—

तमोमयं व्याप्य जगत् प्रवृद्ध-
नीलाग्निस्मभूत सिताग्निरूप । ।
मायाविना त्वं विजितो हि नैत्ये
सिन्धुं तथा मामिह बाधसे त्वम् ॥
पयोधिसम्भूतराशिन् न हि त्वं
क्रूरो नवा कोऽपि हतस्त्वयाऽत्र ।
स्त्रिया च उरुया ह्यमृतेन साकं
जातस्य हिंसा मयि ते न युक्ता ॥

पुनः जानक्या विरहतापः—

आकाशसम्भूतनिशाकरस्य
 कराक्षयलोहेन हतस्तनी सा ।
 बद्धिं गता हंसवधूसनाना
 सा पुष्पतन्त्रे लुठति स्म सीता ॥

51

चन्द्रस्य दीर्घिरथ रश्मिभिः सा
 स्पृष्टा च दग्धा क्षयिता पपात ।
 तदीयतल्पस्थसरोजराज्ञेः
 सा त्रे दशाऽभूद्भ्रजदशां जगत् ॥

52

पुनः पुनश्चन्दनलिसगात्रा
 लम्बाऽपि ताळव्यञ्जनोपचारम् ।
 रम्यस्तनी सा बहुतापमाप
 किमौषधं मन्मथरोगशा-ल्यै ॥

53

पुनथेटीकृतशैलोपचारः—

सीताशरीरोष्णितकामरुद्धि-
 दग्धेषु पुष्पैरप पञ्चैश्व ।
 कृतेषु तल्पेषु तदा द्यकार्णुः
 सहस्रमेवं शयनानि चेत्यः ॥

54

रामकथावर्णनम् :—

हंसीव कन्यागृहपुष्पतल्पे
 तस्यौ विषण्णा, तटिता समानम् ।
 शरीरमस्या हि ददर्श योऽस्य
 रामस्य ग्राथामथ वर्णयामः ॥
 रामादयस्ते जनकं समीक्ष्य
 प्रत्युद्गतास्तेन च भोगपूर्णम् ।
 दिविस्पृशं देवपुरीसमानं,
 सौधं हि नीता न्यवसन् त्रयोऽपि ॥

श्रीरामपादाद्भुजयोगलब्ध-
 स्वरूपवल्गास्तनयो मुनीन्द्रः ।
 मूर्त्तीभवत्सर्वतपोमयोऽमी
 प्रापत् शतानन्दमुनिस्तदात्र ॥

प्राप्तं शतानन्दमुनिं स रामो
 ननाम, वैदेहपुरोहितोऽपि ।
 विधाय रामाय तदाऽऽशिपोऽग्रे
 समागतं कोशिकमाप सद्यः ॥

तपस्विनं गाधिमुतं समीक्ष्य
 “त्वया यदब्राह्मणमत्र तेन ।
 भूम्याऽनया किन्तु तपश्च तप्तम्”-
 इत्याह सन्तुः किञ्च गीतमस्य ॥

निहस्य रामः किल ताटका ता-
 मापूर्य यज्ञं जननीमहन्त्याम् ।
 विमोच्य मे शोकहरो मुनीन्द्र !
 शृणु त्वमित्याह स गाधिसूनुः ॥

101

60

नीलाब्धिनीलोत्पलनीलरत्न-
 मेघादिकान्तयुञ्जलदेहवन्तम् ।
 दृष्ट्वा शतानन्दमुनिस्तु राम-
 कथामबोचन्ननु कौशिकस्य ॥

61

इत्थं पुराऽऽसीदथ कौशिकेन
 समः प्रसिद्धो न हि, तदयां च ।
 लब्ध्वा ह्यसाध्यं युवयोः किमस्ती-
 त्याहस्म तौ गौतमसूनुरेषः ॥

62

एवं मुनौ संसति गौतमस्य
 सूनुं प्रणम्योत्थितवीरवर्यां ।
 तौ भ्रातरौ चाप्यनुगृह्य गेहं
 ततः शतानन्दमुनिर्जगाम ॥

63

स कोशिको लक्ष्मण इत्युभौ ता-
 वगच्छतां स्वीयमनोज्ञशय्याम् ।
 ऐकान्त्य-सीता-शशि-रात्रियुक्तौ
 नीलः स रामोऽप्यभवद्विनिद्रः ।

64

सीतात्रिरहेण रामप्रलापः—

रम्याङ्गनाकारसमेतविद्यु-^१

त्स्वरूपमेकं भुवि किन्तु दृष्टम् ।

न स्यादिदं चेति न वन्मि किन्तु

पश्यामि रूपं हृदि चक्षुषोश्च ॥

सा निर्दया यद्यपि कामरोग-

निदानतद्वीक्षणवीक्षितोऽहम् ।

अस्यामहं प्रीतियुतश्च तस्मात्

सर्वत्र पश्यामि तदीयरूपम् ॥

तत्स्वर्णकुम्भप्रतिमस्तनाभ्या-

मालिङ्गन वक्षसि मे न चासीत् ।

रक्तोष्ठमन्दस्मितपूर्णमास्य

द्रष्टुं कदा स्यात् पुनरेव कालः ॥

मृत्योः स्त्रिया हन्त मया स्मृतायाः

कूरे च नेत्रे जघनं विशालम् ।

स्तनौ स्मित चेति भवन्ति नाना

मां हन्तुमेतानि कुतो बहूनि ॥

अपेक्षुधन्वा कमलानिमित्तं

प्रसूनयाणानमयि त्वैव वृष्टा ।

मां चेत्स कुर्यादिह वीर्यहीनं

क वा वसेदीर्यमिदं नु पश्चात् ? ॥

६। बालकाण्डः

- हर्षं जगत् प्रोत्थितदुग्धसिन्धु-
 प्रवाहवद्वशापृतकौमुदीयम् ।
 मत्प्राणमाविश्य द्विनस्ति तस्मात्
 श्वेतं विषं चापि किमस्ति लोके ॥ 70
- न वा कुमार्गे नम चित्तमेति
 तथापि तां वाञ्छति मानसं मे ।
 ततो धुवं सा किल भूपकन्या
 प्रसिद्धमेतत् न हि मे रितर्कः ॥ 71
- रामे तथा कामवशेन खिले
 विकासयन् पद्मवधुमुखानि ।
 उदेति मास्वानुदयाद्विरूप-
 महेशफालाक्षिभवाग्निस्तुल्यः ॥ 72
- विहाय दुग्धाम्बुधिनागतल्प
 वियोगदुःखान्धितले शयानः ।
 स राघवः सूर्यकरावमृष्टः
 पारं निशान्धेरगमद्विनिद्रः ॥ 73
- कृच्छ्रेण नीत्वा रजनीं प्रबुद्धः
 समाप्य दैनन्दिनकर्मजालम् ।
 नत्वा मुनि लक्ष्मणसंगुतोऽसौ
 विवेश ता मैथिल्यशालाम् ॥ 74

दृष्ट्वा कुमारौ जनको मुनीन्द्रं
 प्रणम्य कौ ताविति, पर्यपृच्छत् ।
 द्रष्टुं मखं चापमिहागतौ ता-
 वित्याह विप्रश्च तयोः प्रभावम् ॥

1 1

कुलप्रभावकथनपटलः

(कुलप्रणय क्लिप्तकृत्य पदस्य)

मनुः पृथुश्चः—

न वेत्ति को वा रविवंशपूर्व-
 पुत्रं मनुं, किंच भुव स्ववाणैः ।
 दुग्ध्वा क्षुधार्तान् सकलान् पृथुर्यो-
 ररक्ष राजा स च सूर्यवश्यः ॥

इक्ष्वाकुः—

स्तुत्वा विधिं भोगिशयं रमेश
 स्वीकृत्य तद्रङ्गविमानयुक्तम् ।
 इक्ष्वाकुराजो भुवमानयधो
 तं ये न जानन्ति जडाः स्युरेते ॥

ककुत्स्थः—

“हत्वाऽसुरान् तैर्दत्तदेवलोकं
 विमोच्य देही”ति सुरेशपृष्ठः ।
 चक्रे तथा तत्कुलभूः ककुत्स्थ-
 आरुह्य शक्रं वृषभस्वरूपम् ॥

शिविः—

जन्तून् समान् आत्मसमान् अरक्ष-
 नेतत्कुलीनास्त्विति यान् वदाम् ।
 स्वप्राणदानेन विद्वङ्गरक्षा
 कुर्वन् शिविश्चान्यतमो हि तेषु ॥

4

मभीरय —

सहस्रवक्त्रोऽपि यशास्यमीषां
 न शक्नुमीशो यदि, किं मयाऽत्र ।
 प्रसूतपुमुदशिरःस्यगह्वी
 गामानयद्यः स च सूर्यवश्यः ॥

5

रघुः—

यश्चन्द्रजेता ननु रुद्रजेता
 यो दुग्धहन्ता बहुभिर्नृपैस्तै ।
 विद्व्यातवशे रघुरेव जान् ।
 शक्र दिशोऽप्यष्ट जिगाय सोऽयम् ॥

6

दशरथ , तत्पुत्रौ च —

अजस्य सूत्रे मुवि को न वेत्ति
 तदस्य सून्वोरनयोर्भद्वस्त्वम् ।
 वक्तुं न शक्तश्चतुराननोऽपि
 राजन् यथाशक्ति तदत्र वेक्ष्ये ॥

7

रामाङ्घ्रिघूर्ण्यैव महर्षिपत्नी
 भेजे निजं रूपमिदन्नु दृष्टम् ।
 प्राणादपि प्रीतियुतोऽहमस्मिन्
 एषा कथाऽस्येत्यवदन्मुनीन्द्रः ॥

12

धनुर्मङ्गपटलः

(काण्डप्रकल्पलक्षणं)

“वक्ष्यामि किं ते धनुषाऽत्र विप्र !
 भ्रमं मनो मे, यदि सत्यमेतत् ।
 कुर्यात्स रामो मम शोकहानिः
 सीताऽपि धन्ये”ति नृपो जगाद ॥

“धानीयतां शैलसमं धनुस्त-
 दपे”ति नृपानवदन्मर्दाशः ।
 चत्वार एषात्र नता मर्दाशं
 जयेन जामुर्धनुरस्ति यत्र ॥

ते पर्वतासा गजतुङ्गकणाः
 वधिः सदृशोऽप्यपीरवर्षाः ।
 स्तम्भान् दृष्ट्वा मत्ततेषु वज्रा
 ते दृष्ट्वाऽनुमानवन्ति ॥

धनुर्दंष्ट्रा नानापौरवचनानि—

“सशङ्खचक्रो हरिरेव सञ्ज
धनुर्न कुर्याद्यदि कोऽत्र चान्यः ।
आगत्य विष्णुर्यदि भङ्गयेत्तत्
सीताविनाहो ध्रुमि”त्यवोचन् ॥

4

“हिमाद्रिमादाय कृतं किमेतत्
किमादिशेषः किमु मन्दराद्रिः ।
किमिन्द्रचाप. पतितः पृथिव्याम्”
इतीव पौरा बहुधा वदन्ति ॥

5

“राजाऽऽह, कस्मान्नुरानये”ति
“न सन्ति मूढा जनकेन तुभ्याः” ।
“फलेदपीदं किल पूर्वपुण्यात्”
“किं सा धनुर्दंष्ट्रवती” त्यवोचन् ॥ ।

6

“तद्द्वान्णलक्ष्यं मुबने किमस्ति ?
“क-यार्थमेतन्निहितं नु राज्ञा” ।
“चक्री स रामः किमु भङ्गयेत्तत् ?”
“तत्पापकर्म”ति वदन्ति नाना ॥

7

शतानन्देन सीताधनुषोश्चरित्रकथनम्.—

रामस्य कान्ति गजवत्स्थितस्य
चापं च दुर्धर्मवेक्ष्य, राज्ञः ।
सीताकृते जातमनोव्यथा ता
ज्ञात्वा शतानन्दमुनिर्जगाद ॥

8

“धनु प्रभावो न मयाऽत्र वाच्य-
 त्वं वेत्सि नान्योऽस्ति महेशतुल्य ! ।
 रयाङ्गपृष्ठः जनकस्य पुत्री
 या वृत्तमस्या शृणु कौशिक त्वम्” ॥

कथं वदेयं गुणजालमस्या;
 गुणा स्वय जीवितुमापुरेनाम् ।
 सीन्दर्यमेनामभजत् सुतस्वा
 लावण्यहीनारुवनयाऽ-यनार्य ॥

एतावता केऽपि न चापमापु
 पलाय्य लीना न नृपा निवृत्ता ।
 न स्याद्विवाहो धुषमित्यमसि
 स नामयेधेद्भविता विवाह ॥

होमाग्निसिक्तस्थलजातवद्धि-
 समो द्वि रामोऽप्युदतिष्ठदत्र ।
 “नष्ट धनुश्चेति सुरा विनेदु-
 राशौभ्यकुर्वन् मुनयोऽपि रामे ॥

महर्षिणा शुद्धतपोविधात्रा
 रामो नियुक्तो न धनुर्नमश्च ।
 कामस्तु पूर्वं हृदये वधूनां
 वमश्च बाणैर्धनुषां सदस्यम् ॥

रामं दृष्ट्वा पौरुषीवचनानिः—

“संयोज्य हस्तौ गजतुल्यरामो
 नारोपयेच्चन्द्रनुरेप बाणैः ।
 सीता मुकेशी च वर्यं च सर्वाः
 पतेम वद्वा”विति काश्चिदाहुः ॥ 14

“श्रद्धा विवाहे नृपतेर्यदि स्यात्
 ‘गृहाण सीतामि’ति चोक्तवान् स्यात् ।
 कुतो न्यधात् शैवधनुस्तदग्रे
 मूढो नृपोऽसा”विति चादुरन्याः ॥ 15

“लज्जा न सर्वज्ञमुनेरपी”ति
 “भूपादपि क्रूरजनो नचे”ति ।
 ऊचुः, “स रामो न हि भङ्गयेचेत्
 पीनस्तनी सा भविता ह्यभाग्या” ॥ 16

वधूमिरित्थं कथिते, महर्षि-
 सङ्घेऽपु देवेश्वर्य इष्टवत्सु ।
 त्रीडायुतान् वारणमेरुमुत्थान्
 कुर्वन् स्वगत्वा प्रययौ स रामः ॥ 17

निमेषशून्याः समिकाः पदाभ्यां
 चापावमर्दं शरबन्धनं च ।
 बेगाददृष्ट्वा, धनुष. करेण
 स्पर्शं त्वपश्यन् ध्वनिमप्यशृण्वन् ॥ 18

राम दृष्ट्वा पुरजनवाक्यम्:—

“स राजपुत्रो”, “हरिर्बजनेत्र.”

“स नीलमेघ”, “स तु पुष्पकान्ति.” ।

“क्षीराब्धिवासी हरिरेव”, “मर्त्यो

न चे”ति पौरा षड्बुधाऽभुवन्स्ते ॥

सीतापि रामं स च जानकीं ता

द्रष्टुं सहस्र नयनानि नालम् ।

“तथाऽनुज पश्यत”, “योगिनं ता-

वानीतवन्त नमते” त्यवोचन् ॥

जानक्याः स्फटिकगृहप्रवेशः—

अन्या दशां प्राप्य त्रिसृष्य तल्प

सखीवृता पद्मतटाकतीरे ।

सा स्फाटिके सन्ननि चन्द्रकान्त-

जलार्द्रपद्म शयन विवेश ॥

सीताविरहप्रलापः—

सजे धनुभ्यात्तफरी तदीयौ

सवाणत्पणीरयुतौ तर्षासौ ।

पुष्पाढ्यवभृश्व यदीह दृष्ट

स्याज्जीवित मे पुनरेव दृष्टम् ॥

आकाराचन्द्रेण सपुम्पकैरैः

चापेन युक्तो जलदः स्वद्गम्याम् ।

पीत्वा मम प्राणजलं मदीय-

चित्ते षसत्यद्य सदा वसेच्च ॥

23

कामः कठोरः कठिनान् स्ववाणान् ।

मयि प्रयुङ्क्ते, कलुषां ततो माम् ।

“मा ते भयं स्यादि” ति वाक्यमुक्त्वा

द्वारक्षतस्तस्य कुतो हि पुस्त्वम् ॥

24

“भो भोः स्तनौ ! किन्तु फल प्रवृद्धया

दुर्भेदचाप धृतवान् दयालुः ।

चन्द्राननो यो मुवि तस्य वक्षः-

संश्लेषसीदयाय तपो विधत्स्व” ॥

25

इपूजमुख-मदनो हृदिस्थः

तच्चित्तरोगत्यकुचद्वये मे ।

विषेण सिञ्चन्नपि नैष पूर्व-

चन्द्रः कलङ्को हि न तस्य मध्ये ॥

26

कामप्रयुक्तास्त्रविषावमग्न-

देहाददग्धा बाहिरागता मे ।

प्राणास्तु तद्राघवपादमाप्य

गता निवृत्ताः कथमत्र चित्त । ॥

27

विद्युद्युतो मेघ इवावतीर्य

गा प्राप्य यातो धृतयज्ञसूत्र ।

न वेद्मि कोऽसाविति तं हृदिस्थं

अग्रे स्थितं तं च कुतो न जाने ॥

भूत्वा पयोऽन्धावमृतं च लब्ध्वा

त्यजेयथा हेमघटेन मूढः ।

रामाङ्गसंश्लेषदुखं तथैव

निहाय लब्ध मम किं प्रलपैः ॥

नालमालाख्यचेत्याः सीतान्तिकागमनम्—

वियद्मनुस्तुल्यविचित्ररूप-

समुज्ज्वलकुण्डलहारयुक्ता ।

चेटी गलत्कुन्तलवस्त्रयुक्ता

सा नालमाला द्रुतमाजगाम ॥

चेट्या धनुर्भङ्गवृत्तान्तकथनम् —

“स सालवृक्षोन्नतपाणियुक्तो

ह्यसौ हरिस्त्यक्तभुजङ्गतल्प ” ।

श्येवगृह्यो मुनिनाऽनुजेन

साकं पुरीं प्राप स रामनामा ॥

धनुस्त्ववष्टम्य पदा क्षणेन

अप्राह तच्छिक्षितय-प्रतुल्यम् ।

प्रसूनवर्षे सति भग्नमेतत्

पपात, सा राजसभा चचाळ ॥

सीताया सन्देहनिवृत्ति —

“स मेघरूपो मुनिना जगाम

स पद्मनेत्रस्त्रि”ति चेष्टिवाक्यैः ।

सीता, “प्रियोऽसावि”ति निश्चिकाण

भग्राय काञ्ची ववृधे नितम्बम् ॥

33

हर्षोऽपुन पुष्टसुमध्यमा सा

प्रवृद्धवक्षोजयुता प्रहृष्टा ।

“तःकारणैरेव स एव नो चेत् ^{नी}

भुव मृता स्या”मिति मन्यते स्म ॥

34

जनकवाक्यम्:—

स्वामिन्! त्वया प्राप्तवतोऽस्य सद्य

कार्यो विवाह किमप्यो नरेद्रम् ।

सस्यै यमानास्य तत्त किमस्य

कार्यो वद त्वे त्विति भूप आह ॥

35

जनकेन दशरथाय दूतश्रेयणम् —

अप्येवमुक्त जनकेन, योगी

“शीघ्रं दूतस्थानयन वर स्यात्” ।

इत्याह, वृत्त सकल च दूते

न्यवेदय-मेधिल एव रात्रे ॥

36

13

दशरथप्रस्थानपटलः
(न ७७४ं श्रीपु ७७४ं)

जनकदूतागमनम्ः—

भेरीरवाब्वां गमिता अयोध्यां,
सह्ये नृपं द्रष्टुमपारयन्तः ।
अनेकभूपालकिरीटशोभि-
पुरीमुखे तस्थुरिमे हि दूताः ॥

सन्देशपठनम्ः—

दूता इमे, “द्वयातगुणिन् नरेन्द्र !
गृह्णाण पत्रं त्विदमि”त्ययच्छन् ।
जमाह तद्राजसभास्यविद्वान्
पपाठ राज्ञश्च निदेशवश्यः ॥

धनुर्मङ्गश्रवणम्ः—

“पुरा कपर्दी धनुषैव येन
जिगाय लोकानय दक्षपञ्चे ।
तच्चापमङ्गध्वनिरेव पूर्वं
मया श्रुतः किन्वि”ति भूप धाह ॥

दशरथाऽऽदेशः—

“यप्राप्ति रामो रघुवंशराज-
 पुण्यैकजातो मदनेन तुल्यः ।
 सैन्यं वृषास्ता मिथिलां प्रयातु
 तद्दुष्पुत्रतामि”त्यवदन्नुपेन्द्रः ॥

4

दशरथसेनाप्रस्थानम्—

नृपस्य गम्भीरगतेस्तु सेना
 व्याप्ताऽभवत्सर्वत एव लोके ।
 वातेन सिन्धुः सकलं विनाश्य
 व्याप्नोति यद्वत्प्रलये प्रवृद्धः ॥

5

रघूद्वहः सर्वजनार्तिहन्ता
 नैव प्रतस्ये, प्रथमं ततोऽपि ।
 उत्थाय मत्प्रे प्रसृतस्तदीय-
 सेनाप्रभागो मिथिलां जगाम ॥

6

विप्राः—

गर्जेर्वधूभिश्च समं प्रयातुं
 भीता युताश्चक्रमण्डलुम्याम्
 जपादि कर्माहिकरानयोधैः
 कृत्वा पदाभिः प्रयुयुर्दिजेन्द्राः ॥

7

वसिष्ठः—

बहुश्रुतैः यागपरैश्च विप्रैः
 समेद्य मुक्ताशिबिका प्रविष्टः ।
 अरुन्धतीनायक एष यातो
 हंसं समारुह्य यथा विरिञ्चिः ॥

भरतशत्रुघ्नौः—

गजैस्तुरङ्गैः परितो वृतौ तौ
 शैलं यथा सिन्धुरिमौ कुमारौ ।
 तथाऽनुयातौ तमृषिं वसिष्ठ
 तौ भ्रातरौ गाधिमुत्त यथैव ॥

दशरथः—

तन्नित्यकर्माणि विधाय विष्णु
 प्रणम्य गोभूमिसुवर्णमुढयान् ।
 दत्त्वा द्विजेभ्यो मुदितः किरीटी
 शुभे मुहूर्ते नृपतिः प्रतस्ये ॥

चन्द्रशैलप्राप्तिः—

क्रोशद्वयं प्राप्य रघुप्रवीरः
 तं चन्द्रशैलस्य तटं विवेश ।
 नारीसुकेशस्तनसकपुष्प-
 सुगन्धिसेव्यं न्यवसत्तटेऽरिम् ॥

गजाः—

धिक्कृत्य नेतुर्हितसूक्तिमेव
 हृदाद्रजा नैव बहिः प्रयान्ति ।
 कामी सुहृद् भ्रान्निक्चो विहाय
 मग्नो यथा पण्यवधूनितम्बे ॥

चन्द्रशैलवर्णनम्—

शैलेन रुद्धस्तटमाप चन्द्रः
 तत्रस्यनार्यः शशिदर्पणेऽस्मिन् ।
 एकत्र पश्यन्ति निजाङ्गशोभां
 स्वर्गात्तथाऽयत्र सुरस्त्रियोऽपि ॥
 विह्वल्य देवैः प्रणयोत्थकोपात्
 देवान्ननामुक्तसुररत्नमालाः ।
 शैले गृहीत्वा कपयः स्वभार्या-
 कण्ठे निवप्यन्ति, नदन्ति भार्याः ॥
 शैलेऽत्र गङ्गासदृशाः सुवर्ण-
 मुष्कासपृष्ठाः क्विञ्च निर्झरास्ते ।
 त्रिविक्रमस्योरसि धारणार्थ-
 श्वेतोत्तरीयेः सदृशा बभूवुः ॥
 शैलाप्रभागे विवसन्ति मेघाः
 प्रसूननालास्तदधः प्रदेशे ।
 रमापतिर्भालरपुः किमेव
 इत्येवमूच्यः प्रतिभाति शैलः ॥

सायंकालशोभा—

मेघावृतास्ताचलरूपनागं
 धिवेश वेगाद्रिखरूपसिद्धः ।
 तेनोद्गताद्रक्तमयप्रवाहात्
 बभूव रक्तं गगनं च सायम् ॥

9

शैलमहिमा—

अनन्तशीर्वैः रमणीयदृश्यै
 सच्चन्दनैर्मण्डित एव शैलः
 सुचन्दनं वक्षसि विभ्रतोऽस्य
 नीलस्य विष्णोरभजत् स साम्यम् ॥

10

शैले सेनानिवासः—

प्रेम्णा मियः स्त्रीपुरुषाः समस्ताः
 नरास्तथा सिद्धकुरङ्गनागाः ।
 आगत्य तस्थुर्गिरिसानुभागे
 रम्यं ध्वनद्भिर्भ्रमरैरुपेते ॥

11

बन्धकारव्याप्तिः—

अस्ताद्रिमारुह्य निन्दीयमाने
 कूराक्षियुक्ते रविखरूपसिद्धे ।
 महान्धकारः प्रसृतः समन्तात्
 लीना गजा यान्ति बहिर्यथैव ॥

12

दीपारोपणम्—

मन्दारमालोज्वलितस्य राज्ञः
 सेनासमुद्रे बहुघोषयुक्ते ।
 आरोपिता दीपगणा विभान्ति
 पयोधिसम्भूतसरोजतुल्याः ॥

चन्द्रोदयः—

मुक्त्वा समूहे सितसैकनस्थे
 भूत्वा चरच्छ्वेतसुशङ्खतुल्यः ।
 उत्थाय सिन्धोरुडुभिः समेत्य
 विभाति चन्द्रो गगने विशुद्धः ॥

निशानयनम्—

मुक्त्वा समक्षं रतिशास्त्रसारे
 कृत्रशा बधूवाञ्छितमेव सूर्यम् ।
 नाट्यं च सङ्गीतयुतं समीक्ष्य
 नि-युर्निशां सैन्यगता नरास्ते ॥

15

पुष्पापचयपटलः
 (पुष्पापचयपटलः ५८००)

सूर्योदयः—

तमो हिरण्यं द्यारुरूपदंष्ट्रा-
 युतं निदन्तं किरणाख्यहस्तेः ।
 युतो रधिः पश्चिमशैलरूपा-
 स्तम्भाद्गुदेनि स्व'पया वृत्तिदः ॥

ससैन्यस्य दशरथस्य शोणानदीप्राप्ति —

रथाधिरूढः कृतनिस्यकर्मा

जगाम राज्ञा, नृपवाहिनी च ।

शोणानदीं प्राप सरोजयुक्ता ।

वनैः समन्तादुपशोभितां च ॥

2

तेषामुपवने वास.—

तदा रवावम्बरमध्यगात्रे

वधूयुता राजसुतारतदन्ये ।

पुष्पापचित्या सलिले विहार-

योग्य नदीजुष्टवनं प्रयाताः ॥

3

स्त्रीणां मधुरालापा.—

सुभूषिताना मधुरस्वनाना

सुकुन्तलानां वचनं वधूनाम् ।

श्रुत्वा न कूजन्ति पिका ह्रियेन

किं रम्यवाचा पुरतोऽ-ववाक्यैः ॥

4

स्त्रीणां पुष्पापचयः—

सुधास्रवनेत्रयुताङ्गनाभिः

स्पृष्टास्तु शाखाः स्वयमेव नम्राः ।

वर्षन्ति चेतपादतलेषु पुष्पं

को वा विशेषो नमने नराणाम् ॥

5

रमासमस्त्रीकरपद्मयोगात्
 सिंहातिशाम्युत्तमवीर्यभाजाम् ।
 नृणां नमेतां यदि शैलहस्तौ
 कः पुष्पशाखानमने विशेषः ॥

“

अमरभ्रमणम्—

नदीतटाकेषु न भूतपूर्वं
 नारीलतोषन्मुखरूपपद्मम् ।
 मृङ्गाध्वरन्तो न हि तत् त्यजन्ति
 दृष्ट्वा नवं वस्तु परिलजेत् कः ॥

एका युवती—

युवा तरो प्रेक्ष्य तु “नारिकेल
 फलान्यहो स्त्रीकुचवद् विभान्ति” ।
 इत्याह, “कां वा हृदि मन्यतेऽसौ”
 इतीरयित्वा रुदति स्म भार्या ॥

अपरा युवती—

पत्न्याः पुरः स्थन्तरनाम मोहात्
 जगाद भर्ता, कुपिता नताङ्गी ।
 सा पुष्पमाग्रातवती रुदन्ती
 दग्धं प्रसूनं श्वसनैस्तदीयेः ॥

नारीसौन्दर्यम्—

“महर्षयो योगरता मनोज-

वाणैर्हता न स्युरितीयमुक्तिः” ।

वृथैव, पुण्यापचयोघताना

खीणां भ्रुवो हन्तुमिमान् समर्थाः ॥

10

एको युवा—

देवैरलेख्याद्भुतमूर्तिमःपाः

समोक्ष्य शोभां हतचित्तदृष्टिः ।

आरुह्य शाखां मुकुलानि पुष्प-

बुद्धयाऽपचिल्य प्रददाति कश्चित् ॥

11

जलक्रीडागमनम्—

सुच्छायया शीततमे वनेऽस्मिन्

पुण्यापचित्यां सकला विरकाः ।

शुद्धे जले श्वेततरङ्गपूर्णे

विहर्तुं कामाः प्रययुर्हृदादीन् ॥

12

16

जलक्रीडापटलः

(पुण्यापचित्यां सकला विरकाः)

वलाशयगमनम्—

स्वकीयशोभाजितदेवबृन्दाः

नार्यो नरा मृगयुतादरण्यात् ।

उत्थाय गच्छन्ति नदीहृदादीन्

यथा गजा यान्ति वने समार्याः ॥

1

सलिलमञ्जनदृश्यम्—

दुर्वाससः शापत इन्द्रमार्यं
पुरा पयोधावमराङ्गनाभिः ।
ममं यदासीत् सममास तेन
जलाशये मग्नवता समूहः ॥

एका—

क्वाञ्चिन्मनोज्ञा धृतपुष्पकेशा
दृष्ट्वा स्वविम्बं सलिले सुखीं ताम् ।
मत्वा भ्रमात्स्वेन सम हसन्ती
तस्यै ददौ सा स्तनलग्नहारम् ॥

अपरा—

सुमेखला मध्यतलात् च्युतास्ताः
जलावगाहे पतितः हृदेषु ।
पदावगृह्णन्, "किमु पादलग्न-
सर्पोऽय"मित्ये भयमाप काचित् ॥

मत्स्याः—

मत्स्याः सफुरत्स्विमधुप्रवाह
गन्ध जले स्त्रीवपुषो बहन्ति ।
सङ्गात् सतां ज्ञानयुता नराः स्यु-
रित्यत्र किं वाऽ-वनिदर्शनेन ॥

जलाशयः—

ज्वाताङ्गनादेहसुकुङ्कुमेन
 नृपाङ्गसम्बद्धसुचन्दनेन ।
 युक्तं हृदस्य सलिलं च नील
 घनाद्वरकाम्बरतुल्यमासीत् ॥

6.

सूर्यास्तमयः—

कुरङ्गनेत्राः पुरुषैः समेताः
 यच्चक्रुताः सलिलावगाहम्
 समीक्ष्य तत्कर्तुमनाः स्वयं च
 किं पश्चिमाग्निं तपनो विवेश ? ॥

7

चन्द्रोदयः—

पूरं नृपः क्षीणबले जितोऽपि
 यथा पुनर्योद्धुमुपैति मोहात् ।
 जितस्तु नारीवदनैः प्रयातः
 शशी पुनर्योद्धुमुपैति तद्वत् ॥

8

17

मद्यपानपटलः

(अण्डालाण्डुलवर्ग)

चन्द्रिका—

सुराप्रवाहो धवलः क्रियेव ?
 किं मूर्तिमद्गानरसप्रवाहः ? ।
 अन्तःस्थकामस्रवणं बद्धि-
 र्बैर्यूहाऽभवद्यामृतकौमुदीयम् ॥

1

-नानागृहाणि—

छायातलं मौक्तिकमण्डपस्य
 चरत्पयोदावृतकाननं च ।
 स्थलं विशुद्धस्फटिकैर्निबद्धं
 प्रसूनगेहं विविशू रमण्यः ॥

-सुरया कामवर्धनम्—

पुष्पागरूक्षकचभारयुक्त-
 स्त्रीभिः सुपीता मदिराऽथ तासु ।
 अन्तःस्थ कामाग्निमवर्धयत्सा
 हुतं घृतं वर्धयते ययाऽग्निम् ॥

-चित्तप्रमः—

सन्दिग्धमप्या स्वमुखं सुरायां
 दृष्ट्वाऽन्यनारीति विभाष्य काचित् ।
 “उच्छिष्टमघं पिवसीह कस्मात्
 पिचेऽन्यदस्तीति” जहास तत्र ॥

-चन्द्राय अभयप्रदानम्—

सुरास्यचन्द्रप्रतिबिम्बदृष्टया
 काचित्प्रमत्ता, “ननु चन्द्र! राक्षोः ।
 भीत्या निलीनोऽत्र भवान् भयं ते
 माभूत्” इतीत्यं तमुपादिशत् सा ॥

चन्द्रिकायां मदिरास्वप्नमः—

प्रसूनगेहस्थितरुध्रनार्गात्
उपोऽस्नां पतन्ती भुवने स्म काचित् ।
गृह्णाति पात्रे, मदिरैति मत्वा
नारीस्वभावादुत चित्तमोहात् ॥

6

मद्यपानवैचित्र्यम्—

स्वपाणिकम्पात् मधु यच्च तल्पे
पपात तत् पानमदेन काचित् ।
निश्चल्य, “तिष्ठेन्मधु” चेति मत्वा
सा रिक्तपात्रं कुरुते निजोष्ठे ॥

7

कपटनिद्रा—

एका ययौ रन्तुमनाः प्रसून-
तल्पं, न तद् शतमभूत् प्रियस्य ।
बालस्वमोक्षउलतो लुठन्ती
“घण्टा किमासीत्” इति सा जगाद ॥

8

दूतसन्देहः—

सशूउपाणेर्नृपतेः सयोत्रं
केचनसमा काचिदगात् जनेन ।
कामेन शक्या पुत्रो नु केन
दूतेन नीनेदमिदं न जाने ॥

9

प्रियापादताडनम्—

काचिपदा भर्तुरुरो जघान

केल्यां, कराभ्यां स जुगोप वक्षः ।

“प्राणप्रियां चित्तगतां रिरक्षुः

रुणत्सि किं वे”ति जगाद साऽपि ॥

स्वप्नाभिनयः—

असत्यनिद्रावशमेव काचित्

स्वप्नच्छलात् सा पतिमालिङ्गि ।

यथा तुषारं शमयेद्विवस्वान्

कामो वियोगं शमयेत्तथैव ॥

चन्द्रसूर्यौ—

कृताल्पपुण्यैरिव लब्धभाभ्यं

तदा शशी प्राप लप क्षणेन ।

तद्विष्णुवक्षःस्थितकौस्तुभेन

समः पयोधौ तत्रिरात्रिरासीत् ॥

18

प्रत्युद्गमपटलः

(लक्ष्मीविक्रान्तः पृ. ७७.७)

दशरथस्य गङ्गातीरप्राप्ति —

गजाङ्घ्रयशैलोत्थितदानधारि-

सम्पूर्णनयः प्रवहन्ति यस्मिन् ।

सैन्यान्धिना तेन युतो जगाम

गङ्गातट राघवसिंह एव ॥

जनकेन प्रत्युद्गमः—

श्रुत्वा नृपस्याऽऽगमनं प्रहृष्टः
 रथाश्वमातङ्गमपाब्धियुष्टः ।
 प्रत्युद्गमार्थं जनकः प्रयास्यन्
 ययौ यथा सूर्यशुपैति चन्द्रः ॥

2

सेनारेणु —

त्रिविक्रमः सप्त ययोर्ध्वलोकान्
 भित्त्वा पुरा मातुमगात् प्रपञ्चन् ।
 सैन्योत्थितो रेणुरिमं च मार्गं
 प्रविश्य गत्वा प्रसृतो जगत्वाम् ॥

3

सेनयोरुभयोर्मेलनम्—

यदा त्वयोध्यापतिसैन्यराशि-
 माविश्य युक्ता जनकस्य सेना ।
 तदा पयोधिं प्रविशन्नदीना
 शब्देन तुल्यो धनिराधिरासीत् ॥

4

चक्रवर्तिनोरन्योन्यालिङ्गनम्—

ततोऽवतीर्य स्वरथात्तदग्रे
 स्थितः, “त्वमारोह रथं ममे”ति ।
 उक्तो महीशेन तमारुरोह
 स मैथिलस्तं नृप आलिङ्ग ॥

5

दशरथेन कुशलप्रश्नः—

व्याघ्रेण सम्मानितसिंहतुल्यो

वैदेहमाश्लिष्य सवन्धुमित्रम् ।

क्रमेण पृष्ट्वा कुशलं, "त्वमग्रे

याही"त्यबोचत्, नृपतिर्ययौ च ॥

मिथिलातो रामप्रस्थानम्—

सुरैर्नरैर्नागवैश्च बन्धो

रामोऽश्वयोधैः सहितो नगर्याः ।

प्रस्थाय, नानामणिबद्धहेम-

रथेन यातः सइ लक्ष्मणेन ॥

मृतस्य पुनरुज्जीवनम्—

नीलोत्पलाभः सुरबन्धुपादः

चित्रातिशाम्युत्तमरूपयुक्तः ।

रामो नृपं प्राप यथैव याताः

प्राणाः पुनः प्राप्य विशन्ति देहम् ॥

रामेण मातृवन्दनम्—

कपर्दिपाणिस्थितचापभेत्ता

रागः स्वमातृः क्रमशः प्रणम्य ।

उत्थाय तस्यो तमवेक्ष्य तासां

दृश्यं तदा को गदितुं समर्थः ? ॥

रामाय पितुरादेशः—

“एतैरनीकैः सहितस्त्वमग्रे
याही” अयोध्यापतिराह रामम् ।
समस्तजन्तोरपि मातृकल्पः
शास्ता जनानां भुवि साक्षिभूतः ॥

10

रामस्य मिथिलागमनम्—

रथाधिरूढैरनुजैः प्रदृष्टैः
पार्श्वद्वये तैर्विनतैः समेतः ।
सुशङ्खभेरीध्वनिभिः स राम-
ययौ समुत्पाय रथाधिरूढः ॥

11

तस्य नगरवीथीप्रवेशः—

नारायणं गेहद्वहिरेत्य तत्र
स्थितासु तद्दीक्षणपुष्पवृष्टया ।
सिक्तः स रामः स्वपदेन गन्धन्
अवाप वीथीं मिथिलानगर्वाः ॥

12

पुराङ्गनानां चित्तस्थितिः—

आघे हरावन्तिकमागते तु
बाला युवत्यः सकलाश्च वीथ्याम् ।
अनङ्गयाणप्रद्विताः समेत्य
प्रापुर्दशां यामथ तां वदाम ॥

13

१७

पुरविहारपटलः

(२७०००००० ५८००००)

स्त्रीणां रामान्तिकागमनम्—

: मयू(सारङ्ग समानगल्यः
 नक्षत्रविद्युत्समकान्तिमल्यः ।
 भूपारवैभृङ्गरैरुपेताः
 नार्यो जवात् रामसर्मापमापुः ॥

तासां स्थितिः—

“दृष्टं प्रियं मूर्तिमदेव तस्मात्
 जन्माभवत् सार्थकमि”त्युदीर्यं ।
 यथा जलं वीक्ष्य विवपेदेशे
 मृगास्तु धावन्ति तथा खियोऽपि ॥
 जवेन रामं गतमात्मचित्तं
 गृहीतुकामाः प्रययू रमण्यः ।
 ताः खिन्नमध्याः प्रचलत्प्रसूनाः -
 निम्नप्रदेशप्रथहत्पयोवत् ॥

काष्प्यकारणम्—

श्रीरामदेहस्थितकाष्प्ययोगात्
 नेत्राणि कृष्णान्यभवन् किमासाम् ।
 स्त्रीरत्ननेत्रैः किमु वीक्षितोऽसी
 रामोऽभवन्नीलतनुर्न जाने ॥

मदनोपालम्भः—

कामप्रयुक्तानिह पुष्पवाणान् ।
समीक्ष्य काचित् सुमुखी वभाषे ।

“रामस्य वीर्यं पितुरस्य चाञ्छा
धिककृत्य कोऽसावबलानिहन्ता ?” ॥

5

राममोहितानां स्त्रीणां वचनानि—

बोद्धुं ह्यशक्ता निजदेहभारं ।
वल्लैकभूपोऽञ्जितसर्वभूषा ।
अवाच्यसर्वोत्तमकामसौख्य-

रूपेण काचित् प्रतिमेव तस्यौ ॥

6

एका—

मन्नेत्रमार्गात् कपटी स रामो
विवेश चित्तं नयने पिधाय ।
अन्तः स बद्धः सखि ! तेन रन्तुं
गच्छेम शय्यामिति काचिदाह ॥

7

अपरा—

विघ्नस्तभूषावसना द्वि काचित्
कामाञ्जघातं त्वविचार्य गात्रे ।
पश्यन्ति या राममिहादरेण
कोपादियं पश्यति तास्तु सर्वाः ॥

8

रामस्य सर्वाङ्गसौन्दर्यम् —

याः स्कन्धमैक्षन्त न ताभिरन्यत्,
दृष्टं करौ पादतलौ च तद्वत् ।
सर्वाङ्गशोभा न हि काऽप्यपश्यत्,
एको यथा सर्वमतस्थमीशम् ॥

परम्रक्षणो नारीहृदयवासः —

एका सुकेशी तनुमध्यमा तां
पातुं स रामो हृदयं विवेश ।
जगत् समस्त जठरे कदाचित्
धृताच्च रामाद् भुवि कोऽस्ति वन्द्यः ? ॥

राजमार्गे रामं दृष्ट्वा नारीवचनानि —

स्त्रियाः कृते पावनरामा धीर!
रौद्रं धनुः पूर्वमभञ्जयस्वम् ।
कामेक्षुचापं त्वमिहाय भङ्क्वा
गृहाण मामित्यथ काचिदाह ॥

दिव्यमङ्गलविग्रहदर्शनम् —

एका सुतप्ता श्रयिता रुदन्ती,
सुदीर्घमुच्छ्वस्य सखीभवेश्य ।
सम्योऽय इस्ती, "सखि! रामविम्बं
कामो लिखेत् क्रिन्वि"ति पर्यपृच्छत् ॥

परतत्त्वनिर्णयः—

एतादृशान्युत्तमलक्षणानि
 नरेषु न स्युः सुविमृश्यमाने ।
 अतः स विष्णुर्भवतां वदामि ।
 ज्ञापेत पश्चादिति काचिदूचे ॥

13

रहस्यार्थगोपनम्—

वर्षामयूरीसदृशी यदेका
 स्वकीयकामं हृदि गोप्तुमैच्छत् ।
 कामस्य तद् ज्ञातमभूद्रहस्यं
 मुखं मनोवन्न हि गोपनार्हम् ॥

14

परस्त्रीपराङ्मुखता—

“ताः स्विन्नगात्रा व्यथिताः सशोकाः
 स्त्रियः स्वदृग्भ्यां न ददर्श शुद्धः ।
 सस्मार नायं मनसाऽप्यतोऽमौ
 किं स्नेहशून्यस्त्वि”ति काचिदाह ॥

15

रामनिन्दापरा काचित्—

मुग्धासु नारीषु किमप्यलब्ध्वा
 गच्छन् स रामः करुणाविहीनः ।
 ज्ञानी न चायं वृणुते हि सीता
 स घातकः स्यादिति काचिदूचे ॥

16

निर्लज्जा काचित्—

एका परां प्रेक्ष्य तु काममोहात्
 "किं राममूर्तेर्निन्दते मनो मे ।
 दृष्टं त्वया ब्रूहि तदि"त्यपृच्छत्
 आशायुतानां न भवेद्धि लज्जा ॥

श्राणं प्रार्थयाना अपरा—

"स्वप्राणदानेन परानरक्षन्
 तद्वंशजाताः परमेव रामः ।
 प्राणान् मदीयान् द्वि नः प्रयच्छेत्
 क्रौर्यं कुतोऽस्थे"ति जगाद काचित् ॥

रामस्य समामण्डपप्रवेशः—

बधूमिरित्यं कथितः समन्तात्
 भजे नृपेन्द्रैः सहितः स रामः ।
 वेदान्तवेत्रा कुशिकामजेन
 तथा वसिष्ठेन युता सभा ताम् ॥

तस्य आसने उपवेशः—

साकेतजन्मा मुषि धर्मवृद्धये
 नत्वा मुनी, प्राप्य तयोरनुशाम् ।
 छायासमैर्भ्रातृभिरेव शुभो
 बरासनं प्राप्य रराज रामः ॥

दशरथस्य मण्डपागमनम्—

सक्रेतराजो निजवन्धुनित्रैः

समेल्य यातो मणिमण्डपं तम् ।

नक्षत्रबुन्दैरनुगम्यमानः

प्राप्नोति चन्द्रो गगन यथैव ॥

21

जनकस्य आतिथ्यम्—

वित्तं समस्त जनकः प्रमोदात्

दत्त्वोपचारं कृतवान् यदत्र ।

जनेषु रामे च समानभावात्

चक्रे तदाऽसौ, किमितोऽन्यदस्ति ॥

22

20

सीतालङ्करणपटल.

(कोशाख्यकाराणां ५८-७७)

सीतामानेतुं वसिष्ठादेशः—

सञ्जीवचित्रप्रतिमाङ्गनाभिः

रघूददे शक्रवदेषमाने ।

दृष्ट्वा वसिष्ठो जनक वभाषे

“सीता मृगाक्षी त्वमिहानये”ति ॥

I

चेटीकृतसीतालङ्कारप्रकारः—

अक्षणोर्यथा पक्ष्म, तदीयरूप-
 प्रच्छादकान्याभरणानि चेति ।
 विस्मृत्य सख्यो निजसुन्दरीं तां
 अमण्डयन् शर्करया सुधां वा ॥

कण्ठभूषणम् —

कण्ठे तु तस्याः हरिशङ्खतुल्ये
 सख्यो बबन्धुर्वरभूषणानि ।
 सर्वाङ्गनामङ्गलकण्ठभूषा
 सीताऽस्ति, कण्ठाभरणं कुतोऽस्याः ॥

तिलकालङ्कारः—

त्रिलोकनारीतिलकायितायाः
 तस्या मुखे तास्तिलकं च चक्रुः ।
 नीलोत्पलैरावृतपद्मजन्य-
 चन्द्रोत्थनक्षत्रसमं तदासीत् ॥

सीतादर्शनेन स्त्रीणामपि मोहः—

सीताङ्गशोभा प्रसमाक्ष्य सख्यः
 पद्मान्मधुप्राप्य यथैव शृङ्गाः ।
 बभूवुरस्पष्टवचोविमुग्धाः
 पुंसां बधूनां हि मनः समानम् ॥

तां पूर्णिमाचन्द्रसमां निरीक्ष्य —
 खियोऽपि हर्षादिभवन् विमुग्धाः ।
 एकैकमङ्ग रमणीषु रम्य ¹
 क प्रेक्ष्य लवण्यनिधिं सहेतु² ॥

6

७I

सीतासौन्दर्यम् —

सुराङ्घ्रिहस्ता जलजासनस्या
 समस्तजन्तोर्हृदये वसन्ती ।
 अरुन्धतीतुल्यपतित्रना सा
 समा हि रामेण किमत्र वाच्यम् ॥

7

तस्याः प्रस्थानम्—

नता सखीभिर्मणिमृदितान-
 ध्यायातले दीपसमा ज्वलन्ती ।
 तारागणे बालशशी यथैव
 सीता सर्भा ग तुमस्य प्रतस्थे ॥

8

तदीयगमनप्रकार —

यान्त्याः स्वपुत्र्या मृदुपादखेद
 मत्वेव भू पल्लवपुष्पराशिम् ।
 आस्तीर्य सर्वत्र गतैवमूढा
 सीता ययौ भूषणशिक्षितेन ॥

9

तस्याः मणिमण्डपप्राप्तिः—

हेमप्रभा चन्दनशीतलाङ्गी

सुपुष्पगन्धा तडिता समाना ।

देवाङ्गनाहंससुधा विजित्य

प्रापन्वृषाढ्य मणिमण्डपं सा ॥

सीतायाः दिव्यमङ्गलविग्रहः—

सीताशरीरं श्रुतिवच्च नित्यं

नराश्च वध्वः प्रसमीक्ष्य मुग्धा ।

तथैव तस्थुः प्रतिमासमानाः

निश्चेष्टिता निश्चलनेत्रयुक्ताः ॥

रामेण सीतादर्शनम्—

कन्यासुधां वीक्ष्य पयोदवर्णः

“सा जानकी वा न हि वे”ति मुग्धः ।

निश्चिन्त्य पश्चात्-मुमुदे स रामः

सिन्धोः सुधां प्राप्य यथा सुरेन्द्रः ॥

वसिष्ठप्रहर्षः—

अस्मत्तपोभिर्जनित. स रामः

सशङ्खचक्रो हरिरेव यस्मात् ।

तस्मादिय स्यात् कमलोत्थितधी-

रितीव मत्वा मुमुदे वसिष्ठः ॥

दशरथानन्द.—

समस्तलोकधिपति, स राजा
सीताङ्गशोभा प्रसमीक्ष्य मेने ।

२ “सतापि लोका हि मयाऽत्र मुक्ता,
परन्तु लक्ष्मीमलभे त्विदानीम् ॥

14

पितुरन्तिके सीतोपवेश —

विहाय पद्म नृपसम्भजाता
स्वादौ वसिष्ठ । पुपुङ्गव च ।

७१ प्रणम्य हर्षाद्युसमेततात-
पार्श्वे वरिष्ठासनमाविशत् सा ॥

15

परमानन्दभरितो विश्वामित्र —

एषा विपाश्री कमलासनेति
नीलाक्षिरामो यदि वेत्ति पूर्णम् ।
चापोऽस्तु भिन्वात्पि सप्तशैलान्
स्तीव मेने कुशिकामजोऽसौ ॥

16

सीताया सन्देहनिवृत्ति —

रात्रेण चारमहण च भङ्ग
श्रुत्वा जनेभ्यो गतसद्यसा सा ।
चित्तरिपत त दलयस्थनेत्रा
ददर्श सीता पुत्तोऽप्यपाङ्गे ॥

17

हृदिस्थचोरेण धनुस्तु भग्न-

मासीदिति प्रेक्ष्य तुतोप सीता ।

वन्धाद्विमुक्तो हृदये रमेशं . . .

दृष्ट्वा यथा मोक्षमुपैति विद्वान् ॥

दशरथेन विश्वामित्रं प्रति मुहूर्तदिनप्रश्नः—

विज्ञानपारङ्गतकौशिकं तं

दृष्ट्वा प्रसिद्धो रघुवंशभूपः ।

“श्रेष्ठं दिनं किं तनुमध्यसीता-

विवाहयोग्यं वद चे”त्यपृच्छत् ॥

मुहूर्तदिननिर्णयः—

उत्प्लुत्य केदारतलेषु मत्स्याः . . .

निप्रान्ति वृक्षान् महिषांश्च यत्र ।

तस्कोसलाधीश ! “विवाहयोग्यं

दिनं च एवे”ति मुनिर्जगाद ॥

दशरथेन स्ववेशमगमनम्—

नतेषु भूपेषु रघुप्रवीरो . . .

रत्नाढ्यसावर्तसुशङ्खधोपैः ।

वालार्कतुल्याभकिरीटयुक्तः . . .

विप्रेर्नियुक्तः प्रययौ स्ववेशम् ॥

सूर्यास्तमयः—

इसीव कुच्छ्रेण जगाम सीता
 रामोऽप्यगच्छन्निजहेनसत्र ।
 महर्षयो भूपगणाश्च जग्मुः
 सूर्योऽपि मेरावभवन्निडीनः ॥

22

21

सीताविवाहपटलः
 (कृष्णलक्ष्मणमूलः १००)

जानक्याः स्थितिः—

पत्नेन लब्ध्वाऽपि तटाकतीरं
 पानु जल मद्ददलम्बभागा ।
 पिपासवः खेदमवाप्नुवन्ति
 तां वै दशां प्राप पिकस्वना सा ॥

1

विरहिण्यास्तस्याः शोकवचनानि—

तदुर्वलप्राणहरैकदीक्षाः
 किं वञ्चकाः सन्ति निशे ! कठारे ! ।
 सूर्योदये मे पतिरेव राम
 मां प्राप्नुयात् त्व च कुरु प्रभातम् ॥

2

मलयमारुतम् —

घाताख्यशार्दूल ! सुगन्ध ! शीत !
 गुहानिवासिन् ! मलयचटस्य ।
 ज्योत्स्नाख्यदन्तैर्युत ! वह्निरूप !
 मत्प्राणमन्विष्यसि किन्तु इन्तुम् ! ॥

3

वीथ्यां कन्यासु अत्याचारः—

रथ्याचरो नीलघनाभर्वारः

रात्रिन्दिधं मुञ्चति नैष मां सः ।

अनूढकन्यानिकटं प्रयान्तः

कुलीनभूपाः किमु सन्ति लोके ॥

रात्रिनिन्दा—

गीतं न शान्तं न दिवाभ्युपैति

चिन्ता न याता न निशावसानम् ।

चित्तेऽस्ति रोगो न च याति शोकः

निद्रापि नायात्यहो किमेतत् ॥

समुद्रनिन्दा—

सिन्धो ! समुत्थाय पतंस्तरङ्गैः

श्रान्तस्वदेहो बलयैर्विहीनः ।

नाप्रोपि निद्रां संतत च तस्मात्

कन्यासि किं त्वं मदनाद्विभेपि ? ॥

कविवचनम्—

इत्थं बहूक्त्वा व्यसनेन सीता

यदा सुतप्ता श्लथिता बभूव ।

तस्यां निशायामनघः सं रामः

स्मृत्वा यदूचे तदिदं बुदामः ॥

विरहतसेन रामेण बहुधा चिन्तनम्—

चित्ते पुरा नेत्रशलाकया तां
कामातुरोऽहं व्यलिखं पुनस्ताम् ।
दृष्ट्वाऽद्य पूर्णां नहि वेमि शोभा
दृश्येन्न किञ्चित्छितां पुरस्तात् ॥ ८

चन्द्रदूषणम्—

हे चन्द्र! सीतामुखतुल्यरूप ।
कामाङ्गपञ्चीजस्य च दोहद! त्वम् ।
न तेऽनुरूपं किल कृष्यमेतत्
एकाकिनं मां न करोषि मित्रम् ॥ ९

विपाक्षिणी—

अग्निं वनस्पन्नगदन्तपङ्क्तया
कूरं विषं स्यादिति तन्न सत्यम् ।
मन्त्रेत्रचित्ते सततं वसन्त्याः
तस्यास्तु दृष्ट्वा विषमस्ति सत्यम् ॥ १०

देवाधिदेवे बहुरूपचित्ते
“सीताविवाहो भविता च एव ।
पुरीमलङ्कृत्य निवेद्यतां तद्
भेरीरवे” रिल्लवदन्महीशः ॥ ११

सूर्योदयः—

१ १ ॥

“रामोऽञ्जनाभो जलजोऽत्यसीता
मिथो मिलेता परिणाय तौ चः” ।

इतीदमाकर्ण्य रविः स्ववंश्य- ।

३ रामोऽसवं द्रष्टुमिहोदितः किम् ॥

पत्तनालङ्कारप्रकाराः—

नराः स्वगेहान्यथ तोरणानि
सम्पूर्णकुम्भान् वसनैश्च रत्नै ।
आच्छाद्य सम्भक् बहु भूपयन्ति
कुर्वन्ति भोज्यं द्विजभोजनाय ॥

जना नगर्या गृहपूर्वभागे
तारागणैर्व्योमगतैः समानान् ।
निर्मान्ति मुक्तामयमण्डपास्ते
तच्छायया धर्मनियारणार्थम् ॥

० स्त्रीणामलङ्कारः—

काश्चित्सुगन्धं वसनानि काश्चि-
द-याः प्रसून तिलकं मुखेषु ।
धृत्वा च रम्योष्ठतलेषु वर्णं
१ १ कृत्वा, विभाल्यत्र विभूषिताङ्गधः ॥

देवलोकत्वप्रान्तिः—

तद्रत्नकान्तिप्रतिविम्बहेतोः

पुरःस्थितं द्रष्टुमपारयन्तः

किं देवलोकस्त्वयमेव वा कि-

मन्यो भवेद्वेति सुरा विमुरधाः ॥ १६

16

दशरथेन विवाहमण्डपाऽऽगमनम् —

आयन्तहीनं मणिमण्डपं तं -

शैलोज्ज्वलं हेमविभूषितान्तम् ।

सीताविवाहोचितवस्तुजुष्टं -

साकेतराजः प्रविवेश तुष्टः ॥

17

मणिमण्डपः—

महर्षिबृन्दैरमरैर्महाशैः

अन्यैः समृद्धो मणिमण्डपोऽपी ।

जगत्समस्तं प्रसतोऽस्य विष्णोः

नीलोदरेण स्वयमाप साभ्यम् ॥

18

रामेण ऊर्ध्वशुण्डधारणम् —

धाप्रक्षकीर्णं मुनि सर्वजन्तोः

विनास्य मोहं परमं पदं तु ।

तेषां प्रदातुं क्षमनूर्ध्वशुण्डं -

स्नात्वा स रामो शूतशान् स्वकीयम् ॥

19

कर्णकुण्डले—

रात्रिन्दिवं चन्द्ररवी तु सीता-
 स्थितिं निरीक्ष्य स्वयमेत्य रामम् ।
 तत्कर्णमूले वदतः किमेता-
 वित्येवमास्तां धृतकुण्डले द्वे ॥

उत्तरीयम्—

महात्मनां ज्ञानसमे यथेच्छ-
 सञ्चारयोग्यं धवलोत्तरीयम् ।
 दयाप्रवाहैः सदृशं च राम-
 कण्ठेऽभवन्मौक्तिकहारतुल्यम् ॥

यज्ञोपवीतम्—

महर्षिदेवादिभिरप्रमेय-
 त्रिमूर्तिरूपोऽहमिदं भवद्धिः ।
 ज्ञातव्यमित्यं वदतीव रामः
 त्रिभिः स्ववक्षःस्थितयज्ञसूत्रैः ॥

रामवेषपरिग्रहः—

नागेशयानः सुरकार्यहेतोः
 उत्थाय विष्णुर्धृत रामवेषः ।
 समान् रिरिक्षुः स्वयमात्मदेह-
 मलञ्चकार स्वशरीरतुल्यम् ॥

रयारोहणम् —

गवां सङ्घं मणिद्वेमभूमीः
 सदूम्यो यपेष्टं च वितीर्य रामः ।
 वेदैकवित्तरथ विप्रवर्षे. ५
 संस्तूपमानो रथमारुरोह ॥

24

आतृभिरुपचारः—

सानन्दबाष्पो रथसारथि सन्
 यथाऽरुणोऽसौ भरतः सदण्ड. ।
 तस्यौ रथाग्रे व्यजने तथाऽन्या-
 वगृह्णता याति रथेन राम. ॥

25

रामस्य विवाहमण्डपप्राप्ति —

साकेतराजो गजतुल्यभूपै
 समेल्य य मण्डपमाप्य तस्यौ ।
 रामोऽपि धन्वी सरपस्तमाप
 रक्तौ रविर्मेरुमुपैति यद्वत् ॥

26

सीतायास्तत्रागमनम् —

समीनचन्द्र स्वयमादधाना
 प्राच्यां रथे जातवतीव सीता ।
 पूर्वं पयोधौ भुवि चाद्य पश्चात्
 जातेव शैलादगमत् सभा ताम् ॥

27

विप्रैः सह वसिष्ठागमनम् —

वेदान्तविद्धिर्धृतयज्ञसूत्रैः

युतो विवाहं विधिवद्विधातुम् ।

शास्त्रोक्तसंभारगणान् गृहीत्वा

समाययौ मोदयुतो वसिष्ठः ॥ ८

योगभोगौ —

हंसीव सीता जयवीररामो

विवाहपीठे सहितौ निषण्णौ ।

किं योगभोगौ सहितौ पृथिव्या-

मित्येवमूह्यौ किल तावभूताम् ॥

कन्यादानम् —

स मैथिलो राममुखं निरीक्ष्य

“सुतां मदीयां रमयेव विष्णुः ।

उन्वा चिरायुर्भव चे”त्युदीर्य

श्रीरामहस्तं सलिलैरसिञ्चत् ॥

शिलारोहणारुन्धतीदर्शने —

तौ दम्बती कङ्कणसूत्रहस्ती

प्रदक्षिणं चक्रतुरग्निवेदिम् ।

सृष्ट्वा शिलां पादतलेन सीता-

ऽप्यरुन्धतीमप्रतले ददर्श ॥

गृहप्रवेशः—

तयाऽन्यकर्माणि विधाय रामः
 तपोधनान् हर्षयुतान् प्रणम्य ।
 नत्वाऽप्यपोध्यापतिपादयुग्म
 सीतां करे प्राप्य गृह विवेश ॥

32

मातृवन्दनम् —

कुर्वन् प्रियं मातुरपेक्षयाऽसौ
 धात्री तदा केकयसजपुत्रीम् ।
 नत्वा, ततः कोसलराजपुत्रीं
 पूतां क्षुभितां च ननाम रामः ॥

33

उत्तराफल्गुनी—

रभ्योचरे फाल्गुननाम्नि मासि
 सहस्रनामा रघुवीरसिंह ।
 जप्राह सीतां भगवान् वसिष्ठो
 वेदोक्तमार्गेण जुहाव वदित् ॥

34

लक्ष्मणादीनां परिणयनिर्णयः—

“लक्ष्मीसमा आतृप्तताश्च तिष्ठः
 रामानुजानां च कृते प्रयाणाम् ।
 गृहाण सन्नजि”ति मैपिलोऽनो
 सम्भाष्य राधा सह निधिक्राय ॥

35

दशरथस्य मिथिलायां कतिपयदिनवासः—

दत्त्वा मयेष्टं रघुवंशभूपः, . . .

बहुश्रुतैर्योगिवरैः समेत्य ।

उवास हृष्टो मिथिलानगरां, . . .

बहूनि यातानि, दिनानि तस्य ॥

22

परशुरामपटलः

(परशुरामपटल-पुलक)

विश्वामित्रस्य हिमालयगमनम्—

अनेकभोगाननुभूतवन्तौ

तौ दम्पती गाधिसुतस्तदानीम् ।

वेदोक्तरीत्या स्वनुगृह्य हार्दं

दिश्युत्तरस्यां प्रययौ हिमाद्रिम् ॥

दशरथस्य अयोध्यां प्रति प्रस्थानम्—

रघुद्रहो गन्तुमनास्त्वयोध्यां . . .

“प्रस्थीयतां सैन्य”मितीरयित्वा ।

ततो महीशैर्गजतुल्यवीरैः . . .

सर्वोत्तमं स्वं रथमारुरोह ॥

मार्गे दुर्निमित्तानि—

मार्गे मयूराः किल दक्षिणेन . . .

काकादयो वाममुखाश्च जग्मुः ।

तद्दीश्य “विघ्नो भविते”ति मत्वा . . .

स्तम्भो नृपो नैव ययौ रथेन ॥

दैवज्ञप्रश्नः—

दैवज्ञमाहूय नृपोऽजवीचं

“किं वा सुखं स्याद्भुत दुःखमस्मात्”, ।

“विध्नो भवेदथ ततो विनश्येत्”, ।

इत्याह भूपं द्विजशाखवेदी ॥

4

परशुरामाऽऽगमनम्—

जटाप्रभाभिस्तमसा निहन्ता

कुठारहरतो अलिताग्निनेत्रः ।

चलन्महामेघसमानरूपः

कूराशनेस्तुल्यविरावयुक्तः ॥

5

स्तब्धं समस्तं जगदेव-तेन

दिशागजाश्च क्लृप्ताः, सुरायाः ।

भीताः, समुद्राः कपिता बभूवुः ।

रानम्य चापं शरमाददे सः ॥

6

नताश्च शैलान् जलधीन् प्रवृद्धान्

कुर्वन् कुठारायुधजामदग्न्यः ।

प्राप्तस्तदा, रामपिता निरीक्ष्य

“प्राप्तः कुतोऽसा” विति मन्यते स्म ॥

7

श्रीरामं दृष्ट्वा परशुरामवचनम्—

जाने भवद्गमधनुःप्रभावं

जिज्ञासुरेवं मुञ्चयोर्वलं तत् ।

कण्डूतिमत्स्कन्धयुतस्तदत्र
 प्राप्तोऽहमिल्याह स भार्गवस्तम् ॥ ।

परशुरामं प्रति दशरथप्रार्थनम् —
 कुठारपाणे ! शृणु पापकृष्यैः
 विहिंसनं युज्यत एव लोके ।
 हर्षेऽपि रामो न हि दोषकर्ता
 शौर्यप्रयोगो विफलो हि दीने ॥
 रामो न शत्रुस्तव ह-यते चेत्
 सबन्धुमित्रो मृतवानह स्याम् ।
 स्वामिस्तथा मा कुरु याचिताऽह-
 मिलाह भूपो जमदग्निस्त्रुम् ॥

दशरथमूर्छनम् —
 धिक्कृल्य भूप प्रणत च कोपात्
 पीताम्बर राममवाप राम ।
 दृष्ट्वा प्रतीकारमलब्धवान् स
 मुमूर्छे राजा तडितेव सर्पाः ॥

परशुरामेण चापवृत्तान्तकथनम् —
 तच्चाप्यदृष्ट्वा निजभाषिद्बु ख
 विस्मृत्य रामं भृगुराम आह ।
 “रीद धनुर्भग्नमभूत्स्वया यत्
 तत्सारहीनं प्रयित चरित्रम्” ॥

तेन स्वागमनकारणनिवेदनम् —

प्रदाय भूमिं मुनये प्रशान्तः
महेन्द्रशैले तपसा वसामि ।
श्रुत्वा धनुर्भङ्गमिहागतोऽहं
त्वं नामपैतद्वनुरित्वोचत् ॥

13

श्रीरामेण वैष्णवधनुषो ग्रहणम् —

“प्रदीयतां त्रिष्णुधृतं धनुस्त-
दि”त्याह रामः प्रहसन् सुवक्त्रः ।
धनुर्गृहीत्वा श्शुराम एव
तन्नामयित्वा श्शुराममाह ॥

14

श्रीरामेण धाणलक्ष्य किमिति प्रश्न —

वृषान् समस्तानवधीस्तथापि
त्वं वेदविद्विप्रसुतस्तपस्वी ।
न मेऽसि वधो न शरो वृषा स्यात्
लक्ष्यं किमस्येत्यवदत् स रामः ॥

15

परशुरामानुमत्या तत्तपोविनाश —

प्रयुक्तवाणो न वृषा भवेत्तद्
विनाश्यतां सर्वतपो मदीयम् ।
इत्थं ब्रुवाणे श्शुरामत्राणो
गत्वा तपः सर्वमिहानपत् सः ॥

16

रामेण दशरथमूर्च्छापनयनम् — - -

जितः प्रयातो जमदग्निस्तुः

निश्चेष्टितं मूर्च्छिततातवर्षम् ।

नत्वा पुरस्तादनघः स रामः

दुःखाम्बुधेः पारममुं निनाय ॥

श्रीरामेण वैष्णवधनुषो वरुणायार्पणम् —

प्रसूनवर्षार्यमिहागतेषु

देवेषु दृष्ट्वा वरुणं स रामः ।

दत्त्वा धनुः "रक्ष तदि" त्युदीर्य

ययावयोर्ध्या वृतसैन्यराशिः ॥

दशरथेन केकयदेशं प्रति भरतप्रेषणम् —

मातामहस्ते जगतां प्रशास्ता

त्वां द्रष्टुकामो भरत ! त्वमघ ।

तं केकयं शङ्खसमृद्धिमन्तं

गच्छेति साकेतनृपोऽब्रवीच्चम् ॥

कविवाक्यम् —

ततः प्रयाते भरते त्वयोर्ध्या-

पतो तदा शासति राज्यमेन्त् ।

देवैः कृतानन्ततपोमहिम्ना

ततो यदाऽऽसीत् तदिदं यदामः ॥

इति कम्बरामायण-संस्कृतानुवादे धालकाण्डः

समाप्तः ॥

கம்பராமாயணம்

★

பாலகாண்டம்

★

தற்சிற்ப்புப்பாயிரம்

உலகம் யாவையுந் தாழுள வாககலும
நிலைபெறுததலுங் நீக்கவுந்நகலா
அவநிலைவிடே யாடடுடை யாரவா
நிலைவ ரன்னவாக கேசர னுங்களே 1

நொயதி னொயயசொ னூறகலுற நேனெனீ
அவத வைவின மராமர மேழதொனீ
எயுத வெயதவற கெயதிய மாக்கதை
செயத செயதவன சொவனின்ற தேயததே 2

இலவும், அடுத்த கவியும் - நூலவரலாறு

தேவ பாடையி லிக்கதை செயதவா
மூவ ரானவர் தம்முளு முநதிய
நூலி னுரை யினபடி நானறமிழப
பாவி னுனிதுணர்த்திய பண்பரோ. 3

நடைவி னீன்றுயா நாயகன னேறறத்தி
விடைநி கழ்ந்தவி ராமாவ தாரப்போத
தொடைநி ரம்பிய தோமறு மாக்கதை
சடைபன் வெண்ணெயநம் ஓர்வயிற் றத்ததே 4

நூற்பயன்

நாடிய பொருள்கை கூடும் னூனரும் புகழ்
விடியல் வழிய நாக்கும் வேசியல் கமலை நேர்க்கும்
முண்டாம்

நீடிய வரககா சேனை நீறுபட டழிய வாகை
 சூடிய சிலையீ ராமன றேளவலி கூறு வோககே 3

1. ஆறறுப்படலம்

ஆச லம்புரி யைம்பொறி வாளியும்
 காச லம்பு முலையவர் கண்ணெனும்
 பூச லம்பு நெறியின புறஞ்செலாக
 கோச லம்புனை யாற்றணி கூறுவாரம் 1

சரயூநதியின சிறப்பு

இரவி தனகுலத தெண்ணிலபல வேந்தாகும்
 புரவு நலலொழுக கின்படி பூண்டது
 சரயு வென்பது தாயமுலை யானதிவ
 வரவு நீரநிலத தோவகு முயிர்க்கெலாம். 2

எயினாவாழ சீறா ரப்பு மாரியி விரியல போககி
 வயினவயி னெயிறறி மாதா வயிறலைத தோடவோடடி
 அயினமுகக கணையுமலிலலும் வாரிகொண்ட லைக்குநீரா
 செயிாதருங் கொற்ற மன்னா சேனையை மாலுமனறே 3

சரயுவெள்ளம் பலவிலையை யடைதல்.

கலலிடைப பிறநது போநது கடவிடைக கலநத நீதநம்
 எலலையின மறைக ளாலு மியம்பகும் பொருள் தென்கத
 தொவலையி லொன்றே யாதித துறைதொறும் பரநத
 பவபெருகு சமயகு சொலலும் பொருளும்போற பரநத
 தனறே 4

பிரிந்த ஆவவெள்ளம் பலவிடதலும் பாய்தல
 தாதுகு சோலை தோறும் சன்பகக் காடு தோறும்
 போதவிழ் பொய்கை தோறும் புதுமணத நடங்க
 மாதவி வேலிப பூக லணந்தொறும் வயல்க டோறும்
 ஓதிய வுடம்பு தோறு முயிரென வுடய தனறே 5

2. தாட்டுப்படலம்

கடிக் கூற்று

வாங்கரும் பாத நாளரும் வகுத்தவாள் மீடு பெய்பாள்
 தங்கவி செவிக ளாரத் தேவரும் படுகச் செய்தாள்

ஆங்கவன் புகழ்நத நாடடை யவபெனு நறவ மாநதி
முங்கையான பேச ஓறரு னென்னயான மொழிய
ஆற்றேன 1

எருமைகளின் பாலால் செந்நெல் வளாததல

ஈர நீர்ப்படிந திதநிலத தேசில
காாக னென்ன வருங்கரு மேதிகள்
ஊரி வின்றகன ருளளிடை மெனமுலை
தாளை கொள்ளத தழைப்பன் சாலியே 2

விருந்தோம்பலும் ஈக்கயும்

பெருந்த டங்கட பிறைந்துத லார்க்கெலாம
பொருநறு செலவமும் கலவியும் பூததலால
வருநதி வந்தவாக கீதலும் வைகலும்
விருந்து மன்றி விளைவன யாவையே 3

குடிக்கடகு உள்ள நிதியம் முதலியன

கலஞ்ச ரகரு றிதியங் கண்கலிலா
நிலஞ்ச ரகரு நிறைவள நவமணி
பிலஞ்ச ரக்கும பெறுதற கரியதம்
குலஞ்ச ரகரு மொழுககங் குடிககெலாம 4

அங்காட்டிற் கூற்றம் முதலியன இல்லாமை

கூற்ற மிலையெனா குற்றமி லாமையால்
சீற்ற மில்லைதரு சிந்தையிற் செமமையால்
ஆற்ற தலவற மலவ திலாமையால்
ஏற்ற மன்றி விழித்தக விடையே 5

பல்வகைப் புண்ககன

அவினி டும்புகை படடி லீமெபுகை
ககவி மூலை நறும்புகை நானமறை
புகலும் மேளவிவிற் பூமபுகை போடனாய
முடுவின விம்மி முயங்கின வெங்கறும் 6

மகளிள விழி முதலியன

விடுவனை நருவன வயிவிழி பிடிவிச்
கநிவிசை நருவன வயிநடை சமலப

பொதியினை நகுவன புணாமுலை கலை வாழ
மதியினை நகுவன வனிதையா வதனம்

7

சோலை நெறபோ நீர் நிலைகள் ஊர் என்ற
இவற்றின வருணனை

காரொடு நிகாவன கடிபொழில கழனிப
போரொடு நிகாவன பொலனவரை யனைஞ்
நீரொடு நிகாவன நிறைகட நிதிசால
ஊரொடு நிகாவன விமையவ குலகம்

8

அநநாட்டில் வறுமை முதரியன்
இலலாமைக்குக் காரணம்

வணமை யிலலையோ வறுமை யினைமையால்
நிணமை யிலலையோ செறுந ரினமைமயால்
உணமை யிலலையோ யுரைமி யிலாமைமயால்
ஒணமை யிலலையே கேளவி யோவகவால்.

9

ஆடவா மகளிர் எனபவரின பொலிவுமுதரியன்

பொறமி வினறன பொலிவு பொயயிலா
நிறமி வினறன நீதி மாதரார்
அறமி வினறன வறங்க வன்னவர்
கறமி வினறன கால மாரியே

10

கோசலதேசத்தின பாபு

சோலை மாநிலந துருவி யாவரே
வேலை கணதொ மீள வஉலவர்
சாலும் வார்புனற சரடி வும்பல
காமி நொடிநங் கண்ட நிலையே

11

நாட்டின சிறப்பும் மேறபடலத்தின தேற்றுமையும்.

10 சேரநீர் வேலை காணமடுத்தது
ஊடு பேரினு முலைபி லாதும்
கூடு கோசல மெனனுங் கோநிலா
நாடு கூறின நகரங் கூறுவாம்.

12

3. நகரப்படலம்

இதுமுதல அயோத்திமாநகரத்தின் சிறப்பு

செவ்விய மதுரகு சோந்தநற பொருளிற சீரிய கூறிய
 திருசொல
 வவவிய கவிஞ ரணைவரும் வடநூன முனிவரும் புகழ்நதது
 வரம்பில
 எவவுல கத்தோ ரியாவருந தவஞ்செய தேறுவா னுதரிக
 கின்ற
 அவவுல கத்தோ ரிழிவதற கருத்தி புரிகின்ற தயோத
 திமா நகரம் 1
 உமைக்கொருபாகத தொருவனுயிருவாக கொருதனிக
 கொழுநனு மலாமேல
 கமைப பெருஞ்செலவக கடவுஞ் சுவமை கண்டில
 ரங்கது காண்பான
 அமைப்பருங் காத லதுபிடித அநத வநதரஞ்சநதிரா
 திததா
 இமைப்பிலா திரிவ ரதுவடா விதனுக கியமபலா மேதுமற
 ரியாதோ 2

புண்ணியம புரிததோரா புகுவது அறக்க மென்னுயீ
 தருமறைப பொருளே, மண்ணிடை யாவ ரிராகவ
 னன்றி மாதவ மறததொடும் வளாததாரா எண்ணருங்
 குணத்தி னவனிலி திருநதிவ வேழல காளிட மெனரூஉ
 ஓண்ணுமோ விதனின வேறொரு போக வுறையிட முன்
 டென வுரைத்தல. 3

அநநகரத்து மதினின வருணனை

பூனினும புகழே யமையுமென நினைப பொறபினின
 ருயிர நனிபுரகரும
 பாணரெண டிசைகரு மிருளற விமைக்கு மிரவிதன குல
 முத னிருபா
 சேணையுங் கடந்து திசையையுங் கடந்து திகிரியுந்
 செநதனிக் கோலும
 ஆணையுங் காசுந மாயினத நகருக கணியென வியறதில
 தனறே 4

அகழியின சிறப்பு

ஏகுமின்ற நன கணங்க னோடுமெவலை காவலிலா
 நாகமொள நகனகிடங்கை தாமவேலை யாமெஞ்

மேகமொண்டு கொண்டெழுந்தது விண்டொடாந்த
 ஆகநொந்து நின்றுதாரை யமமதிறகண வீசுமே 5

அந்தமா மதிறபுறத தகத்தெழுந தலாந்தநீள
 கந்தநாறு பங்கயத்த கானமான மாதரார
 முந்துவாண முகங்களுக குடைந்து போனமொயம
 பெலாம் 6

அந்தநகரத்து மாளிகைகளின் வருணனை

இங்களுங் கரிதென வெணமை தீற்றிய
 சங்கவெண சுதை யுடைத தவள மாளிகை
 வெங்கடுங் காலபொர் மேககு நோக்கிய
 பொங்கிடும் பாறகடற் றரங்கம போலுமே 7

கொடிகளின் சிறப்பு

காணவரு நெடுவரைக் கதலிக கானம போற்
 கோணியிர் பதாகையின் குழாந் தழைத்தன
 வாணனி மழுங்கிட மடங்கி வைகலும்
 சேணமதி தேயவதக கொடிக் டேயக்கவே 8

அநகரின் பல்வகை வளங்கள்

மின்னென விளக்கென வெயிற்பி ழம்பெனத
 துணரிய தமனியத் தொழிற ழைத்தவக
 கனனிநன எனாநிழல கதுவ லாலரோ
 பொன்னுல காயதப புலவா வானமே 9

பொழுதுணர் வரியவப் பொருளின் மாநகாத
 தொழுதகைமடநதையா சுடர்விளக்கெனப்
 பழுத்து மேவியைப் பராக்கு மாசைகொல
 எழுதுகித நிரங்களு மிமைப்பி லாதவே 10

ஊடவுங் கூடவு முயிரி னினவிசை
 பாடவும் விறவியர் பாடல கேடகவும்
 ஆடவு மகனபுன லாடி யம்மவர்
 குடவும் பொழுதுபோகு சிலர்க்கத தொண்கர் 11

முழங்குதின கடகரி மொயம்பி னூரவும்
 பழுக்குரத் திவுனியொ டுரத மேறவும்
 எழங்கனொ டுரந்தவர் பரிவு தீர்தர
 வழங்கவும் பொழுதுபோகு சிலர்க்கம் மாநகர். 12

கரியொடு கரியெதிர பொருத்திக் கைப்படை
வரிசிலை முதலிய வழங்கி வாலுளைப்
புரலியீற பொருவிவசென டாடிப் போகக்கலை
தெரிதலிற பொழுதுபோகு சிலாககச சேணகா. 13

நானு விதமா நனிமாதிர வீதி யோடி
மீனாறு வேலைப் புனலவெணமுடி ஓணணுமாபோவ
ஆனாற மாடத திடையாடு கொடிககண மீப்போய
வானாறு நணணிப் புனலவதறிட நககு மனனா 14

தெனவார மழையுந திரையாழியு முடக நானும
வனவார முரசம மதிராமாதகா வாழு மாக்கள
கனவா ரிலாமைப் பொருட காவலு மில்லை யாதும்
கொளவா ரிலாமைக கொடுப்பவர்களு மிலலை மாதோ 15

கல்லாது நிற்பார பிறரினமையிற கலவி முற்ற
வலலாரு மிலலை யவைவலலரல லாரு மிலலை
எவலாரு மெலலாப் பெருஞ்செலவமு மெய்த வாலே
இலலாரு மில்லை யுடையார்களு மிலலை மாதோ. 16

ஏகம் முதறகலவி முனைததெழுந தெனணில கேளவி
ஆகம் முதறறின பணைபோகலியருநத வததின்
சாகந தழைத்தன பருமபித தருமம் மலாநது
போகல கலியொன்று பழுத்தது போலு மனறே 17

4. அரசியற்படடம்

அநாகர்க்கு அரசன ஒருவன் உளவென்பது.

அம்மா னகருக் கரசன னரசாக கரசன
செம்மாண டனிககோ ஓலகேழினுஞ் செலவறினரூன
இம்மாண கதைககோ ரிறையாய வீராம வென்னும்
மொயம்மாண கழலோற நருநல்லற மூர்தறி யன்னுள் 1

அவனுடைய சிறப்பு

மொயயார கலிமுற முதுபாரின முகநது தானக
கையார புனலா னனைபாதன கையு மிலலை
மெயயாய வேதத் துறைவேந்தருக கேயநத யாகும்
செயயாத யாகும் மிவனசெயது முடிதத மாதோ 2

தகைதகக்கரவந்ததியின பரபுகாததற் சிறப்பு
வயீரவாள் பூணணி மடங்கல் மொயம்பிஞா
உயீரொத தன்னுயி ரொப்ப வொம்பலால்

செயிரிலா வுலகினிற சென்று நின்றுவாழ
உயிரெலா முறைவதோ குடம்பு மாயினான். 3

தசரதன் உலகமுழுவதையும் கருத்தோடு பாதுகாத்தல்
எய்யென வெழுபகை யெங்கு மினமையான
மொயபெருத தினவுறு முழவுத தோளினை
வையக முழுவதும் வறிஞு னோம்புமோர்
செய்யெனக காத்தினி தரசு செய்கினானுள் 4

5. திருவவதாரப்படலம்.

தசரதன் புத்திரர் பிறவாக குறையை வசிட்டனிம
சொல்லுதல்

ஆயவ னொருபக லயனை யேநிகர்
தாயமா முனிவரா னொழுது தொலகுலத
தாயருத தந்தையுந தவழு மனபினுள்
மேயவான கடவுளும் பிறவும வேறுநீ. 1

அருந்தவ முனிவகு மந்த னுளரும்
வகுந்தது வின்றியே வாழவின் வைகினா
இருந்தய குழக்குவ ரெறபி னென்பதோர்
அருந்தயா வகுந்ததுமென வகத்தை யென்றன 2

அமரர்களுத திருமால் கூறியருளிய வாராதையை
வசிட்டன் நினைத்தலைத் தெரிவிக்கும்

முரசறை செழுங்கடை முதத மாமுடி
அரசாதவ கோமக னனைய கூறலும்
வினரசெறி கமலமென பொகுட்டு மேவிய
வரசரோ ருகன் மகன் மனத்தி னெண்ணினான். 3
அலைகட னடுவனோ ரன்றதன் மீயிசை
மலையென விழிதயில வளரு மாமுதில
கொலெதொழி லரக்கார்தங் கொடுமை தீர்ப்பனென்று
உலைவுறு மமரருக குரைத்த வாயமையை 4

வசிட்டன் முனனைய நிகழ்ச்சியை மனதிலரினைந்து
தசரதனோடுககி யாகஞ்சய்யின குறைதீருமெனல்
ஈதுமுன் விகந்த வண்ண மெனமுனி யிதயத் தெனனி
மாதிரம் பொருத தினடோன மனை நீ வகுந்த
வேழேழ்

பூதவ முழுதுங் காக்கும் பூதவவரை யளிக்கும் வேளவி
 தீதற முயனி னைய நிறைதநோய தீரு மெனரூன 5

பாந்தளிள் மகுடகோடி பரித்தபா ரதவில வைகும்
 மாந்தரை விலங்கென றுளனு மனத்தனன்
 மாதவததனெனனின்

பூதவி ககத்து னோனும் புராரியும் புகழ்தறகொத்த
 காத்தனும் வேளவி முறறியதனயர்களுளரா மெனரூவ 6

ஓராகியினினின்று பூதமொன்று கதைபடிண்டமேநதி
 பெருதல

ஆயினடைக கனயினின் றம்பொற றடடமீத்
 தாயநற கதைநிகர் பிண்ட மொன்றுதழ
 தீபெரிப பங்கெழு சிவந்த கனனுமாய
 றெயன்ப பூதமொன் றெழுந்த தேநதியே 7

மன்னவன கௌசலைக்கு முதலில் அந்தக் கதைகயத
 தருதல

மாறாவி யருளவழி மன்னர் மன்னவன்
 தாமமென் கீடுநெய் தொண்டைத் தாயவாயக
 காமரோண கௌசலை ராத்தி நெய்பயிர்
 தாறற வளித்தனன் சங்க மார்த்தெழ 8

கைகேயிகளுக் கதை யளித்தல

கைகயன் றனையதன் ராத்தும் அம்நிறை
 செய்ககவி யளித்தனன் தேவ ராத்தெழ
 பொயகையும் நிகரும் பொழிலு மொநிமம்
 மவருந் கோசல மன்னர் மன்னரே 9

கயித்திரர்களுக் கதை யளித்தல

யமித்திரி தடுக்குறு தவங்கொண் மொயமபுடை
 மித்திரி மரபுளான் முன்னர் தீர்மைபின்
 கயித்திரக் களித்தனன் கரக்கு வேற்றினி
 சமித்தென் பகையெனத் தமரோ டாப்பவே 10

கயித்திரர்களுப் பிணறுந் எஞ்சியதை யளித்தல

பிணறுயப் பெருக்கை பிடித்து விடுத்தது
 தவங்கொழு கயித்திர தவக்கு தவங்கொண்
 முன்னரிக் கெழுமவே தவகி ப்ருவகிய
 மன்னுயிர் தடக்குதீள் வகூந் துன்னவே 11

ஸ்ரீராமாவதாரம்

ஆயிடைப் பருவமவந் தடைந்த வெலையின
மாயிரு புனிமகண மகிழ்வி னோங்கிட
வேயபுனா பூசமும விண்ணு னோரபுகழ்
தூயகாக கடகமு மெழுந்தி துள்ளவே. 13

ஒருபக லுலகெலா முதரத துடபொதிந்து
அருமறைக குணாவரு மவனை யஞ்சனக
கருமுகிற கொழுந்தெழில காட்டுகு சோதியைத்
நிருவுறப் பயந்தனள் திறங்கொள் கோசலை. 13

கைகேயி பரதனைப் பெறுதல்.

ஆசையும விசுமபுதின நமர ராராததெழ
வாசவன முதலினோர் வணங்கி வாழ்த்துறப்
பூசமு மீனமும பொவிய நலகிஞன
மாசறு கேகயன மாது மைந்தனை. 14

சுமித்திரை இலகருவனைப் பெறுதல்

தளையவிழ தருவுடைச சயில கோபனும்
இளையுமந தரமிசைக கெழுமி யாரத்தெழ
அனோபுகு மரவினோ டலவன் வாழவுற
இளையவற பயந்தன் ளினைய மென்கொடி. 15

சுமித்திரை சததுருகினனைப் பெறுதல்

படங்கிளா பஹலைப் பாநத னேந்துபார
நடங்கினர் தரமறை நவில நாடகம்
மடங்கல் மகமுமே வாழவி னோங்கிட
விடங்கினர் விழியினுள் மீண்டு மீன்றனள். 16

புத்திரா பிறந்ததைப் பங்கிமாற அரசனுக்குக் தெரியக்க,
சேத்திடர் னாள முதலியவை னளறெளல

ஒடின ராசனமாட் டுவகை கூறிநின்ற
ஆடினர் சிலதிய ரந்த னுளர்கள்
கூடினர் நானொடு கோளு நின்றமை
நாடின டுலகிவி நவையின றென்றனர். 17

முறையே புதலவர்களுக்கும் வசிட்டன் நாமகரணஞ் செயதல

கராமபுயத தளா கைக்கரி செயததே
 அராவண சிவதுயில் வோபென வந்தாள
 விராவி பளிததருண மெய்ப்பொருளுக்கே
 இராம னென்பபெய ரீததன் னன்றே 18

கரதல முறஞெளிர் தெவவி கடுப்ப
 வீரத மறைப்பொருள மெய்த்நெறி கண்ட
 வரத னுதித்திடு மறறைய வொளியைப்
 பரத னென்பபெயர் பனவின னன்றே 19

உலகநாநா வஞ்சக ரும்படு முயத்தார்
 சிலக்கொடி சூழலர் நீததன் வித்த
 விலககரு மொம்மின் விளக்கொளி நாமம்
 இலக்குவ னென்ன விசைத்தன் னன்றே 20

முத்துருக் கொண்டுசெய முளி பவந்தால்
 ஓததிருக் கும்மெழி லுடைபவிவ வொளிபால்
 எத்திருக் குங்கெடு மென்பதை யெனணுச்
 சததுருக் கனனெனச் சாற்றின மும் 21

முனிவர் முதலியோர் இராமநாதியோரை யணுகியிருதல

அருமரை முனிவரு மடரகு மவவித
 திருவும் தகருறை சௌமுத மிடரோடு
 இரவீச அணிதரு மிவர்கனி விவணின்று
 ஓப்பொழு தகபலி முறையென லுறவார் 22

புதலவர் பகலில் முனிவர்களிடத்திற்சென்று பழகி, அலைபில நகரத்தாள் மகிழ்ச்சியோடு எதிர்கொள்ள யீனதல

வீரமு மிசைபுகும் பெறிபொழிய கமலவாய
 கரமோ குறைத முனிவர் கிடைபோயல்
 சோபொழு தவந்தக் குறுகுல ரேதிவா
 காள்வர வடபயிற் பொருவுவர் கவிபாவ 23

இராமன் நகரத்தவரைச் சேவை யினுவுதலும். அவர் படைகளிதழ் தீராமியோனை வரமுதலுதலும்

எதிர்வரு மவிகை யெனமவுடை யீற்றவன்
 சதித்த கருணியின் டுடைய ரொன்றா
 எவயகை வடகை யிளிந்து மிசையும்
 மத்தரு குமரரும் வயிபொ கொள்கை 24

அ நைய நினையெம தரசென வுடையேயம்
 இஃதொரு பொருளவ வெமதுயிருடனேழ
 மகிதல முழுதையு முறுகவி மலரோன
 உருபக ளளவென வுரைநனி புரிவாரா 25

தசரதன பெருமகிழ்ச்சியடைதல

அரசாதம் பெருமக எனிலம யாவையும்
 விரகறு தனிகதடை வினங்க வென்றிசோ
 முரசொலி கறங்கிட முனிவ ரேததுறக
 கரை செய வரியதோர் களிப்பின வைகுநாள 26

6. கையடைப்படலம்.

தசரதக்காவாததி சபாமண்டபஞ் சோதல

நனைவரு கறபக நாட்டு நன்னகா
 அனைவரு மனைதர வயிராககுஞ் சிந்தையான
 நினையடி மரியது விசம்பி வீண்டதோர்
 புனை மணி மண்டபம் பொய்ய வெயதினான, 1

அவகு விசுவாமிததிரமுனிவன வருதல

மடங்கலபோன மொயம்பினான முன்னா மன்னுயிர
 அடங்கலு முலகுமசே றமைததுத தேவரோடு
 இடங்கொணான முகனையும் படைப்ப வீண்டெனாத
 தொடங்கிய துனியறு முனிவன தோன்றினான. 2

கௌசிகன தசரதனைப புகழ்தல

என்னைய முனிவரகு மிமையவரு மிடையுரெனதுடைய
 பன்னகமு நகுவெள்ளிப பனிவரையும் பாறகடலும்
 தன்னகருங் கறபகநாட்டணிநகரு மணிமாட வயோததி
 போன்னகரு மலவாது புகழுவரோடோ இகல கடந்த
 புலவுவேலோய 3

'விளவிகாதகறகு ஓரமனைப்பருப்புக' எனறு
 கௌசிகன கூறல

கருவனததுள யாவியறநுத் தனகவேளவிக் கிடை
 புழுத் தவஞ்செய யோர்களா, வெருவரச்செய றடைகாம
 வெருவிவென நிருதரிடை விலக்கா வணங்கு, செரு

முகத்துக காததியென நின சிறுவா நாலவரினுங் கரிய
சேமமல, ஒருவனைத் தந்ததியென வயிரிரகளுங் கொடுங்
கூற்றி னுனையச் சொனஞள 4

தசரதன் தானே வந்து வேளனி காப்பதாகக் கூறுதல்

தொடை யூற்றித் தேனறுளிககு நறுநதாரா னொரு
வண்ணந் துயர நீங்கிப் படையூற்ற மிலனசிறிய் னீவன
பெரியோய் பண்யிது வேற பணீநீாக் கங்கை, புடையூற
றுஞ் சடையானும் புரநதரனும் நானமுகனும் புகுநது
செய்யும் இடையூற்றுக் கிடையூறு யான காப்பென
பெருவேளனிக் கெழுக வெனஞள 5

வசிட்டன்

* இராமனை முனிவனுடன் அனுப்புக எனறதை தெரிவிக்கும்

கறுத்த மாமுனி கருததை யுனனிநீ
பொறுத்தி யென்றவற புகன்று நினமகறகு
உறுத்த லாகலா வுறுதி யெய்துநாள
மறுத்தி யோவென வசிட்டன் கூறிஞள 6

இராமன் ஆயுதங்களை எடுத்துக்கொள்ளுதல்

வென்றி வாள்புடை விசிதது மெயமமைபோல
என்றுத் தேயவுருத் தூணி யாதறிகு
குன்றம் போன்றயர் தோன்றி கொற்றவில்
ஒன்று தாங்கினு னுட்கந் தாங்கினுள 7

இராமன் இலகருமணனுடன் முனிவனிடின்னே
செல்லுதல்

அன்ன தம்பிரந் தானு மையனும்
மன்ன வினனுயிர் வழிகொண்டாலெனச்
சொன்ன மாதவற டெட்டத்து சாயைபோற
பொன்னின் மாநகர்ப் புரிசை நீங்கினுள 8

மூவரும் சரயுதியைச் சாத்தல்

வரங்கண் மாதறத் தவஞ்செய் தோர்களவாழ்
புரங்க ணேரிவா நகர நீங்கிப்போய்
அரங்கி னுடுவார் சிலம்பி னன்னநினறு
இரங்கு வார்புன்ற சரயு வெய்தினார் 9

மூவரும் ஒரு சோலையை யடைதல்

கரும்பு காலபொரக கழனி வாராததேன
 வரம்பு மீறிடு மருத வேவிவாய
 அரும்பு கொங்கையா ரமமெ லோதிபோல
 கரும்பு வாழ்வதோர சோலை வைகிஞா 10

உதயகாலத்தில் அவர்கள் நதியைக் கடத்தல்

தாழ் மாமழை தழுவு நெற்றியால
 சூழி யானபோல தோன்று மாலவரைப
 பாழி மாமுகட ஓசசிப பசைமா
 ஏழு மேற்பபோ யாறு மேறிஞா 11

ஒரு சோலையைக் கண்டு இராமன் 'இது யாத்' என்றல்
 தேவு மாதவற றொழுது தேவா தம்
 நாவு ளாவுதி நயக்கும வேளவிவாயத
 தாவு மாபுகை தழுவு சோலைகண்டு
 யாவ தீதெனரூ னெவர்குது மேவினரூன 12

7. தாடகைவதைப்படலம்.

விசுவாமிததிரனது மறுமொழி

இங்கணமே வஞ்சடைத தேவனமேன் மாரவேள
 இங்குதின றெயயவு மெரிதரும் நுகல்விழிப
 பொங்குகோ பஞ்சுடப பூனை வீ யன்னதன்
 அங்கம்வெந தன்றுதோட டனங்கனே யாயினான் 1
 வாரணத் துரிவையான மதனகைச சினவுநாள்
 ஈரமற் றங்கமிங குருதலா விவனெலாம்
 ஆரணத் துறையுளா யங்கநா டிதுவுமக்
 காரணக் குறியுடைக் காமஞ்ச சிரமமே 2

விசுவாமிததிரன் முதலிய மூவரும் ஒருரள் அங்குத தயவி மறுரள் ஒருபாலைவளஞ் சேர்தல்

என்றவந தனவியம் பலும் வியத் தவவயின்
 சென்றுவத் தெநிரெழுது செத்தெறிச் செயவரோடு
 அன்றுறைந் தவர்கதிர்ப பரிதிமண டிலமகம்
 குன்றினிள் நிவரவோர் கடுகரவ குறுகினர் 3
 படிபினமேல் வெம்மையைப பகரினும் பகருநா
 முடியவேம முடியமு டிருளும்வான முகடும்வேம்
 விடியமேல் வெயிலும்வேம் மழையும்வேம் மின்வினோடு
 இடியும்வே மென்வில்வே நியாவைவே வாதவே 4

விஞ்சுவான மழையினமே வம்புமவே லும்படச்
செஞ்செவே செருமுகத் தமாசெயுந திறனிலா
வஞ்சா தீ வினையினுன மானமா மணியிழநது
அஞ்சினார் நெஞ்சுபோ லென்றுமா ருதரோ. 5

தாவரு மிருவினை செறறுத தளளரும
மூவகைப பகையரண கடநது முதறியில
போவது புரிபவர் மனமும் பொனலிலைப
பாலையர் மனமும்போற பசையு மறறதே 6

வெமமை தோனருமைக்காக முனி ன அவாகடகு
இரண்டு வஞ்சகைகளை உபதேசித்தல்

நோககின னவாமுக நோகக நோககுடைக
கோககும ருமடி குறுக நானமுகன
ஆககிய விஞ்சைக ளிரண்டு மவவழி
ணககின னவையவ ருளளத துளளினூ 7

அப்பாலையனம் குமாராகடகுக் குளிரகது தோனறுதல்

உளளிய காலை யீ னூழித தீயையும
எளளுறு கொழுங்கன வெரியும் வெஞ்சுரம
தெளளு தண புன லிடைச சேற வொததது
வளளலு முனிவனை வணங்கிக் கூறுவான 8

இந்த இடம் இங்ஙனம் வெப்பமாயிருத்தற்குக் காரணம்
யாது? என்று முனிவனை இராமன் வினாவுதல்

சுழிபடு கவகையந தொங்கன மெளளியான
விழிபட வெந்ததோ வேறுதா னுண்டோ
பழி படர் மனைவன படைத்த நாடடினூங்கு
அழிவதென காரண மறிஞ் கூறெனருள 9

தாடகை வரலாறு :- முனிவன 'ஓரரகவியின வரலாற்றைக்
கேட்பாயாக' எனல்

எவறது மிராமனை நோககி யினனுயிர்
கொன்றுழவ வாழக்கையன கூறறின சேறறத்தள
அளறிபு மையிரு நூறு மைபனமா
ஓன்றிய வலியின னூறுதி கேளென 10

அவளுக்ககு மாரீசன சுபாகு எனனும் இருமக்கள்
தோன்றுதல்

பறபல நாட செலீஇப பதுமை போனரெளரி
பொறபினால் வயிறறிடைப புவன மேங்கிட
வெறபணி புயததுமா ரீச னுமவிறல
மறபொரு சுவாகுவும வந்து தோன்றினா 11

சுமாலியென்பவனோடு சுபாகுமாரீசா உறவுகொள்ளுதல்

ஆங்கவன வெகுளியு மறைந்த சாபமும
தாங்கின ரெதிரசெயுந தருகசி லாமையின
நீங்கினா சுமாலியை தோந்து நிற்கியாம
ஒங்கிய புதலவரென றுறவு கூாந்தனர் 12

இராவணன் சுபாகுமாரீசாக்களை மாமனமாரென்று
பாராட்ட அவர்கள் உலகத்தாருக்குத் தீமைபுரிதல்

அவனொடும பாதலத தனேக நாட செலீஇத
தவணுறு தசமுகன் நனக்கு மாதுலா
இவரென்ப புடைத்தமித துலக மெங்கனும்
பவனவிற றிரிஞநா பதகி மைந்தாகள் 13

புதலவரைபிரிந்து இங்கு அந்தத் தாடகை வசீததல்

யிகு, 5 திறன் மைந்தரை வேறு நீங்குறூக
தகுத தொழின முனிவரன் சலததை யுனனியே
வகுநதுவீன வசவரி வதிந்த திவவனம
புகுந்தன எழ லென்ப புழுங்கு நெஞ்சினுள் 14

இவகீடம இங்ஙனமானது இவளாரேயே பெணல்

உளப்பரும பிணிப்பரு வுலோப மொன்றுமே
அளப்பருங் குணங்களை யழிககு மாறுபோல
இளப்பருங் கொடுமைய வரக்கி கேடிலா
வளப்பரு மருதவைப பழித்து மாற்றினுள் 15

தாடகையினால் விவீர்புந தீங்குகள்

இவங்கையர் சன பணி யமைந்தொ ரிடைபுரு
வீலங்கலவளி கொணடென்று வேளவி நனிகினுள்
அலங்கன முகி வேயவ னிவ வங்க நில மெங்கும்
குலங்களொ டடங்கநனி கொன்றுதிரி கினுள் 16

'அதநாடகை வசிக்ருமிடம் எது' எனறு இராமன் வினாவுதல்
 அங் கிறைவ ன்ப்பரிசு ரைப்பவது கேளா
 கொங்குறை நறைக குல மலாசசெனி குலுககா
 எங் குறைவ தித்தொழி லியற்றுப்பவ ளெனருள
 சங்குறை கரத்தொரு தனிச்சிவ தரித்தான 17

விசுவாமிதிரன் நாடகையி னுறைவிடத்தைக காட்டுமுன்
 அவள எதிராவருதல்

கைவரை யெனத்தகைய காண்புரை கேளா
 ஐவரை யகத்திடை யடைத்தமுனி யைய
 இவ்வரை யிருப்பதவ ளென்பதனை மூன்போ
 மைவரை நெருப்பெரிய வந்ததென வந்தான 18

நாடகை அங்கு வருதலின வருணனை

சிலம்புகள சிலம்பிடை செறித்தகழ லோடும்
 நிலம்புக மிதித்தன ளெளித்தகுழி வேலைச
 சலம்புக வன்றற்று கணத்தகனு மஞ்சிப
 பிலம்புக நிலைக கிரிகள பினடுடர வந்தான 19

நாடகை வீரவாதம் செயதல்

கடககரும் வலத்தெனது காவலிதவ யாவும்
 கெடக கருவ றுத்தன விவிசகவை கிடககும்
 விடககரி தென்ககருதி யோ விதிகொ டுந்தப
 படககருதி யோபகாமின வந்த பரி சென்றே 20

பெண்ணென்று அத்தநாடகையை இராமன்
 கொல்லாதிருத்தல்

அண்ணனமுலி வறகதுக குத்தெனினு மாவி
 உண்ணென வடிககனை தொடுககில னுயிர்க்கே
 துண்ணெனும் வினைத்தொழிவ தொடங்கி யுள்ளேனும்
 பெண்ணென மனத்திடை பெருந்தகை நினைந்தான. 21

விசுவாமிதிரன் நான் ஆராய்ந்து கூறுவதால் நீ தப்பகாமல்
 இவ்வக கொல்லா பெனவ

ஈநில நல்லறம் பார்த்துசைத தேவிவட
 சிறி நின்று செப்புவின் நேனவேன
 ஈநிலி நின்ற தருளன றரகடுபைக
 கோறி யென்றெறி ரத்தணன கூறினான் 22

பிறகு இராமபாணம தாடகையின டேருசில ஊடுருவிச்
செல்லுதல

சொல்லொககுங் கடியவேகச கடுசரங் கரிய செம்மல
அல்லொககு நிறத்தினுணமேல வீடுததலும வயிரக
கலலொககு நெஞ்சில தங்கா தப்புறங் கழன்று கல்லாப
புல்லாககு நல்லோர் சொன்ன பொருளென்ப போயிற
றனறே 23

தாடகை இறந்தவிழுந்தன வருணனை

பொடியுடைக கான மெங்குங் குருதிநீர் பொங்க
தடியுடை யெயிறறுப பேழவாயத தாடகை தலை
முடியுடை யரக்கற கநநாண முநதியுற பாத மாகப
படியுடை யற்று வீழ்ந்த வெற்றி யமபதாகை
யொத்தாள 24

கவிகூற்று

வாச நாண மலரோ னன்ன மாமுனி பணிம ழுத
காகலாங் கனகம் பைப்பூட காருத்தன கனவிப போரிற்
கூசிவா ளரக்கர் தங்குள குலத்துயிர குடிக்க வஞ்சி
ஆசையா லுழலுங் கூற்றுஞ் சுவைசிறி தறிந்த தனறே. 25

தேவர்கள் வந்த முனிவனிடம் அஸ்திரங்கொயெலலாம
இராமனுக்குத் தருமாறுசொல்லிச் செல்லல

யாமுமெம மிருககை பெறறே முனக்கிடை யூறு மிலலை
கோமகற கினிய தெய்வப் படைக்கலங் கொடுத்தி
யெனஞ
மாமுனிக் குரைத்துப் பின்னர் விறகொண்ட
மழையனானமேல
பூமழை பொழிந்தது வாழ்ந்ததி விண்ணவர் போயினாரே. 26

3. வேள்விப்படலம்

விசுவாமிதிரன் இராமனுக்குப் படைக்கலம் தருதல
விண்ணவர் போய் பின்றை விரிந்தபூமழையினாலே
தண்ணெலுங் கான நீங்கித் தாங்குத தவத்தின மிக்
கோள்

மண்ணவா வறுமை நோய்க்கு மருந்தன் சடையன்
 வெண்ணெய்
 அண்ணறன் சொல்லே யன்ன படைக்கல மருளி னானே 1

படைக்கலங்கள் ராமபிரானே யடைதல்

ஆறிய வறிகளுள் கூறி யளித்ததலு மண்ண றன்பால்
 ஊறிய வுவுகையோடு மும்பாதம் படைக்க ளெல்லாம்
 தேறிய மனத்தான செய்த நலவினைப் பயன்க

எல்லாம்

மாறிய பிறப்பிற நேடி வடுவபோல வந்த வனறே 2

பின்பு இரண்டு காவதம் முனிவன் முதலிப்பா நடக்க,
 அபகுதநோன்றிய பேரவதகைக்குறித்து கன்னிய இராமனுக்கு
 முனிவன் கூறத்தொடங்குதல்

இனையன் நிகழந்த பின்னாக காவத மிரண்டு சென்றா
 அனையவா கேட்க வானடோ ரரவமவந தனுவித

தோன்ற

முனைவல் தியாவ தென்ற முன்னவன் வினவப் பின்னா
 வினையற நோற்று நின்ற மேலவன் விளம்ப லுறருள் 3

சரபுவிற கோமதி சங்கமமாகுமபேரொலி பென்று முனிவன்
 சொல்ல, பின் அவர்கள் வேறொருதியை யடைதல்

மாணச மடுவிற ரோன்றி வருதலாற சரபு வென்றே
 மேனமுறை யமரா போற்றும் விழுந்தி யதவி னோடும்
 ஆனகோ மதிவந தெய்து மரவம் தென்ன வப்பாற
 போனபின் பவங்க மாக்கும் புனிதமா நதியை யுறரா 4

கெளசிகிந்தியின் வரலாறு:

கராதொழு திறைஞ்சற கொத்த தூந்தி யாவ தென்று
 வரமுனி தன்னை யண்ணல வினவுற மலருள் வைகும்
 பிரமன்ன றளித்த வென்றிபு பெருந்தகைக குசனென்

ரோதும்

அரசாகோன மனைவி தன்பா ளளித்தவா நாலவராகும் 5

கறியின் செயதி கேட்டு மசிழநலு ரிற்றூடாநபின் அவகுற
 தோன்றிய சொலையை இராமன் வினவுதல்

எமமுஞ ணங்கை யிந்த விருந்தி யாயி னுள்ளென்று
 அமமுனி புகலக கேளா வநிசய மிகவுந தோன்றச
 செமமலு மினைய கோவுஞ் சிறிதிடந தீராத பின்னா
 மமமலி பொழியலா தென்ன மாதவன் கூறலுறருள் 6

விசுவாமிததிரன் அசசோடீயின் தளமையைக் கூறுபவனாய்
வாமனாவதார விருத்தாராதத்தைக் கூற மாவலிசரித்திரத்தைபும்
கூறலூறுவிருன

அசசோடீயின் சிறப்பு

தவகனா யகவிற றெயவந தானபிறி திவலென றுவனும்
மஙகைமார சிந்தை போலத தாயது மறறுங கேளாய
எங்கனான மறைக்குந தேவ ரறிவிறகும பிறாககு
மெட்டாச

செங்கணமா விருநதுமேனாட செயதவனா செயத தவநே 7
திருமால் வாமனனாதல

கால நுனிததுணா காசிப னெனனும்
வாலறி வறகதி திககொரு மகவாய
நீல நிறதது நெடுதகை வநது ஓர்
ஆலமர் வித்தி னருங்குற ளானான். 8

வாமனன் மாவலியைப் புகழ்தல

ஆண்டகை யவவகை கூறவ றிந்தோன
வேண்டினா வேடகையின் மேறபட வீசி
நீண்டகை யாயினி நின்றுழை வந்தோர்
மாண்டவ ரல்லவா மாண்பில ரெனருன. 9

வாமனன் மூவடிமண வேண்டிப்பெற, சுககிரன் தடுத்தல
சிந்தையு வந்தெதி ரெவசெய வெனருன
அநதணன் மூவடி மண்ணரு னுண்டேல
வெந்திறலாயிது வேண்டு மெனமுன
தந்தனெ னென்றனன் வெளனி தடுத்தான. 10

சுககிரன் தடுத்தகூறிய வாராததை.

கண்ட திறத்திது கைதவ மைய
கொண்டவ நிறக்குற னென்பது கொள்ளேல
அண்டமு முற்று மகண்டமு மேனாள்
உண்டவ னுமி துணாததுகொ ளெனருன 11

மாவலியினுத்தரம்

நினைக்கிடை யெனகை நிமிர்நநிட வநது
தன்கடுப வாவகை தாழ்வது தாழ்வில்
கனக்கரி யானது கைத்தல மெனவின்
என்கடுதன் மேனலம் யாதுகொ வெனருன. 12

மாயந்தவா மாயந்தவ ரல்லாகண மாயத்து
 ஏந்திய கைகொடி டிரந்தவ ரெந்தாய
 வீந்தவ ரென்பவா வீந்தவ ரேனும்
 ஈந்தவ ரவல திருந்தவா யாரே 13
 அடுபப வருமபழி செய்குரு மலலா
 கொடுப்பவர் முன்பு கொடேலென நின்று
 தடுப்பவ ரேபகை தமமையு மனனூ
 கெடுப்பவ ரன்னதொர கேடிலை யெனனூ 14

முனருவது அடிககரகத திருமால மாவலிமுடிமேற பாதம
 னவத்தல

உலகெலா முள்ளடி யடககி யோரடிககு
 அலலொ தவவடிக கனபன மெய்யதாம
 இலைஞலாந் துழாயமுடி யேக நாயகன
 சிலைஞலாந் தோவிரிய சிறியன சாலவே. 15

முனிவன இதுவே வேளவிககு ஏற்றஇடமெனல

ஆதலா லருவீன யறுககு மாரிய
 காதலாற கண்டலா பிறவி காணகுரா
 வேதநூன முறைமையால வேளவி முற்றுவேறகு
 ஈதலா திலைவே திருக்கற பாலதே 16

குமரராக்ண காவலாக ஏவி, முனிவன வேளவிதொடங்குதல
 ஈண்டிருந் தியற்றுலென யாகம யானெனூ
 நீண்டபூம பழுவதது நெறியீ னெய்திபபின
 வேண்டுவ கொண்டுதன வேணவி மேலினூ
 காண்டகு குமரரைக காவ லேலிரே. 17

குமரரகன யாகததைக காததல

எண்ணுதற காக்கரி திரண்டு முன்னுநான
 விண்ணவாக காக்கிய முனிவன வேளவியை
 மண்ணினீக காக்கிவற மன்னன மைந்தாகள
 கண்ணினீக காக்கிவற விமையிற காததனர் 18

ஆரககர எப்போது வருவரென்று ஸ்ரீராமன முனிவன
 கினூஉல

காததனா திரிகிவற காளை வீரரில
 மூதகவன முழுதுணா முனியை முனனிநீ
 தீததொழி வியற்றுவ ரென்ற தியவா
 ஏததருங் குணத்தினூய வருவதென றெனனூ 19

முனிவன மௌனியாயிருக்க, இராமன் வானத்தைக் காண்கையில்
அங்கு அரக்கர் ஆரவாரஞ் செய்தல்

வார்த்தைமா றுரைத்திலன் முனிவன் மோனியாய்ப்
போர்த்தொழிற குமரனுந் தொழுது போந்தபின்
பார்த்தனன் விசம்பினைப் பருவ மேகம்போல
ஆர்த்தன் நீடித்தன் ரசனி யஞ்சுவே 20

யாக்காலையில் அரக்கரின் இரத்தம் சிந்தாதபடி
இராமன் சரகூடம் கடடுதல்

தாமவே வரக்காதந் திணமுஞ் சோரியும்
ஓமவெங் கன்னிடை யுருமென றுன்னியத்
தாமரைக் கண்ணனுஞ் சரங்க ளேகொடு
கோமுனி யிருக்கையோர் கூட மாக்கினான் 21

அப்போது முனிவர்கள் அரக்கர்கட்கு அஞ்சி ஸ்ரீராமனை
அபடம வேண்டினர்

நஞ்சுட வெழுதலு நடுங்கி நாணமதிச
செஞ்சடைக் கடவுளை யடையுந் தேவாபோல
வஞ்சனை யரக்+ரை வெருவி மாதவா
அஞ்சன வண்ணநின் னபயமயா மென்றார் 22

இராமன் அஸ்திரங்களால் மாரீசனைக் கடலில் தள்ளிச்
சுபாருவைக் கொல்லுதல்

திருமக னாய்க்கன றெய்வ வாஸிதான
வெருவரு தாடகை பயந்த வீரர்கள்
இருவரி னொருவனைக் கடலி னிடடதங்கு
ஒருவனை யந்தகன் புரத்தி லுயத்ததே 23

விசுவாமித்திரன் இராமனிடம் கூறிய முகமன்

பாக்கி யமமெனக் குளதென் நினைவுறும பானமை
போகி நிறதிது பொருளென வுணாதிவென புவனம்
ஆகி மறறவை யகிலமு மணிவயிற தடக்கிக்
காக்கு நீயொரு வேளவிகாத தனையெனுங் கருத்தே 24

‘இன்று எனக்குப்பணியாது!’ என்று இராமன் முனிவனை
வினாது

என்று கூறிய பின்னரவ வெழினமலாக் காணத்து
அன்று தானுறைந் தருந்தவ முனிவரோ டிருந்த

குன்று போற்குணத தானெதிரீக கோசலை குரிசில
 இன்றி யானசெயும பணியெனகொல பணியென
 விசைத்தான 25

முனிவன சனகராசனதவேளவிகயக காண்பேரவோமெனன,
 மூவரும் மீதிலைக்குப புறப்படுதல

அரிய யானசொனி னையதிற கரியதொன றிலலை
 பெரிய காரிய மூளவலை முடிபபது பினனா
 விரியும் வாரபுனன மருதஞ்சூழ மிதிலையா கோமான்
 புரியும் வேளவியுங காணடுநா மெமுடுகென்று போனார் 26

9 அக்ஷயபயடலம்

முனிவனமுதலிய மூவரும் சோணைதியை யடைதல

அலமபு மாமணி யாரததொ டகிலனை புனிம
 தலமபெய பூணமுலை நாகிள வருசியா மருங்குல
 புலமபு மேகலைப புதுமலாப புனையறற கூந்தல்
 சிலமபு ஒழுங்காற சோணையாந தெரிவையைச
 சோந்தார 1

குரியாததமன வருணனை

நதிககு வந்தவ ரெயதலு மருணனற னயனக
 கதிககு முதலுறு கவினமான நேரொடுங் கதிரோன
 உதிககுங் காலையிற றனமைசெய வானறன தருவீவ
 கொதிகரும் வெம்மையை யாற்றுவான போற்கடல
 குளித்தான 2

அன்றிரவு மூவரும் ஒரு சோலையில் தங்குதல

கறங்கு தண்புனற கடிநெடுந தானுடைக கமலதது
 அறங்கொ னுணமலாக கோலிலக விதழக்கத வடைப்பப
 பிறங்கு தாமரை வனமவிட்டுப பெடையொடுங்
 களிவண்டு
 உறங்கு கினறதோர் நறுமலாச சோலைபுக குறைந்தார் 3

பிரமன அகதச சோலையை வினுவ முனிவன கூறுதல
 இனைய சோலைமற நியாதென விராகவன வினவ
 வினையெ லாமற நோற்றவன் வினமபுவான மேனார்
 தனய ரானவாக கிரகவியே காசிபன றனது
 மனையு ளாடவம புரிந்தன விவளென வளித்தான 4

விசுவாமிததிரன் சரவணததைக காட்டுதல

ஆய திவவிட மவவிட மவிாமதி யணிநத
தூய வனறனக குமைவயிற றேனறிய தொல்லை
வாயு லுமபுனற கங்கையும் பொறுககலா வலதத
சேயவ ளாததருள சரவண மென்பதுந தெரிததான 5

சூரியோதய வருணனை

காலன் மேனியிற கருகிருள கடிநதுவ களிப்பான
நீல வாகவித தேரொடு நிறைகதிராக கடவுள
மாவின் மாமணி யுநதியி னயகொடு வநத
மூல தாமரை முழுமலா முளைததென முளைததான 6

முவரும் கங்கையைக காணுதல

அங்கு நினறெழுந் தயனமுதன மூவரு மனையார
செங்க ணேறறவன செறிசடைப பழுவததி விறைதேன்
பொங்கு கொளறையீாத தொழுகலாற் பொன்னியைப
கங்கை யென்னுமக கரைபொரு திருநதி கண்டார 7

கங்கையின் வரலாறு

முனிவன் சகரனென்றெருவ னுள்ளெனல

இந்த மாந்திக குறறுள தகைமைய யாலும்
எநதை கூறுகென நிராகவன வினவுற வெனையாள
மைநத நினறிரு மரபுளா னயோததிமா நகாவாழ்
விந்தை சேர்புயன் சகரவிம மேதினி புரந்தோள 8

கங்கையின் சிறப்பு

அண்ட கோளகைப புறதததா யவிலமன றளநத
புண்ட ரீகமென பதததிடைப பிறநதுபூ மகனார்
கொண்ட தீர்த்தமா யரன்கொளப பகிரதன் கொணர
மண்ட லததுவந் தடைநததிவ வானறி மைநத 9

கங்கையைக கடநறு, விசாலையைகடநறு அநகரவரசன்
கெளரவிகக பின்பு மூவரும் விதேகலாட்டை யடைதல

என்று கூறலும் வியபயிடுவ நவநதன் நிறைஞ்சித்
சென்று தீர்த்தனா கங்கையை விசாலவாழ் சிகரக்
குன்று போறபுயந் தரசவ்வந தடியினை குறுக
நின்று நலவுரை விளம்பிறற றவவயி வீங்கா 10

மிதிநயைக்கிடடி விசுவாமித்திரன் அகலிகை கவலாயக்கிடக்கும்
மேடடைக்காணுநல்

இனைய நாட்டினி வினிதுசென றினுசிகுழ மிதினை
புனையு நீள கொடிப புரிசையின் புறதலுவற திறுததார
மனையின் மாட்சியை யழித்திழி மாதவப பனனி
கனையு மேட்டுயா கருபுகலோர வெள்ளிடைக

சண்டார 12

அகலிகை சாபவடிவம் நீங்கி முன்னைய வடிவம் பெறுதல்

கண்ட கனமிசைக காருத்தன கழறறுகள் கதுவ
உடை பேதைமை மயக்கற வேறுபட டுருவம்
கொண்டு மெய்யுணர் பவனகழல கூடிய தொப்பப
பனடை வண்ணமாய நின்றுள்ள மாமுனி பனிப்பான 13

சாபநீங்கிய அகலிகையை முனிவன் இராமனுக்கு அறிவித்தல்
மாயிரு விசம்பிற கவகை மலையிசைக கொன்றாததோன்
மேயின் வுயகை யோடு மின்னென வொதுங்கி நின்றுள
தீயின் நயநறு செய்த தேவாகோன் றனக்குச
ஆயீர் மனிததோன் பனனி யகலிகை யாரு மென்றான் 13

ஸ்ரீராமன் அகலிகையின் சாபவரலாற்றை வினாவுதல்

பொன்னையோ சடையான கூறக கேடடலும் பூமின
என்கையே யென்கையேயிவ வுலகிப விருந்த வண்ணம்
முன்னையுழ வினையி னாலோ நடுவொன்று முடிந்த
அன்கையே யன்கையாட இவ்வா றடுததவா றருளு
கென்றான் 14

தையலா ணயன் வேறு மனமதன் சரமும் பாய
உயயலா முறுதி நாடி யுழவபவ னொருநா னூறற
மையலா வறவு நீங்கி மாமுனிக கற்றகு செய்து
பொயயிலா வுள்ளத் தானற னுருவமே கொண்டு
புக்காவ 15

10. மிதிலைக்காட்சிப் படலம்.

மிதிலைவருணை:

கொடிகளின காட்சி

மையறு மலரி வீங்கி யானசெயமா தவதின் வந்து
செயயவ ளிருந்தா னென்று செழுமணிக் கொடிக்
கைகளை நீட்டி யந்தக கடிநகா கமலச செங்கு
ஐயனை யொல்லை வாவென றழைப்பது போன்ற
தமமா 1

அமழவரும் மிதிலாகரத்தினுள் செல்லுநல
ஆதரித தமுதிற கோரோயத தவயவ மமைக்குந
யாதெனத் திகைக்கு மலலான மதனறகு மெழுத
சீதையைத் தருத லாலே திருமக விருந்த செயய
போதெனப் பொலிந்து தோன்றும் பொனமதின மிதிலை
புககார் 2

அவாகள் அநாகாவீதியிற சென்றமை

சொற்கலை முலிவ னுண்ட சுடர்மணிக் கடலுந துவளி
அறகலந திலங்கு பனமீ னரும்பிய வானும் போல
விறகலை நுதனி ஒரு மைந்தரும் வெறுத்து நீதந
பொறகலன கிடந்த மாட நெடுநதெரு வதனிற
போனா 3

கடனசாலைக் காட்சி.

நெய்திர னரம்பிற றந்த மழலையி வியனற பாடல
தைவரு மகர வீணை தண்ணுமை தழுவித் தூங்கக்
கைவழி நயனஞ் செலலக் கணவழி மனமுஞ் செல்ல
ஐயறுண னிடையா ராடு மாடக வரங்கு கண்டார் 4

கடைதெருயின காட்சி.

வரப்பறு மணியும் பொன்னு மாரமுங் கவரி வாலும்
கரத்திடை யலிலும் மஞ்சைத் தோகையுந் தும்பிக்
குரப்பனை நிரப்பு டளளர் குவிப்புறக் கரைகடோறும்
பரப்பிய பொய்வி யன்ன வாவணம் பலவுங் கண்டார். 5

மகளிர் கீதம்பாடுகின்ற துடங்கனின் காடசி,

வளஞ்சூழாத தனிர்க்கை நோவ மாடகம பற்றி வாரந்த
கள்ளென நரம்பு வீககிக கையொடு மனமுங் கூட்டி
வெள்ளிய முறுவ ரோன்ற விருந்தென மகளி ரீந்த
தெளவினிப பாணித தீந்தேன செவிமடுத தினிது
செனரா 6

மகளிர் பூகுகொய்து விடையாடுகு சோலைகளின் காடசி

பாகொக குஞ்சொற பைங்கிளி யோடும் பலபேசி
மாகத தும்பா மவனையா நாண மலாகொய்யுத
தோகைக கொம்பி னன்னவர்க கணை நடைதோற்றுப
போக்க கண்டு வண்டின மார்க்கும பொழிலகண்டார 7

அரணமணியிலுள்ள கன்னிமரடதலுச சீதைபைக காணுதல
பொள்ளின் சோதி போதினி னூறறம பொலிவேபோல
தென்னுண டேன்ற தீருகவை செஞ்சொற கவியின்பம
கன்னிம் மாடத தும்பரின மாடே கனிபேடோடு
அன்னம் மாடு முன்றுறை கண்டாங் கயனிளரா 8

சீதாபிராட்டியாரைப் பற்றிய கவிககூற்று

செய்ப்புங் காலைச் செய்கமலத்தோன முதலயாரும்
ஒப்பெண பாலும் கொண்டு வ மிப்போ குவமிக்கும்
அப்பெண டானே யாயின போதிங் கயல வேரோர்
ஒப்பெண தேகொண்டெவ்வகை நாடி யுரை செய்வோம் 9

சீதையின் வருணனை.

உமையா னொககு மங்கைய குச்சிக கரம் வைக்கும்
கமையாண மேலி கண்டவா காடசிக கரை காண
இமையா நாட்டம் பெற்றில மெனரா ரிருகணனூல
அமையா தெனரா ரந்தர வானத தவரெலவாம். 10

பெருந்தே னினசொற பெண்ணிவ னொப்பா

னொகுபெண்ணைத்
தருந்தா னெனரா னுனமுக னினனுத தர் லாமே
அருந்தா வந்தத தேவ ரிரந்தா லமிழ்தென்னும்
மருந்தே யல்லா தென்னிவி தலகும் மணியாழி. 11

அணையாண மேலி கண்டி னண்டத தரசானும்
விணையோர் மேலும் மேனகை யாதும் மிளிரவேற்கண
இணையோ குளாத தின்னவி ரோதம் முகமென்னும்
பனிதோய வானின் வெணமதிக கென்றும் பகலன்றே 12

மலர்மே னீன்றிம் மங்கையிவ் வையத் திடைவைகப்
பலகா லுந்தம் மெய்ந்நவி வாடும் படிநோற்றூர்
அலகோ வில்லா வநதண ரோநல் லறமேயோ
உலகோ வாளுே ழும்பர்கோ லோலீ துணரேமால், 13

தந்நே ரிலலா மங்கையர் செங்கைத் தளிர்மானே
அன்னே தேனே யாரமிர் தேயென் றடி போற்றி
முன்னே முன்னே மொய்ம்மலர் தூவி முறை சாரப்
பொன்னே குழும் பூவி னொதுவகிப் பொலிதின்ருள், 14

பொன்சேர் டெ ன்காற் கிண்கிணி யாரம் புனை யாரம்
கொன்சே ரல்குண மேகலை தாங்கிக் கொடியன்னூர்
தன சேர் கோலத் தின்னெழில் காணச் சதகோடி
மின் சேவிக்க மினனர செனனும் படிநினருள், 15

கொல்லும் வேலுங் கூற்றமு மெனனும் மிவையெலலாம
வெல்லும் வெல்லும் மென்ன மதர்க்கும்

விழிகொண்டாவ
சொல்லுந தன்மைத் தன றது குணலுஞ் சுவருநதின
கல்லும் புல்லுங் கணடுகு கப்பெண கனிநின்ருள், 16

வெங்கனி விழிக்கொரு விழவு மாயவர்
கண்களிற காணவே களிப்பு நல்கலர்
மங்கையர்க் கிவியதோர் மருந்து மாயவள்
எவகணு யகற்கிவி யாவ தாங்கொலோ, 17

இழைகளுங் குழைகளு மென்ன முன்னமே
மறைபொரு கண்ணினை மடநதை மாரொடும்
பழகிய வெவினு மிப் பாவை தோன்றலால்
அழகெனு மணியுமோ ரம்கு பெற்றவே, 18

இராமபிரானும் சீதாதேவியும்
ஒருவரையொருவர் கண்டு யிக்க காதலகொண்டமை
கூறப்படுகிறது.

எண்ணகு நவததினா வினைய னின்றுழிக்
கண்கொடு கண்ணினை கல்வி யொன்றையொன்று
உணவைய நிலைபெரு துணர்வு மொவறிட
அண்ணலு நோக்கினு எவளு நோக்கினுள், 19

நோக்கிய நோக்கெனு நுதிகொள் வேவினை
ஆக்கிய மதுகையாட ருளினி னுந்ததன
விக்கிய கண்கழல் வீரன செவகணும்
நாக்கணங் கணையவ டனத்திற் றைத்தவே, 20

பருகிய நோக்கெனும் பாசத தாறபிணித்து
ஒருவரை யொருவர்க் முள்ள மீர்த்தவாசை
வரிசிலை யணவலும வாடக ணங்கையும்
இருவரு மாறிப்புக இதய மெய்தினர். 21

மருங்கிலா நங்கையும் வசையி லையனும்
ஒருங்கிய னீரண்டுடற சூயிரொள ரூயினா
கருங்கடற பள்ளியிற கலவி நீங்கிப்போயப
பிரீந்தவா கூடினாற பேசல வேண்டுமோ 22

கள்ளிமாடதயவ சீரைபைக காதுநோக்குடன கண்ட
ஸ்ரீராமன முனிவகுடும் போயலிடுதல

அந்தமில் நோக்கிமை யண்கி லாமையால்
எபந்தொடி யோளியப பாலை போன்றனள
சித்தையு நிறையுமெயந நலனாம பின்செல
மைந்தனு முனியொடு மறையப போயினுள 23

சீதைனீ காதல நோய வருணனை

பிறையெனு நுத லவள பெணமை யென்படும
நறைகம ழலங்கலா னயன கோசரம்
மறைதலு மளமெனு மதத யானையின
நிறையெனு மங்குச நிமிர்ந்து போயதே 24

மாஹுற வருதலு மனமு மெயயுத்தள
நூலுறு மருங்குலபோ னுடங்கு வானெடுங்
காஹுற கணவழிப புகுந்த காத்தேய

பாஹுறு பிரையென்ப பரந்த தெங்குமே 25
நேரமுறு நோயநிலை நுவல கிறநிலை
ஊமரீன மனத்திடை யுனனி விமமுவாள
காமனு மொருசரங் கருத்தி லெய்தனள

வேமெரி யதனிலை வீறகிட டெவனவே 26
தழங்கிய கலைகளு நிறையுளு சங்குமும்

மமுங்கிய வுள்ளமு மறிவு மாமையும
இழந்தவ ளிமையவா கடைய யாவையும
வழங்கிய கடலென வறிய ளாயினுள 27

சீதையின நோயகருப பரிகாரஞ் செய்பத தோழிமார
அனனூளை யிடடுகுகொண்டுபோதல

கலங்குழைந துகடுநடு நாணுங் கண்ணற
நலங் குழை தரநடுநி முகத்தி னேவுண்டு
மலங்குழை யெனவுயிர் வருநதிச சோராதரப
பொலங்குழை மயிலைகுகொண்டரிதிற போயினூர் 26

தோழிமார சீதையை மலாபபடுகுகையிற சோததல

காதொடுங் குழைபொரு கயறக ணங்கைதன
பாதமுங் கரங்களு மனைய பலலவம
தாதொடுங் குழையொடு மடுதத தணபவிச
சீதநுண டுளிமல ரமவிச சோததினூர் 29
கம்பயில கொடுமனக கான வேடனகை
அமபொடு சோராவதோர மயிலு மனனவள
வெம்புறு மனததனவ வெதுபப மெனமலர் க
கொம்பென வமலியிற குழைநது சாயநதனள 30
சொரிநதன நறுமலா அறுககுண டேறின
பொரிநதன கலவைகள் பொறியிற சிந்தின
எரிநதவெங் கனல்கட விழையிற கோததநூல
பரிநகன கரிநதன பலல வங்கனே 31

சீதைகருக காமநோய லோநதுள்ளதெனபதை யறிபாத
தாதியா முதலியோர் திருஷ்டிகழிததல

தாதியர் செவிலியர் தாயா தவவையர்
மாதுய குழநதுழந தமுங்வி மாழகினர்
யாதுகொ விதுவென வெண்ண நேற்றலா
போதுட னயினிநீர் கழறறிப போறறினர் 32

காமவெப்பமயிகக சீதையின வருணனை

அருகிவின றசைககின்ற வால வட்டககாள
எரியின மிகுததிட விழையு மாலையும்
கரிசுவ தீவன கனல்வ காட்டலால்
உருகுபொற பாவையு மொத்துத் தோன்றினூர் 33

காதலனோயுகொண்ட சீதாபிராட்டியின்
வாயிதற்றல

அய்வினை வருத்ததோ ரலங்கற காடெனு
வல்லெழு வவலவேன மரக தபபெருங்

கவலெனு மிருபுயங் கமலங் கண்டெனனும
விலவொடு யிருந்ததோர் மேக மெனனுமாவ 34

நெருங்கியுட புருந்தரு நிறையம் பெணமையும
உருகியென னுயிரொடு முண்டு போனவன்
பொருப்புறழ் தோளபுணர் புணணி யத்தனு
கருப்புவிட லன் றவன் காம னலையே 35

பெணவழி நலனெடும பிறந்த நாணெடும
எனவழி புணர்வு நா னெங்குங் காண்கிலேன்
மணவழி நடந்தடி வருந்தப் போனவன்
கவாவழி துழையு மோர் களவ னேகொலாம 36

இந்திர நீலமொத திருண்ட குருவியும
சந்திர வதனமுந தாழ்ந்த வககனாம
சந்திர மணிவளரத் தோளு மேயல
முந்தியென னுயிரையம் முறுவ னுண்டதே 37

படாநதொளி பரநதுயீர் பருகு மா கழும
தடந்தரு தாமரை த தாளு மேயல
கடந்தரு மாமதக் களிநல யாண்போல
தடந்தது கிடந்ததென னுள்ள நணணியே 38

உரைசெயிற தேவாதம முலகு ளானவன்
விரைசெறி தாமரை யிமைக்கு மெயமமைபான
வரிசிலைத் தடக்கையன் மார்பி னூவினன்
அரகிளங் குமரனே யாகல் வேண்டுமாவ 39

பிறந்துடை நலநிறை யினித்த வெந்திரம்
கறங்குபு திரியுமென் கன்னி மாமநில
எறிந்தவக் குமரனே யினனுங் கண்ணிறகண்டு
அறிநதுயி ரீழக்கவு மாகுமே கொளாம 40

சீதாபிராடபு காமவேடகையால் பிள்ளும் வாய்பிதறநி
யுருவியமை

என்றிவை யிணையன் விளம்பு மெலவையின்
நின்றன் விவனெனு நீங்கி னுனெனும்
கன்றிய மனத்தது காம வேடகையால்
ஒன்றல பவநினைத் துருகுங் காணியே 41

குரியாஸ்தமன் வருணனை.

அன்னமென் னடைபவட கமைந்த காமத்தீத
தன்சையுஞ் சடுவது தரிக்கி னானென்

நன்னெடுங் கரங்களை நடுககி யோடிப்போய
முன்னைவெங் கதிரவன சுடவின மூழ்கினான். 43

அநதிமாலை தோன்றியதன்
வருணனை.

மீதறை பறவையாம பறையுங் கீழ்விளி
ஓதமென சிலம்பொடு முதிரச் செக்கரும்
பாதக விருளசெய்களு சுகமும் பறறலாற
சாதக மென்னவுந் தகைத்திம் மாலையே. 43

அநதிமாலைப்பொழுதைக் குறித்துப் பிராட்டி யிரங்கல்
மைவாவிறதது மீனெயிறறு வாடை யுயிர்ப்பின
பைவா யந்திப் படரவே யெனனா வனைத்துப்
எயவா னெருவன கையோயா னுயிரு மொன்றே
உயவா னுறவிப் பழி பூன வெனனே னுனக்குப்
வளா செக்கராப்
பகைத்தியால்
யிவியிலலை
பகையுண்டோ. 44

பிராட்டி அன்றிற்பறவையை நோக்கி இரங்கியது
வெளிநின் தவரோ போயமறைந்தார் விலக்க வொருவா
எளியள பெண்ணென் றிரங்காதே யெலவி யாமத
ஒளியம் பெய்யு மனமதனா குனககிம் மாய
அளியென செயத தீவினையே யன்றி லாகி வந்தாயோ. 45

தோழிமா செயத உபசாரம்

ஆண்டங் கணையா னினையறினந் தழுங்கு மேலவை யகல்
நீண்ட நிமிர்ந்த பெருங்கோயிற சீத மணியின் வேதி
நீண்ட சோதி நெயவினக்கம் வெய்ய வென்றங் கவை
குண்டல் செயயா மணிவினககின் சுடரா விரவைப்
வானந
கைவாய
நீககித்
பகவசெய்தார். 46

சகதிரோநய வருணனை

பெருநதின னெடுமால் வரைநிறுவிய பிணிதத பாம்பின
மணிததாமபின
விரிந்த திவலை யுதிராதமணி விசுமபின மீலின
மேலவிளங்க
அருந்த வாரா கலககியநா ளமுது நிறைந்த பொற்கவசம்
இகுந்த திடைவற தெழுந்ததென வெழுந்த தாழி
வெண்டிங்கள் 47

நீதத மதனின முளைததெழுந்த நெடுவெண டிங்கனெனுந
தசன
மீததன கரங்க ளலைபரபடி மிகுவெண னிலவாம்
வெணசுதையாற
காதத கண்ணன மணியுநதிக்க கமல நாள்த திடைப்பண்டு
பூதத வண்டம் பழையதென்று புதுக்கு வானும்
போன்றுளதால் 48

சகதிரோநய பழிப்பது

நீங்கா மாயை யவாதமக்கு நிறமே தோற்றுப
புறமேபோய
ஏங்காக கிடக்கு மெறிகடறகு மெனக்குங்கொடியை
யானுயே
ஒங்கா நின்ற விருளாயவந துலகை விழுங்கி மெனமேதும்
வீங்கா நின்ற கருநெருப்பி ளிடையே யெழுந்த
வெண்ணெருப்பே 49

கொடியை யவநீ யாரையுள கொங்கிலாய
வடுவி வினனமு தததொடும் வந்தனை
பிடியின மென்னடைப பெண்ணெடுடன் றுலெனைச
சுடுதி யோகடற ரேவறிய திங்களே 50

பிராடடிபினது காமவெப்பம்

மீது மொயததெழு வெண்ணில வினகதிர
மோது மததிகை மெனமுலை மேறபட
ஓதிமப்பெடை வெங்கன துறறென்ப
போது மொயததம் ளிப்புரண டாளரோ 51

நீக்க மினறி நிமிர்ந்த நிலாககதிர
தாக்க வெந்து தளாதது சரிந்தவள
சேககை யாகி மலாதத செந்தாமரைப
பூக்கள் பட்டதப பூவைமும் பட்டனள் 52

வாச மெனகல வைகுகனி வாரிமேற
 பூசப பூசப புலாநது புழுங்கினள
 வீச வீச வெதுமபினண மெனமுலை
 ஆசை நோயககு மருநதுமுன டாங்கொலோ. 53

தோழிமார பிராட்டிசகுச செயத உபசாரம்
 தாய நிறபரி சேடியா தாதுகு
 விய நிததளிர் மெலவணை மேனியில
 காயெ நிககரி யககரி யககொணாதது
 ஆயி ரததி விரட்டி யடுககிஞா. 54

கீதைநிலை இவவாறாக, இனி, இராமபிரான
 நிகையைச சொலவோமெனல்

கனனி நன்னக நிறகமழ சேககையுள
 அன்ன மின்னண மாயின ளாயவள
 மின்னின மின்னிய மேனிகண டானெனச
 சொன்ன வண்ணலுக குற்றது சொல்லுவாம் 55

விசுவாமிததிரன முதலிய மூவரும் ஐக்கராஜனூல
 எதிர்கொள்ளப்பட்டு அவன காட்டிய மானிகையில் தங்குதல்
 ஏகி மன்னகைக கண்டெதிரா கொண்டவன
 ஓகை யோடு மினிதுகொண டுயததிடப
 போக பூமியிற பொன்னக ரன்னதோர்
 மாக மாடத தனைவரும் வைகிஞர். 56

அயகுச சதாநாதமுனிவன வருதல்

வைகு மவவுழி மாதவம் யாவுமோர
 செயகை கொண்டு நடநதெனத தீதறு
 மொயகொள வீரன முளரியந தாளினூன
 மெயகொண மங்கை யருணமுனி மேவிஞன. 57

இராமனை வாழ்த்திச சதாநாதன விசுவாமிததிரனருகு
 சாரதல்

வந்தெ திர்நத முனிவனை வளளலும்
 சிந்தை யார வணங்கலுஞ் செனறெதிர்
 அந்த மிக்குணத் தானெடி தாசிகள்
 தந்து கோகிகன றனமருங் கெயறிஞன. 58

சதாநாதன விசுவாமிததிரன் கோகலி முகமன கூறுதல
கோத மன்றரு கோமுனி கோசிக
மாத வன்றனை மாமுக நோககியிப
போக நீயிவட போதவிப பூதலம்
ஏது செயத தவமென றியம்பினுன 59

சதாநாத முனிவனுக்கு இராமனது பெருமைய
விசுவாமிததிரன தெரிவித்தல்
வடித்த மாதவ கேட்டியிய வளளரூன
இடித்த வெண்குரற ரூடகை யாககையும்
அடுத்தென வேளவியு றினன்னனை சாபமும்
முடித்தென னெஞ்சத திடாமுடித தானெனரூன 60

விசுவாமிததிரனது சரிதையைக் கூறக்கருதி
சதாநாதன இராமனது முகத்தைப் பார்த்தல்
எளவிய பூவையு யிந்திர நீலமும
அளவல வேலையு மமபுத சாவமும்
விளளும் வீயுடைப பானலு மேலுமெய
வளள றவகை மதிமுக நோககியே 61

கௌசிகன சரிதையைச் சதாநாதன முடித்திடல்
சது முன்னா திகழந்த திவனறனை
மரத வதலுயா மாண்புடை யாரிலை
நீதி வித்தகன றன்னரு னோநதனிர
யாது மக்கரி தென்றன வீறிலான 62

சதாநாதன குமாராகவீ வாழத்திலிடடுப போதல
என்று கோதமன சாதலன கூறிட
வென்றி வீரா வீயப்பொடு வந்தெழா
ஒன்று மாதவன ருடொழு தோககிய
பன்னற யேத்திப பெயாநதன்ன றன்னிடம 63

முனிவனும் இலக்குமன்னும் படுககுமிடத்தைச் சேர, இராமன
சீதையை எண்ணியவயான மிருத்தல்
முனியுத தம்பியும் போயமுறை யாற்றமக்கு
இனிய பவளிக னெயநினா பிளளிருட
கனியும் போலபவன கவகுலுந திவகனும்
தனியுத தானுமத தையலு மாயினுன 64

இராமபிரான சீதையின் உருவெளிப்பாட்டை கோகித
தனனுடகூறுவன

விண்ணி வீரமிய மினனுரு விமமுறைப
பெண்ணி எனனலம பெற்றதுண டேகொலோ
என்லி வீதல தெனறறி யேனிரு
கண்ணி னுளளுங் கருத்தினுங் காண்பானுல 65

அருளி லாடுளனி னுமமனத தரசையால
வெருளு நோயவிடக கண்ணின விழுங்கலால
தெருளி லாவுல கிறசென்று நினறுவாழ்
பொருளெ வா மவள பொன்னுரு வாயவே 66

பூணு வாலிய பொற்கல சங்களுள
ஏணி லாகத தெழுதல வென்னினும
வாணி லாமுறு வறகனி லாயமதி
காண லாவதொர காலமுண டாங்கொலோ 67

வண்ண மேகலை தேரொன்று வானெடுங்
கண்ணி ரண்டு கதிமுலை தாயிரண்டு
உண்ணி வதத நகையுமென றென்றுண்டால்
என்னுங் கூறறினுக கிததனை வேண்டுமோ 68

கணன வினகருப புச்சிலை யானலிரை
பொண்ண முன்னிய பூங்கனை மாரியால
எனனை யெயது தொலைக்குமென ரூவினி
வனமை யென்னுமி தாரிடை வைகுமே 69

கொள்ளை கொள்ளைக கொதித்தெழு பாறகடல
பள்ள வெள்ள மென்பபட குநதிலா
உள்ள வுள்ள வுயிரைத துருவிட
வெள்ளை வண்ண விடமுமுன டாங்கொலொ 70

ஆகு நலவழி யலவழி யெனமனம
ஆகு மோவதற காகிய காரணம
பாடு பொன்மொழிப பைந்தொடி கன்னியே
யாகும வேறிதற கையுற விலலையே 71

சூரியோதய வருணனை

ததையும்லாத தாரணை விவவண்ண மயலுமுதது தளரு
மேலவை
சிதையும்னத திடருடைய செங்கமல முகமலரச செயய
வெயயோன

புளதயிருளி னெழுமினற புசர்முக்கையா னீயினூரிவைப்
 போாவை போாதத
 உதயகிரி யெனுங்கடவு ணுதல விழிதக விழியேபோ
 உதயகு செயநான 72

இராமரோன திருப்பளனியெழுதல
 கொல்லாழி நீறதங்கோர் குவிவயிரச சிலைதடககைக
 கொண்ட கொண்டல
 எல்லாழித தேரீரவி பினங்கரததா லடிவருடி யனநதல
 தீர்ப்ப
 ஆலலாழிக கரைகண்டா னுயிரவாய மணிவிளகக
 மழலுக்கு சேககைத
 தொலலாழித துயிலாதே துயராழி தெடுங்கடலுட
 டுயிலகின றுளே 73

இராமனூதியா சனகனது வேளவிசசாலை சாதல
 ஊழிபெயாந தென்ககங்கு லொருவணணம புடைபெயர
 வறகக நீதத
 குழியா னீயினெழுநது தொனனியமத துறைமுடிததுச
 சுருதி யனன
 வாழிமா தவறபணிதது மன்ககிவிய தம்பிபொடும
 வம்பின மாலை
 தாமுமா மணிமெளவித தாரசசனகவ பெருவேளவிச
 சாலை சாநதான 74

இராமலக்ஷ்மணர்களைச் சனகன விளவ முனிவன கூறுதல
 இருந்தகுலக குமராதமை பிருகண்ணும முகந்தழகு
 பருக நோககி
 அருந்தவகை யடிவணங்கி பாரிவரை புரைத்திடுமி
 னடிக ளெனன
 விருத்தினாக னினனுடைய வேளவிகா னியவநதார்
 விலலுங காண்பார
 பெருந தகைமைத் தயரதனறன புதலவரென வவா
 தனகைம பேச லுறளுள 75

11 குலமுறைகிளத்துபடலம்
 மனுஷம பிருதலம்

ஆதிததன் குலமுதலவன மனுவினையா ரறியாதார்
 பேதிதத லுயிரனைததும பெருமபசியால் வருந்தாமல

சோதிதன வரிசிலையா விலமடநதை முலைரெப்பச
சாதித்த பெருநதனகடி மிலா குலத்தோ தராபதி
கான். 1

இடசுவாகு மனவன

பினியரங்க லிணையகலப பெருங்காலத தவமபேணி
மணியரங்க நெடுமுடியாய மலரயனை வழிபட்டுப
பனியரங்கப பெரும்பாயற பரஞ்சுடரை யாங்கான
அணியரங்கநத நகாண யறியாதா ரறியாதா 2

கருதலதன

தானறனகரு வெலறகரிய தானவரைத தலைதுமிதது
வானறககிற றிகொவென்று குறையிரப்ப வரங்
கொடுததானரு
ஏனறெடுத்த சிலையினு யிகல புரிநத விவாருலத்தோ
தோளறலைப்பண டித்திரனகான விடையேருயச
கமநதானும 3

சிச்சகரவாதி

இன்னுயாகு மினனுயிரா ரிரு நிலங்காத தாரென்று
பொன்னுயாகுங் கழவவரை யாமபோலும்
புகழிறபாய
மின்னுயாகு நெடுவேலா மிலாருலத்தோன
மென்பறவை
மன்னுயாகுநத தன்னுயிரை மாருக வழங்கினால் 4

பகீரதசகரவாதி

தூதினற சுடர்வேலோ யனநதனே சொலவானேல
யானினறு புகழந துரைததற கெவிதோவே
டவிழ்கொன்றைப
பூதினற மவுலியையும் புககைநத புனறகவகை
வானினறு கொண்டதானு மிலாருலத்தோ
மனவனகான 5

இரகுமகாராஜன

சநதிரனை வென்றனு முருதநிரனைச சாயத்தானும்
துறதுவென்று தானவனைச கடுசரத்தாற றுணித்தானும்
வநதகுலத திண்டவநத ரகுவென்பான வரிசிலையால்
இநதிரனை வென்று நிசையிருநானகுஞ் செருவென்றன 6

தீரதனும் அவன்புத்திரா இவரென்பதும்
 அயன்புதவவன நயரதனை யறியாதா ரிலலையவன
 பயததகுலக குமரரிவா தமக்குள்ள பரிசெலலாம்
 நயநஞ்சுரைத்துக் கரையேற நானமுகறகு மரிதாமபல
 இயநதுவைத்த கடைத்தலையா யானறிந்த படிக்கேளாய் 7

இராமனது மகிமையை இவங்கம முனிவன கூறிமுடித்தல்
 கோதமன்றன பனனிககு முனையுருக கொடுத்ததிவன
 போது நின்று தென்ப பொலிந்த பொலன்கழறகாற
 பொடிகண்டாய்
 காதலென்ற னுயிரமேலு மிக்கரியோன பாலுண்டால்
 ஈதிவன்றன வரலாறும் புயவவியு மெனவுரைத்தான 8

12 கார்முகப்படலம்

கன்னியாகுறகமாகத் தான் சிவநஞ்சை வைத்திருப்பதைச்
 சனகமகாராசன தெரிவித்தல்

மாறறமா னுரைப்பதென மாய வீறகுநான
 தோற்றலா நெணமசை துவங்கு வின்றதால்
 தோற்றன னவகையு நொய்தி னையனவில
 ஏறறுமே வீடாககட வேற்று மென்றன 1

சனகராசன் ஏவலாளரை யேவ அவர்கள் விலவைத்துள்ள
 இடத்தைநோக்கிச் செல்லுதல்

என்றன வேனறுதன வெதிராநின் குரையக
 குன்றுறழ வரிசிலை கொண்டி னீண்டென
 நனதென வணங்கினா நாலவ ரோடினா
 பொன்றினி காரமுகச சாலை புககனா 2

அந்தச் சிவநஞ்சைப் பல்ர் கமநதுவருதல்

உறுவலி யானையை யொத்த மேலியா
 செறிமயிரக கலலெனத திரண்ட தோளினா
 அறுபதி னுயிர ரளவி லாற்றலா
 தறிமடுத திரையிடத தண்டிற றுங்கினா 3

சங்கொடு சக்கரந தரித்த செவகைய
 சிவகவே றவலனே விதனைத் தீண்டுவான
 எங்குள னெருவனின் நேற்றி விசசிலை
 மவகைதன் றிகுமணம வாழமா லென்பார 4

தினனெடு மேருவைத திரடடிற் றேடுவென்பாரா
வண்ணவான கடலபண்டு கடைநத மததென்பாரா
அண்ணலவா ளரவினுக கரச னேடுவென்பாரா
விண்ணிடு நெடியவில வீழ்தத தோடுவென்பாரா 5

என்னிது கொணாகென வியமபி னுனென்பாரா
மன்னவ ருளாகொலோ மதிக்கெட டானென்பார்
முனையூழ வினையினுன முடிககி லாமென்பாரா
கன்னியு மிச்சிலை காணு மோடுவென்பாரா 6

இச்சிலை யுதைததகோற் கிலகக மியாதென்பாரா
நச்சிலை நயகைமே னூடும வேந்தென்பாரா
நிச்சய மெடுகருங்கொ னேமி யானென்பாரா
சிறகிலா விதிசெய்த தீமை தானென்பாரா 7

சதாநநமுனிவன கூறத தொடங்குதல
போதக மனையவன பொலிவு நோக்கியவ
வேதனை தருகின்ற விலலை நோக்கித்தள
மாதனை நோக்குவான மனத்தை நோக்கிய
கோதமன காதலன கூறன மேயினுன 8

காரமுக வலிமையான கழறல வேண்டுமோ
வாரசடை யரவிகா வரத நீயலால்
யாருள ரறிபவ நிவறகுத் தோன்றிய
தோமுக வலகுளால் செவலி கேடுளே 9

குளங்கையென கூறுவது கொம்பினைச
சோந்தவையுய்யப
பிணங்குவன வழகிலனை தவளுசெய்து பெற்றதுகான
கணங்குழையான தோன்றியபின் கதிரவானிற
கங்கையெனும்
அணங்கிழியப பொலிவிழந்த வாடுதத்தார
வேறுளளார 10

அன்றுமுத வின்றளவ மாருமிநதச சிலை யருகு
சென்றுமீவ போயொளிகத தோவேந்தா நிரிநதுமிலா
என்றுமீவி மணமில்லை யென்றிருத்தே மீவனேற்றிவ
நன்றுமலர்க குழற்சீதை நலம்பழ்தா காடுதெனான 11

இராமன் சிவநற்க உளனூடத்தை யணுக எழுதல
பொழிந்தநெய யாகுதி வாயவழி பொங்கி
எழுந்த கொழுங்கன லென்ன வெழுந்தான

அழிந்தது விலவென விண்ணவ ராராததரா
மொழிந்தன ராசிகன மூப்பகை வென்றா
மங்கையரின மனப்பாங்கு 12

தூய தவங்க டொடங்கிய தொலலோன
ஏயலன வவலி கிறப்பதன முன்னம்
சேயிழை மங்கையா சிதைதொ நெயயா
ஆயிரம் விலலை யனங்க னீறுததான 13

கரங்கன குவித்திரு கணகன பனிப்ப
இருங்கனி நிசனிலே யேற்றில னாயின
நரந்த நறைக்குழ னங்கையு நாமும
முருங்கெரி யிறபுக மூழகுது மென்பார 14

வளவன மனததை மலிழந்தன னென்றால்
கொள்ளென முன்பு கொடுப்பதை யலலால்
வெள்ள மனைத்தவன விலலை யெடுத்திப்
பிளபிளா விட்டது பேதைமை வென்பார 15

ஞான முலிககொரு நானிலை யென்பார
கொனில விற்றொடி யோனில வென்பார்
மானவ விசனில காலவன யானேவ
பின தனதவன பேறில னென்பார 16

இராமபிரான விலலிலிடத்திறகு நடநல

தோகைய ரினனன சொலவிட நலயோர்
ஒகை விளமபிட வும்ப குவப்ப
மாக மடங்குது மாலவிடை வும்போன
நாகமு நாகமு நான நடநதான 17

இராமபிரான அவலிலை முறிந்ததனது பேரோசை தோன்றல
தடுத்திமை யாம கிருத்தவர் தானின
மடுத்தது நாணுதி வைத்தது நோக்கார்
கடுப்பினி வியாரு மறித்தவர் கையா
எடுத்தது கண்டன சிறந்து கேட்டார் 18

அங்ககரந்தார பேருவககிகாண்டு கூற்றன்
தயரதன் புதவல னென்பார் தாமரைக் கணவ
புயலிவன மேலி வென்பார் பூவையும் பொருவு
வென்பார் வென்பார்

மயலுடைத துலக மென்பார மாணுட னல்ல னென்பார
கயவப்பொரு கடலுள் வைகுங் கடவுளே காணு
மென்பார 19

நம்பியைக் காண நவகைக் காயிர நயனம் வேண்டும
கொம்பினைக் காணுந தோலுங் குசிசிறகு மனைதே யாவ
தம்பியைக் காணமினென்பார தவமுடைததுலக
மென்பார்
இமபரிந நகரிற் றதத முவிவனை பிறைஞ்சு மென்பார் 20

சீதை பரிசுக்ருமாடதது மறறோ மலர்ணயிற சேதல
ஊசலா ஓயிரி னோடு முருகுபூம் பள்ளி நீங்கிப்
பாசிறை மகனீரா சூழப் போயொரு பரிசுக்ரு மாடக்
காசிறு மரையின பொய்கைச் சந்திர காந்த மீனற்
தேநீர் தெளிதத மென்பூஞ் சேகலையை
யரிதிறசோந்தாள 21

பிரிவிதநுயரால் சீதை பரிவகையாக இரங்குதல்

நாணுலாவு மேருவோடு நாணுலாவு பாணியும்
தூணுலாவு தோளும் வானி யூடுலாவு தூணியும்
வாணிலாவி னூலுலாவு மாலைமாபு மீனவும்
காணலாகு மாசினுவி காணலாகு மேகொலாம் 22

விண்டலங் கலந்திவங்கு திங்கனோடு மீதுகுழ
வண்டலம் பலங்கறங்கு பங்கியோடும வார்தினைக்
கொண்டலொன நிரங்குகண்ணின மொண்டுக்கொண
டெனனுவியை
உண்டதுண்டெ னெஞ்சினின்று முண்டதென்று
முண்டரோ 23

பஞ்சரங்கு தீயினுவி பறநீநீடு கொற்றவிவ
வெஞ்சரங்கு னெஞ்சரங்கு வெயயகாம னெயயவே
சஞ்சலங்க லந்தபோது தையலாரை புயயவந்து
அஞ்சலஞ்ச வெவ்வொத லாணமை
செய்வவாணமையோ 24

இளைக்கலாத கொங்கைகா னெழுநதுவிமபி செய்செயநீர்
முளைக்கலா மதிக்கொழுந்து போலும்லான முகத்தினுள்
வளைக்கலாத விற்றையாவி வளானமார்பி னுள்ளூற்த
துளைக்கலாரு மாலொன செயதலங்கன செய்யமினே 25
எங்குறின நெஹந்தறிந்த விந்து வந்தெ னெஞ்சலா
அய்யியன தன்வகனெயத வம்பியவந்த கிந்ததேய

- பொங்குசிறை கொங்கைமேல் விடம்பொழிந்த
தென்னினும்
கங்குலவந்த திங்களன நகங்கனங்க மிலலையே 26
- அடாநதுவந தனங்கனெஞ் சமுனறுசிறந் து மபபெனும்
விடங் குடைந்த மெய்யினினறு வெந்திடா
தெழுந்தவெங்
கடநதுதைந்த காரியாண யண்காண தாளடைந்து
உடனொடாநது போனவாயி வந்தவா வெணுள்ளமே. 27
- விண்ணுளே யெழுந்தமேக மாரபினூலின மினனொடிம
மண்ணுளே யிழிந்தகெளவ வந்துபோன மைந்தனூ
எண்ணுளே யிருந்தபோதும் யாவரென்று தோலிலேன
கண்ணுளே யிருந்தபோது மென்கொல்
காணவிலாதவே 28
- பெய்கடற பிறந்தயல் பெற்றகொணு மருந்த பெற்று
ஐயபொற கவத்தொடங்கை விடடிருந்த வாநர்போல
மொய கிடகரு மண்ணனெண் முயங்கிடாது முனவமே
கைகடக விடடிருந்து கடனரைப்ப தென்கொலோ. 29
- கீமலையென்ற சேடியொருத்தி சீதைபுள்ளவிடம் வருதல்
வடங்களுங் குழைகளும வான விலவிடத
தொடர்ந்து பூங்குழல்களும் துதிவஞ் சோதர
நுடங்கிய மின்னென நொயதி செயதினூ
நெடுந்தடங் கிடந்தகண் ணீவ மாலையே 30
- மராமர மிவையென வளர்ந்த தோலினூ
அராவணை யமலென றயிர்க்கு மாற்றலான
இராமனென பதுபெய ரினைய கோவொடும்
பராவரு முனியொடும் பதிவந தெயதினூ. 31
- மாததிரை யளவிற்புண மடுத்து முன்பயிவ
குத்திர மிதுவெனத தோலின வாங்கினூ
ஏத்தின ரிமையவ ரிழிந்த பூமழை
வேத்தவை நடுக்குற முறிந்து விழந்ததே. 32
- சீதை சிறிது பிம்ம பேருகல்
கோமுனி யுடனவரு கொடை வென்றபின்
தாமரைக் கண்ணினு னென்ற தவனமயாவ
ஆமவ னென்கொவென றைய நீங்கினூ
வாமமே கடியிற வளர்ந்த தவருவே. 33

சீதைதின் உறுதி.

இல்லையே நுகப்பென்பா ருண்டுண் டென்னவும்
மெல்லியன் முலைகளும் விம்ம விம்முവാள்
சொல்லிய குறியினத தோன்ற லேயவன
அல்லனே விறப்பனென் றகத்து னுள்ளினார். 34

சனகராசன் முனிவனிடம் கூறியமொழி
உரைசெய்யும் பெருமவுன் புதல்வன் வேள்விதான்
விரைவினின் ரொருபகன முடித்தல் வேட்கையோ
முரசெறிந் ததிற்கழன முழங்கு தானையவ்
வரசையு மிவ்வழி யழைத்தல் வேட்கையோ. 35

விசுவாமித்திரன் மொழிப்படி தசரதனுக்குச் சனகன் தூதி
அனுப்பல்.
மல்வலா னவவுரை பகர மாதவன்
ஒலையை வவனும்வந் துறுத னன்றென
எல்லையி லுவகையா வியையநத வாறெலாமி
சொல்லுகென் றேலையுந் தாதும் போக்கினான். 36

13. எழுச்சிப்படலம்

சனகராசன்தூதர் தசரதசக்கரவர்த்தியி னரண்மனைவாயிலை
யடைதல்.

கடுவிய தூதருங் காலிற காலிற்சென்று
அடிகுரள முரசதி ரயோத்தி யெய்தினார்
அடியினை தொழவிட மிளறி மனனாதம்
முடியொடு முடிபொரு வாயின் முன்னினார். I

தூதுவர் ஒலை கொடுக்க, சக்கரவர்த்தி 'வாசிக்க' எனல்.

கூறிய தூதருங் கொணர்ந்த வோலையை
சுறில்வன புசுழினு யிதுவ தென்றனர்
வேறொரு புலமகன் விரும்பி வாங்கினான்
மாறதிர் கழவினான் வாசி யெனறனன். 2

தசரதமன்னவன் மொழி.

வேறறிவேன் மனனவன் தக்கன் வேளவியில்
கற்றைவாரா சடைமுடிக்க கணிச்சி வானவன்
முற்றவே முலகையும் வென்ற முரிவில்
இறறபே ரொலிகொலன் றிடித்த நீங்கென்றார். 3

சககரவாததி தனசேனை முதலிவன முநதிச்செலலும்படி
பறைசாற்றமாறு கட்டினையிடல

வானவன குலததெமா வரத்தி னுலவரும
வேனிலவே ளிருநதவம மிதினை நோகநிநரு
சேனையு மரசருகு செலக முநதென
ஆனேமே வனிமுர சறைகென நேவினான

4

சேனை செய்முதல

விடைபொரு தடையினான சேனை வெள்ளமோர்
இடையில யுவனினி லென்ன வீணடிய
கடையுக் முடிவினி லெவையுங் காறபடப
புடைபெயா கடலென வெழுநது போயதே.

5

தசாதசகரவாததியின சேனைப்பெருக்கம்.

உழுநதிட விடமில் பலக மெங்கணும
அழுநதிய வ்யாககெவா மருடகொம பாயினான
எழுநதிவ னெழுநதிடைப படருகு சேனையின
கொழுநதுபோயக கொடிமதி.ய மிதினை கூடிற்றே.

6

அநதணா செவலுதல

குடையா குண்டிகை தூகநினா குநதிய
நடையர் நாகி புதைத்தகை நாறறலா
கடக ளிறறையுங் காரிகை யாரையும்
அடைய வஞ்சிய வந்தணர் முத்தினா

7

வசிட்டமுனிவன செவலுதல

செவிவழி வழுதக் கேளவி தெவிட்டினா தேவா நாவின்
அவினகயி னனிகரு நீரா ராயிரத திரட்டி குழக
கவினகயி வீழற கறபி வருநததி கணவன முதலுச
சிவினகயி னன்ன முருத திசைமுக னென்னக
செனான.

8

பரதசதபருக்கண வசிட்டமுனிவனினனே செவலுதல
பொருகனி திவுளி பொற்றேர் பொவயகமுற குமரர்

முதலீர்
அருவரை குந்தத தென்ன வருநமு-ச பினனுரு செவலுத்
திருவனர் மார்பர் தெயவக் கிணியினர் தேரர் வீரர்
இருவரு முலியின போன விருவரு மென்னப போனார்

9

தசரதசககரவாததி புறப்படுதல்

நித்திய நியம முற்றி நேமியான பாதஞ் செனனி
வைத்தபின் மறைவல லோகஞ் வரப்பறு மணியும்
பொன்னும்
பதநியா னீரையும் பாரும பரிவுட னலகிப போனான
முத்தணி வயிரப பூணான மங்கல முகூர்த்த நனனான. 10

சேனையுடன சககரவாததி சாநிர்சயிலத்தின சாரவில் தங்குதல்.
இன்னண மேகி மனனன யோசனை யிரண்டு செனனான
பொனவரை போலுமிதது சயிலத்தின சாரல புகளான
மனமதக கனிறும் மாதா கொங்கையும் மார னம்புங்
தெனவரைச சாநதுமநாறுஞ் சேனையு மிறுத்த
தனறே 11

14. வரைக்கரட்சிப்படலம்

வழிவந்தஇளைபிஞ்ஞல மங்கையா பனிகுபபாறையில்
குயிலுதல்

தளங்கொ டாமரை யெனத்தளி ரடியினு முகத்தும்
வளங்கொண மாலைவண டவமர வழிவருந தினராய்
விளங்கு தாமமுருப பனிகிடை வெளிப்பட வேனோ
துளங்கு பாறையிற ஞேழிய ரவிரத்திடத்த துயினரா 1

குதிவாகள படிந்த புழுதியை யுதறிவிட்டு நிறறல
தீயவரொ டொன்றிய திறத்தரு நலத்தோர்
ஆயவரை யநநிலை யறிந்தனா துறந்தாங்கு
ஏயவரு நுண்பொடி படித்துட னெழுந்தொண
பாயபரி விரைநதுதறி நினறண பரந்தே. 2

சிறிது தோண்ட ஆறநில ஊறறுநீர் தோன்றுதல்
வெள்ளறெடு வாரியுற வீதியில் வேனும்
கிள்ளவெழு கின்றபுனல கேளிரின விரும்பித்
தெளனுபுன வாரிசிறி தேயுதவு கின்ற
உள்ளது மருதுதவு வளவையு மொத்த. 3

மதபானைகள் நீரிடையைவிட்டு ஏறமை.
ஒககநெறி யுயப்பவ குரைத்தகுறி கொள்ளா
பககமின மொயககய லலைககநனி பாரா
மைக்கரி மத்தத விலைமாதா கலையலகுற
புககவரை யொத்தன புன்றிதைக னேரு 4

சநதிரசைல வருணனை

குப்புறற கருமை யாலக குவவரைச சாரவ வைகி
 ஒப்புறத துளங்கு கின்ற வுடுபதி யாடி யின்கண்
 இப்புறத தேயுங காண்பார குறத்திய ரியைந்த கோலம
 அப்புறத தேயுங காண்பா ரரம்பைய ரழகு மாதோ 5

சரமபயில சாபமன்ன புருவங்க டமமி னூடா
 நரமபிடுன டினிது பாடி நாடக மயிலோ டாடும
 அரமபையா வெறுத்து நீத்த வவிர்மணிக கோவை
யாரம

மரமபயில கடுவன பூன மநதிகள வகரு மாதோ 6
 நிலமகட கணிக ளென்ன நிரைக்கதிர முததகு சிந்தி
 மலைமகள கொழுநன செனனி வநதுவீழ கங்கை மான
 அவகிலபொன னலம்பி யோடி யாரஞ்சே ரருவி மலை
 உலகளந தவன்றன மாரபினுததர் கததை யொத்த 7

ஆக மாலை மாகவு ளாளபொலி
 வாக மாலை யுளாரென வாகுமாவ
 மேக மாலை மிடைத்தன மேலெலாம்
 மேக மாலை கிடந்தது கிழெலாம் 8

அத்திககால வருணனை

மஞ்சார் மலைவாரண மொத்தது வானி னேடும
 வெஞ்சாயை யுடைக்கறி ரங்கதன மீது பாயும்
 பஞ்சா வனமொத்தது மறறது பாய யூறும்
 செஞ்சோரி யென்பபோலி வுறறது செக்க வானம் 9

சாநிரசைல வருணனை

கணையூக் கிளிநாமி விவங்கிய காடலியாலும்
 ளவண்ண கிளிநாமி யிலங்கு சிரங்க ளாலும்
 வண்ணக் கொழுஞ்சந் தனஞ்சேர்ந்தது மாரப ணிந்த
 அண்ணந் கிடுவோவழி யொத்ததவ வாகில
குன்றம. 10

தசரகுடவரை வடவரும் மகலிசும் மகிழிலதவகுதல.
 சாணம முயி ந மீயவா ரோடுவர்க கோடுவா
 தேயும் மிடுதல் சிறுமயிலும் பம்பி யாப்ப
 பாலை யிசும் பிடிவும் மிகவாவி யேயும்
 மாண்பு கீடும்மென டாடவரை வத்தி றித்தார். 11

இருள் பரததல.

காலவா எனத் தேருடை வெயயவன காயக ஓங்கன
கோனமாய கதிர்ப்புலவழிகை கொவனிக கோள நமமா
மேலபா வ மலையிற புகவீங்கிருள வேறி ருந்த
மாலயாண மீட்டமமென வறது பரதத் தளறே 12

தீபமேற்றப்படுதல

மறதார முநது மகரதத மணவத வாலும
அந்தா ரரசாக கரசனற வனீக வெளனம
நந்தா தொவிகருந நரலைபபெரு வேலை வெலலாம
செந்தா மரைபூததெனத தீப மெடுதத வளறே 13

கடசத்திரம புடைசூழ்ச சாதிரன விளங்குதல

தளனற கடவிற றளிசிநது தரங்க நீங்கி
விண்ணிற கடாவெண மதிவநதது மீனகன குழ
வணகை கதிர வென விலவீளறென வாலு கத்தாடு
ஒளணிததில மீளறெவிர வாலவகை பூவல தொததே 14

கயகுல கழித்த வகை

உணனு வமுதனை கலைப்பொரு ளுள்ள துண்டும
பெணனு ரமுதம மலையாரமனத தூடல போததம
பணனாதத பாடல செவிமாததிப பயனகொ ளாடல
கணனு வினிதுயக்கவுவ கயகுல கழித்த தளறே 15

15 பூங்கொய படலம்

சூரிடோதயவருணனை

மீனுடை வெயிறறுக கயகுற கனகனை வெருண்டு வெயய
கானுடைக கதிரக ளெனனு மாயிரவ கரங்க ளோசகித
தானுடை யுதய மெனனுந தமனியத தறியி வின்று
மானுட மடங்க வெனனத தோன்றின வயங்கு
வெயயோன 1

மன்னவன சேனையுடன சோனையாறறையடைதல

முறையெவா முகுத்த பிணனா மன்னனு மூரித தேர்மேல
புறையெலாம வணங்குப போனு வெழுத்தடை சேனை
வெளனம
குறையெலாளு சோலை யாகிக குழியெலாங கழுநீ ராகித
துறையெலாங கமல மான சோனையா றடைத்த
தளறே 2

சூரியனுச்சரியடை, அர்சாமுதலியோ
ஆயகுச்சோலை சோலை

அடைநதவ ணிறுத்த பின்ன ரருக்கனு முமபர்ச சார
மடநதையா குழாங்க ளோடு மன்னரு மைநதா தாமும
குடைநதுவண ஓறையு மெனபூக கொயதிவி தாடமைதீர
தடங்களு மடுவுகு குழந்த தண்ணறுகு சோலை
சாரந்தா - 3

சூயில்கள நாணி யொடுங்குதல

பாசிழைப பரவை யலகுல பண்டரு கிளவி தண்டேன
முசிய கூந்தன மாதர் மொயத்தபே ரமலை கேட்டுக
கூசின வலல பேச நாணின சூயிலக ளெலலாம
வாசகம வலலார முன்னின நியாவாவாய திறக்க
வலலார 4

மகளிர் மலபதிகுமாறு கொம்புகண்ட தாழந்த,
அமமலர்க்கொம்புகள பூச்சொரிந்தவண்ணம தாழ்தல

நஞ்சினுங் கொடிய நாட்ட மமுதென நயநது நோககிச
செஞ்செவே கமவக கையாற நீண்டலு நீண்ட கொம்பா
தஞ்சிலம படியின மெனபூச சொரிநதுடன் குழந்த
வென்றல
வஞ்சிபோன மருங்கு லாராமாட டியாவரே வணங்க
லாதா 5

அம்புயத தணங்கி னன்ன ரமமலர்க கைகடவட
வம்பிய லலங்கற பங்கி வாளரி மருஞங் கோளார
தம்புய வரைகள வநது தாழவன தனிர்ந்த மெனபூங்
கொம்புக டாழு மென்றல் கூறலாத தகைமைத
தொன்றே 6

வண்டுகள மகளிடந்து மொயந்தல

நதியினும் குளததும் பூவா நனினங்கள குவளை யோடு
மதிநுதல வவலி பூப நோககிய மழலை துமபி
அநிசய மெயநிப புக்கு விழந்தன வகைகப போகா
புதியன கண்ட போந்து விடுவரோ புதுமை பார்ப்பார் 7

9கு மாதின ண்டல

செம்மாந்த தெய்வின் விளநீரையோ செமம னோககி
அம்மாவிலை மங்கையர் கொங்கையி னுய வென்ன

எமமாதா கொங்கைக கிவையொப்பன வென்றொ ரேழை
விமமா வெதும்பா வெயரா முகம வெயது யிரத்தாள 8

மாற்றவளபேரைக கணவன்கூற ஒருத்திகொண்ட
வருத்தம்

தைககின்ற வேளோககின டனலுயி ரன்ன மன்னன
மைக்கொண்ட கண்ணுளெதிர மாற்றவள பேர்விளம்ப
மெயக்கொண்ட மானந தலைக்கொண்டிட விம்மி
கைக்கொண்டு மோந்தா னுயிரப்புவாடு கரிந்த தன்றே 9

மாதாகளின அழகின சிறப்பு

ஊக்க முள்ளத துடைய முனிவரால
காக்க லாவது சாமன்கை விலவெனும
வாகரு மாத்திர மலலது வலலியிற
பூக்கொய வான்புரு வககடை போதுமே. 10
சினையின மேலிருந தானுருத தேவரால
வளைய வுமமரி யாளவனப பினறலை
நிலைவு நோக்கமு நீக்கலன கைகளால
தளையு நாணமுறி யுங்கொயது நலகினுன 11

யாவரும் புனல்விளையாட்டுக்குச செல்ல எண்ணுதல்

ஏயுந தன்மைய ரிவ்வகை யாரெலாம
தூய தண ணிழற சோலைத துறுமலா
வேயுரு செய்கை வெறுத்தனா வெணடிவர
பாயுந தீமபுனா பண்ணைசென ரெயதினா 12

16. புனல்விளையாட்டுப் படலம்

மகளிரும் ஆடவரும் நீரினையை நோக்கிவருதல்

புனைமலாத தடங்க னோக்கிப பூசலவண டார்த்துப
வினையறு துறக்க நாட்டு விண்ணவா கணமு நாண
அனகரு மணங்க னுருமமமலாச சோலை நின்று
வனகரி பிடிக்கொடு வருவன வென்ன வந்தார 1

மகளிர விளையாமொறு நீரில் முழுகியதன் வருணனை

அங்கவா பண்ணை நன்னீ ராடுவா னமைந்ததோற்றம்
கங்கைவார் சடையோ னன்ன மாமுனி கனல் மேளுன

மங்கையா கூட்டத தோடும் வானவாக கிறைவன
செலவம்
பொங்குபாற கடலிற செலவந தோற்றமே போன்ற
தனறே. 2

தேன்கு நறவ மாலை செறிசூழற நெயவ மனனாள்
நானுடைக கோல மேனி தடததிடைத தோன்ற
தோகவி

நானக நகுகிள ருளிந நனனுத ரேழி யாமென்று
ஊனமில் முலையீரூ முளங்குளிந துதவு வானும் 3
பொறரெடி தளிர்ககைச சங்கம வண்டோடு புலம்பி
யாரப்ப

எறறுநீர்க குடையுந தோறு மேததுபே ரலகு வினறு
கறறைமே கலைக ணீங்கிச சேறடி கவவக காலிற
கறறிய நாக மென்று துணுககததாற துடிககிள
ரூகும். 4

மகளி ரீராடுதலினுல மீனும் கமழதல

ஆன தூயவ ரோடுட னுடினா
நான நீரவ ராகுவர் நன்றரோ
தேனு ஞாலியுந தேககவி லாவியும்
மீன நாளின வேறினி வேண்டுமோ. 5

ஆடவரும் மகளிரும் ஊடிய புனலின வருணனை.

மிகக வேந்தர்த மெயதனி சாறதொடும்
புகக மங்கையா ருவகும் போததலால்
ஒக்க நீல முகிறறலை யோடிய
செக்கர் வானக மொதததற திம்புனல். 6

சூரியாதமன வருணனை.

மாலி நோககியர் மைநதரொ டாடிய
ஆன நீர்விளை யாடலை தோககின
நானு மனனது காதனித தானென
மீன வேடையை வெயயவ வெயதினாள் 7

செறிசேதய வருணனை.

ஆறற வினமையி னுலழிந தேயுதம
வேறறு மனனர்த மேலவரும் வேந்தர்போல
ஏறறு மாதர் முகங்கனொ டெய்கறறுந
தோற்ற சத்தின மீனவுந தோறறினாள். 8

17. உண்டாட்டுப்படலம்

கீலாப பரததலின வருணனை

வெண்ணிற நறைநிறை வெள்ள மென்னவும்
 பண்ணிறகு செறிதடுடப பரந்த தென்னவும்
 உண்ணிறை காமமிக கொழுமிற றென்னவும்
 தண்ணிறை நெடுநிலாத் தழைத்த தெங்குமே

1

மகளிர் முததுப்பநதா முதலிய இடத்துச் சோதல்
 தயங்கு தாரகைபுரை தரள நீழலும்
 இயங்கு சார மிடைந்த கா வெழிவிச குழலும்
 கயங்களபோன றெளிபளிங் கடுத்த கானமும்
 வயங்குபூம பந்தரு மகளி ரெயதினா

2

உண்ட கள காமத்தை மூட்டுதல்

தாமமு நானமுந ததைந்த தண்ணில
 தாமமுண குழுவிய ருண்ட தூநறை
 ஒமவெவ குழியகு நெயயி னுள்ளுநற
 காமவெவ களவினைக் கன்றறிக காட்டிறறே

3

மதுவினுள் தனமுகநதோன்ற மயங்கிய ஒருத்தி கூறல்
 அச்சநுண் மருங்கு லாளோ ரணங்களு ளளக பநதி
 நச்சவேற கருங்கட செவவாய நகைமுக மதுவுட்
 டோன்றப்
 பிச்சிநீ யெனசெய தாயிப பெருநற விருக்க வாளா
 எச்சிலை நுகாதி யோவென றெயிறறரும பிலங்க
 நக்காள.

4

ஒருத்தி களவினுள்ளே தோன்றரு சாதிரனுக்கு அறிவுறுத்தல்
 களித்தகண மதாபப வாங்கோர் கணங்குழை களளி
 னுள்ளால்
 வெளிப்படு கின்ற காட்சி வெணமதி நிழலை நோக்கி
 அளித்தன னபயம வானத தரவினை யஞ்சி நீவநது
 ஒளித்தனை யஞ்ச லென்றாங் கினியன வுணாதது
 கினரூன

5

ஒருநதி நிலவை மதுவேன்று மயங்கிக் கிணனந்தில
ஏறக முயல்தல

அழிகின்ற வறியி னாலோ பேதைமை யாலோ வாறறிற
சுழியொன்றி நின்ற தன்ன வந்தியா னொருத்தி
செந்தேன
பொழிகின்ற பூவின வேயந்த பந்தரைப புரைததுக
கீழ்வந்து
இழிகின்ற கொழுதி லாவை நறவேன வளளத்
தேறளுள 6

ஒருநதி வெறுங்கிணனத்தை வாயிதழிலவைததுக கொளளல
எள்ளொத்த கோல மூககி னேந்திழை யொருத்தி
முன்கை
தளளத்தண னறவை யெவலாத தவிசிடையுருத்தத்தி
தேளுள
உளளத்தின மயக்கந தனனா லுடபுறத துண்டென
றெண்ணி
வளளத்தை மறிதநு வாங்கி மணிநிற விதழின
வைத்தாள 7

உயத்தழும் பள்ளியி னூட நீங்குவான
கித்தமுண டொருத்திகக தன்பன நோகிலான
பொயத்ததோர மூரியா விபிநது போககிளுள
எத்தனை யிறந்தன கழிகை யீண்டெனளுள 8

கிணயகெழு வேற்கையோ செமமல பாலொரு
கனங்குழை மயிலளை கடிநு போயினுள
மனங்குழை நறவமோ மாலை தானகொலோ
அனங்கனா யார்கொலோ வழைத்த தாதரே 9

கொளளைப்போர் வாடகண னுளவ கொருத்தியோ
குமர னனனாள்
வளளறன ரகல தனை மலாக்கையற புதைப்ப
நோக்கி
உளளத்தா ருயிரன னுளமே லுதைபடு மென்று நீரும்
களளத்தாற் புதைத்தீ ரெனனா முனனைவிற கனன்று
மிக்காள, 10

அவிபுற புலவினைக காதவ சூழ்கடர்
பய்யெனத துடைத்தலும் பதைகருகு கிதைபாள

புனையிழை யொருமயில பொயயு றங்குவாள
கனவெனு நலத்தினுற கணவற புலவினாள். 11

சந்திரனத்தமிததலும், சூரியனுதிததலும்

கடையுற நவனெறி காண்கி லாதவாககு
இடையுறு திருவென விநது நநதினாள்
படர் திரைக கருங்கடற பரமன மாரபிடைச
கடாமணிக கரசென விரவி தோனறினாள் 12

18. எதிர்கொள்படலம்

நசர்தன சேனையுடன் கங்கைகைய யடைதல்

அடாநெறி யறைதல செலலா வருமறை யறைநத நீதி
விடாநெறிப புலமைச செங்கோல வெணகுடை வேந்தா
படாமுக மலையீற றேனறும் பருவமொத தருவி வேந்தன்
கடாநிறை யாறு பாயுங் கடலொடுங் கங்கை பலகும்
சோந்தான 1

சனகராசன தசரதசக்கரவாததியை எதிர்கொள்ள எழுதல்
வந்தன னரச னென்ன மனததெழு முவகை பொங்குக
கந்தடு கலிறும் தேகும் கலினமாக கடலுஞ் சூழ்ச
சந்திர விரவி தனகைச சாரவதோர தனமை தோன்ற
இந்திர திருவன றனகை யெதிர்கொளவா னெழுநது
வந்தான 2

சேனை பெழுபரிய தூளி

சூழமா கடலகனாந திடாபடத துகடவழநது
ஏழுபா ரகமுமுற றுளதெனற கெளிதரோ
ஆழியா னுலகளந தனறுதாள சென்றவப
பூழையு டேபொடித தபபுறம போயதே 3
தசரதசக்கரவாததியின சேனையிடம சனகமனனன்

சேனைவந்து சோதல்

மாநிலா மதுகையான வருபெருந தானமேல
ஊறுபே ருவகையா னனிகமவந துற்றபோது
ஈறிலோ தையினொடும் மெறிதிரைப பரவைமேல
ஆறுபாய கின்றதோ ரமலைபோ லானதே 4

சனகன் தேரினிறங்கித் தசரதனைச் சார,
அமமன்னவன் சனகனைத் தழுவுதல்

எய்தவந் திருநெடுந் தேரிழிந் திலியதன்
மொய்கொடினை சேனைபின் னிறகமுன் சேறலும்
கையினவந் தேறெனக் கடிதின்வந் தேறினான்
ஐயனும் முகமலாந் தகமுநக் தழுவினான் 5

சனகனைச் சேமம் விசாரித்துத் தசரதன் மிதிவசேசுதல்
தழுவிதின றவனிருங் கிளையையுந் தமரையும்
வழுவிவசிந் தனைவினான் வரிசையின் னளவளாய்
எழுக்கமுந் துறவெனா வினிதுவந் தெயதினான்
உழுவமுந் தரியலா னெவரினும் முயரினான் 6

இராமன் எதிர்கொண்ட வகை

தம்பியுந் தானுமத் தானைமன் னவனகாப
பம்புதினை பரவியும் படைஞரும் புடைவரசு
செம்பொன்றிற் பசுமணித் தேரிவவந் தெயதினான்
உம்பரும் மிம்பரும் முரகருத் தொழவுளான 7

இராமன் தசரதனை யணுகுதல்

காவியுங் குவளையுங் கடிக்கொள்கா யாவுமொத்து
வையினா சலிக்கெடப் போலிவதோ ருருவொடே
தேவருந் தொழுக்கழற் சிறுவனமுன் பிரிவதோரா
ஆலிவந் தென்னவந் தரசன்மா டணுகினான் 8

இராமன்நாயகாவணங்க அவாபெருமகிழ்ச்சி கொள்ளல்

சுறறையவார சடையினான் வகைக்கொளுந் தனுவீறிக்
கொற்றநீள் புயநிமித்த தருளுமக் குரிசில்பின்
பெற்றதா யரையும்ப பெற்றியிற் றெழுந்தெழுந்ந
உற்றபோ தவாமனத் துவகையா குளரசெயவார 9

தசரதன் தனதுசேனை முநலியவறறை முற்கொண்டு
செவலுமாறு இராமனுக்குப் பணிதல்

சானறெனத் தகையசெவ கோலினா னுவிர்கடாம
சுனறற குயெனக் கருதுபே ரகுளிஞன்
ஆனறவிச செயலமித் தையுமொயத் தருருநத்
தோன்றலைக் கொலாடுமுற் செலகெனச்
சொலவினான் 10

தமபியாமருங்கு தொடங்குவர, இராமனதோமேற செலலுதல
 தொழுதிரன டருகுமன புடையதம் பியாதொடாந்து
 அழிவிலசின தையினுவந தாடனமா மிசைவரத
 தழுவுசங் கொடுநெடும பணைதழங் கிடவேழுதது
 எழுதருந் தகையதோர தேரினமே லேகினுன. 11

இராமன மிதிலைகா வீதியிலெய்துதல

பஞ்சிசூழ் மெல்லடிப பாவைமார பணைசூழ்
 மஞ்சுகூழ் நெடியமா ளிகையினவந திடைவிராய
 நஞ்சுகூழ் விழிகளபூ மழையினமேல விழநடந்து
 இஞ்சுகூழ் மிதிலைமா வீதிசென ரெய்தினுன 12

மகளிர் அடைந்த நிலையைக் கூறுவோமெனல

பேதைமார முதலகடைப பேரினம பெண்கடாம
 ஏதியார மாரவே ளேவவந் தெய்தினா
 ஆதிவா னவாபிரா னணுகலா லணிகொள் கார
 ஒதியார வீதிவா யுறறவா றுரைசெய்வாம 13

19 உலகவிய நபடலம்

மகளிர் எங்கும் மொய்ததல

மாரினம வருவ போன்றும் மயிலினந் தரிவ போன்று
 மீனின மிராவ போன்றும் மினனின மிடைவ போன்றும்
 தேனினகு சிலம்பி யார்ப்பச சிலம்பினம புலம்ப
 வெங்கும்
 பூதனை கூந்தன மாதா பொமமென்ப புகுந்து
 மொய்ததார 1

இராமனைக் காணவந்த மகளிரினதனமை

கண்ணினுற காந் லென்னும் பொருளையே காண்கின
 பேண்ணினீர் மையினு லெய்தும் பயலினறு பெறுது
 மென்பார
 மணணினீர் குறைது வான மழையறை வறந்த காலத்து
 உணணுநீர் கண்டு வீழு முழைக்குவம பலவு
 மொத்தார 2

பள்ளதரூப பாயு தனை ரணையவா பானல பூதத்
 வெள்ளததும் பெரிய கண்ணூர் மெனசிலம பலம்ப
 மென்பூத

தள்ளததம் மிடைக னோவத தமைவலித தவன்பாற
செல்லும்
உள்ளததைப பிடிதது நாமென ஶ்ரேடுகின ஶ்ரூ
மொத்தார 3

இராமசீரணை மகளிரகோகலியதைப்பற்றிய கலிககூறறு
பஞ்சனி வீரலி னாதம் படைநெடுங் கணக ளெவலாம
செஞ்சுவே பையன் மெய்யிற கருமைபைச சோந்த
வோதாம
மஞ்சன மேலி யானறன் மனிதிற மாத ரார்தம்
அஞ்சன நோக்கம் பார்க்க விருண்டதோ வறிகி
வேமால 4

ஒருதலியின் மனமதேர்பாலம்புனம்

மாநதளிர மேலி யாளோர வானுதன் மதன் ளெவரும்
பூத்துணர் வாளி மாரி பொழிவினற பூச னோக்கி
வெநதர்கோ னுணை னுணை நோக்கான வீரனலி வானமை
பாரான
ஏததிழை யாரை யெய்வான யாவனோ வொருவ
னெனஞள் 5

இராமணைக காண்சென்ற மாதர்களின் நிலைமையைக் கூறுவன

சொன்னவங் கடந்த நாமச கவையையோ குருவ மாகி
இவ்வவந தெரிய வவலா னெழுதிய தென்ன தினஞள்
பொன்னையும் பொருவு நீராள் புண்ததன் வெல்லாம
போகவித
தனடையுந் தாங்க வாதாள் துமி வொணறுந் தாங்கி
தினஞள் 6

மைக்கருவ கூந்தவ செவவாய வானுத லொருததி
புள்ளம்
நெக்கென லுக்கு கினரு வெகுலிட வஞ்சன வந்து
புககணவ் போகா வண்ணங் கணனென்றும் புலவகொள்
வாயும்
செக்கென வடைத்தென் ஶ்ரேழி செருது மமனி யெனஞள் 7
நாககணவ் கணை மேலி தைந்தவேள் சரவகன பாராள்
வீக்கிய கணையுந் தாகம் வேறுவே ஶுள் தோராள்

ஆகதிய பாவை யனனா னொருத்தியான டமலன மேனி
நோககுறு வாரை யெல்லா மெரியெழ நோககு
கினனாள் 8

இராமனைக் கண்ட மாதா
தாம கண்ட கண்ட உறுப்பிலேயே மனமபதித்தமை

தோள் கண்டார தோளே கண்டார தொடுகழற கமல
தாள்கண்டார தாளே கண்டார தடககைகண்ட டாரு
வாள கொண்ட கண்ணார யாரே வடிவினை முடியக்
ஊழ்கொண்ட சமயத தனனா னுருவுகண்ட டாரை
யொத்தார 9

இராமனை ஒருத்தி உள்ளததுக கொண்டவைப்பற்றியது

தையல சிறறிடை யானொரு தாழ்குழல்
உயய மறறவ னுள்ளத தொடுங்கினுள்
வைய முற்றும் வயிறறி னடக்கிய
ஐய விற்பெரி யாரினி யாவரே 10

அருப்பு மெனமுலை யாளங்கொ யாயிழை
இருப்பு நெஞ்சினை யேனுமொ ரேழைக்காப
பொருப்பு விலலைப் பொடிசெய்த புண்ணியா
கருப்பு விலலிறுத தாட்கொண்டு காவெனனாள் 11

பழுதி லாவொரு பாவையன னுளபதைதது
அழுதி வெயறுயிர்த தனபுடைத தோழியைத
தொழுது சோரந்தயா வாளிததத் தோன்றலை
எழுத லாங்கொலிம மனமத னுலெனனாள் 12

வண்ண வாயொரு வாணுதன மானிடறகு
எண்ணுங் காலில விலககண்ட மெய்திட
ஒண்ணு மோவி துணாததுரின நேவிவன
கண்ணனேயிது கண்டுகும பின்னெனனாள் 13

புனங்கொல காமயில போதுமொரா பொறகொடி
மனங்கொள காதன மறைததலை யெண்ணினாள்
அனங்க வேள தறிந்தன னற்றந்தான
மனங்கள் போல முகமு மறைக்குமே 14

மீன வாதன பினவர வெணமதி
வானி லாவுற வதத்து மாணவே:

21

சனகன யாவரையும் உபசரித்த வகை.

ஒழிந்த வென்னினி யொண்ணுத ருதைதன
பொழிந்த காத ரெடரப பொருளெலாம
அழிந்து வந்து கொண்டாடலி னன்புதான
இழிந்து ளாாககு மிராமறகு மொத்ததே

22

20. கோலக்காணபடலம்

வசிடடன சீதையை யழைத்துவரச சனகனிடம கூறல
தேவியா மருங்கு சூழ விந்திர விருககை சோந்த
ஒவிய முயிர்பெற நென்ன வுவந்தர சிருந்த காலை
தாவிலவெண கவிகைச செங்கோற சனகனை யினிது
நோககி
மாவிய நோககி னோகக கொணாகென வசிடடன
சொளனான 1

நோழிமார சீதையை யலங்கரிககலானமை
அமிழிமைத துணைகள் கண்ணுக கணியென வமைககு
மாபோல
உமிழுகடாக கலனக ணங்கை யுருவினை மறைப்ப
தோரார
அமிழதினைச சுவைசெய தென்ன வழகினுக கழகு
செயதார
இமிழதிரைப பரவை ஞால மேழைமை யுடைத்து
மாதோ 2

கழுத்துக்கு அணியணிதல

கோனனி சங்கம வந்து குடியிருந தனைய கண்டத்து
ஈனமில் கலனக டமமி வியைவன வணிதல செயதார
மாணனி நோககி னாத மங்கலக கழுத்துக கெலலாம
தானணி யான போது தனக்கணி யாது மாதோ. 3

நெற்றியில் திலகமிடுதல

மொயவளர் குவளை பூத்த முளரியின முனைதத முததாள
மெயவளா மதியி னுபபண மீனுண்டே வனைய தேயப்ப
வையக மடநதை மாராக்கும நாகாகோ தையர்க்கும
வானத

தெய்வமந் கையர்க்கு மெல்லாந் திலத்ததைத் திலதஞ்
செய்தாரா 4

வண்ணமகளிர் சீதைபிழைக்கெ கண்டு காமுறுதல்
கஞ்சத்துக களிக்கு மினறேன கவாநதுணும வண்டு
அஞ்சொறகன ினனைக கெவலா மருளிஞ லழைக
தஞ்சொறகன குழறித் தததந் தகைதடு மாறி நினரா
மஞ்சாகரு மாத ரார்க்கு மனமென்ப தொனறே
யனறே 5

இழைஞலா முனையி னுனீ யினையுலா மதியி னேககி
மழைஞலா லோதி நலவார களிமயக குறறு நினரா
உழைஞலா நயனத் தாரமாட தொனறெனறே விருமபற
அழகெவா மொருங்கே கண்டால யாவரே யாறற
வல்லார் 6

சீதைபின் வருணனை

சங்கங்கை யுடைமை யாலுந் தாமரைக கோயி வாலும
எங்கெங்கும் பரதது வெவவே றுள்ளத்தி னெழுதிந்
அங்கங்கே தோன்ற வாலு மருத்ததி யனைய கறபின
நங்கையு நம்பி யொத்தா னுமினிப புகலவ
தெனறே 7

சீதை நடனதுசெய்வுறந் சிறப்பு

சிறதொடு குறளுவ கூறுகு சிவதியர் குழாமுந் தெற்றி
வந்தடி வணங்கிச் சுற்ற மணியணி விதான நீழல
இநதுவின் கொழுநது விணம் வினததொடும வருவ
நநதவில் வினக்க மன்ன நங்கையு நடக்க வுறளு
தெனவ 8

சீதைசெய்வுதவின் வருணனை

வலவியை சூதிர்ந்தநில மயகையிலள பாநம
மெல்லிய வுறறகருமென வலுசிலெனி செய்கும
பலகவ மலாத்தொகை பரபயின செனததன்
நயவணி மணிச்சுடர் தவறந்திட நடந்தான 9

சீதை மண்டபத்தை யடைதல்

பொன்னினொளி பூவினவெறி சாநது பொதி சீதம
மினனிநீழ லன்னவடன மேலியொளி மான
அன்னமு மரமபையரு மாரமிது நாண
மன்னவை யிருந்தமணி மண்டப மடைந்தாள. 10

ஆடவரும் மகளிரும் சீதையின் திருமேனியழகை
கண்கொட்டாது காணுதல்

சமைத்த வரை யின்மைமறை தானுமென லாமச
கமைத்திரண முலைத்தெரிவை தூயவடிவு கண்டார
அமைத்திரளகொ டோளியரு மாடவரு மெல்லாம
இமைத்திவ ருயிரத்திலர்கள் சித்திர மெனத்தாம. 11

இராமன் சீதாபிராட்டியைக் கண்டு களித்தல்

அன்னவனை யல்லனென வாமென வயிப்பான
கனலி யமிழத்ததை யெதிரகண்ட கடவவண்ணன
உன்னுயிர நிலைப்பதொ ரகுத்தியொ டுழைத்தாண்டு
இன்னமிழ தெழுகுகளிகொ ளிந்திரனை யொத்தாள. 12

வசிட்டமுனிவனது மகிழ்ச்சி

எங்குளசெய தவத்திவி விராமனென வந்தான
சங்குகொடு சக்கர முடைத்தனி முதறபோ
அங்கணர சாதலிவை வலலிமலா புலஹம
மங்கையிவ ளாமென வசிட்டன மகிழவுறளுள். 13

சீதையை மண்டூப பெண்ணாகப் பெறுதற்குத்
தகர்தன் மகிழ்தல்

அன்றுபுரி கோதையெழில் கண்டுலகு குழவந்தது
ஒன்றுபுரி கோலொடு தவித்திகிரி யுயப்பான
என்றுமுல் கேழுமர செயதியுள் னேனும
இன்றுதிரு வெயறியது வெனவயம தெளருள். 14

வணங்கவேண்டியவரை வணங்கிச் சீதை
தாளைப்புகில் தங்குதல்

மாதவனை முறகொள வணங்கி நெடு மன்னன
பாதமலா கைதொழுது கண்களபலி சோரும
தாளையரு டிட்டதவி சிறறணி யிருத்தாள
போதினை வெறுத்தரசா பொன்னனை யுருந்தாள. 15

கீதையினமுருகண்ட விசுவாமிததிரளது விபயமுமொழி

அச்சென நினைத்தமுத லததனை வினைத்தானி
பசசைமலை யொத்த படிவத்தட விராமன
நசகண்ட வடிக்களை மவர் நயகையிவ னெனரூவ
இசுவிலை கிடக்கமலை யேழையு மிருகுே 16

கீத இராமலீக கடைக்கணனூறகண்டு ஐயக்கீருதல

எயயவில் வளைத்தது மிறுத்தது முரைத்தும்
மெயயவினை விடத்து முதலையம விடலுறகுள
ஐயனை யகத்து வடிவேயல புறத்தும்
கைவளை திருத்தது கடைக்கணி னுணர்ந்தான 17

கீத தூயரம் நீயவிய போளநந்தகடைதல

களங்குறை கருத்திலுறை களவனென லறனூன
வளங்குவி விறுத்தவ னெனத்தயர் மறத்தாள
அணங்குறு மவிஞ்சைகெட விஞ்சையி எனமபாடு
உணர்ந்ததிலு முறறுபய னுறறுவரவொத்தான 18

'விவாகம் என்று' எனக கெளசிகனை தகரதனவினுவுதல்

சோயலுயர் களிற்றரசா கோமக விருத்தான
கலவிகரை புறமுனி கெளசிகனை மேலோய
வலவிபொரு சிறழிலை மடநதைமண நானாம
எலலை விளத்தபக, வென்றுரைசெய கெளரூன 19

கெளசிகன திருமணம் நான்கு என்று
மமமொழி கூறநல

வானியுக் ககையவகள வாலுமநின மேறி
முனைமுது கைக்கிழிய மூரிய வரானமீன
பானியி சகருதிகொள பனணைவள நாடா
நானியென புறநபக னுறறு வுரைத்தான 20

தகரதன நன மான்கை கோதல

சோற்றபொரு தத்தகரர் ககடுதொழு தெழத்தன
ஓறறைவையி ரக்கிக்கொள சுவிகெனவி மொவகப
போற்றட முடிபுது வெயிறமொழி தாபபோய
நற்றவ சலுச்சைகொடு நனமனை புத்தான. 1 21

யாவரும் செலலச் சூரியன் அத்தமித்தல்.

அன்னமரி திற்பிரிய வண்ணலு மகன்றப்
பொன்னினெடு மாடவரை புக்களன் மனிப்பூண்
மன்னவர் பிரிந்தனர்கள் மாதவர்கள் போனார்
மின்னுகட ராதவனு மேருவின் மறைந்தான்.

22

21. கடிமணப்படலம்

கீதையின் நிலைமை.

தேடரு நலத்தபுள் லாசைதெற ஓற்றார்
மாடொர்தட முற்றதனை பெய்தும் வகைகாணார்
சடழி வுறத்தளர்வொ டேமுறுவ ரன்றே
ஆடக வளைக்குயிலு மந்திலைய ளானான்.

1

காமவேதனைகொண்ட பிராட்டி தன் மனத்திலே
நினைத்தவற்றையுஞ் சொன்னவற்றையுந் கூறுதல்

உரவே துயிலா சூயிரீர் துமெனாக்
கரவே புரிவா குளரோ கதிரோன்
வரவே யெனையா னுடையான் வருமே
இரவே கொடியாய் விடியா யெனுமால்.

2

மன்றல் குளிர்வா சம்வயங் கனல்வாய்
மின்றெத் துநிலா நகைவீழ் மலயக்
குன்றிற் குலமா ருழையிற் குடிவாழ்
தெனறற் புலியே யுயிர் தேடுதியோ.

3

தெருவே திரிவா ரொருசே வகனார்
இருபோ தும்விடா ரிதுவெனனை கொலாம்
கருமா முகில்போல் பவர்கள் வியாபால்
வருவா குளரோ குலமன் னவரே.

4

பண்ணே வொழியா பகலோ புகுதாது
எண்ணே தவிரா விரவோ விடியாது
உண்ணே வொழியா சூயிரோ வகலா
கண்ணே துயிலா விதுவோ கடனே.

5

இடையே வளைசோ ரவெழுந் துவிழுந்து
அடலேய் மதனன் சரமஞ் சிணையோ
உடலோப் வுறநா னுமுறவ கலையால்
கடலே யுரைநீ யுமொர்கன விகொலாம்.

6

பிரட்டம ஐய்வனம் வ்ருந்தகையில் இராமன் வினைத்ததைக்
சொல்லுவோமென்வ்.

எனவின் எனபன் வியிருந் துணைவாள்
துவியுள் விநவங் கோடுசொர் வறுகால்
மனைதன் வில்வயங் குறும்வை திருள்வரய்
அனகன வினைதின் தனயா மறைவாம். 7

இராமன் மனந்து நீனைவனவற்றைக் கூறுதல்

முங்கன் குமுடிப் பருவேட் கையினுய்
எய்கன் குணகொன புதயந் தெழுதிப்
பினகன குமொர்பெண கரைகன டுவெனய்
மிங்கன டவரெய் கறிவார் வினையே. 8

திருவே பனைவாண முகமே தெரியின்
கருவே கலியே வினைகா மவிதைக்கு
எருவே மதியே விதுவென செய்தவா
ஒருவே குறுநீ புறவா கையோ. 9

தய்குளக் கெலிகா தனகவா னரவின்
பய்குளக் கினதென பதுபன் குகொலாய்
என்குளக் கிணுநெஞ் கிணுமென அமுளார்
மெய்குளக் கினதே கடுவய் விடமே. 10

நான் திருமணமென்று ஞான அறையுமாறு எனகன்
கட்டினவிடுதல்.

வானவர் பெருமாளும் மனநினை வினனுகந்
தெனகு குழலாடவ் திருமண வினைநாளைப்
பூசு மணவாசம் புனைநக ரணிவிடுவெறு
ஆனைவிய மினை யானை யனிமாற சறைவித்தாய். 11

குறிப்பாதய வருணனை.

அபூசன வொய்யாறு மகாமினை புறவாலும்
மபூசயின் மனநாளைப் புணர்துவ ரெனயோடும்
செங்கட திருவ சிதைத் தினகர குறகுதேர்மெய்
மபூசனை யய்கொலய் கானிய வெயவத்தாய். 12

அகாசந்தபுரிசு செய்தக

பொரண தவொருந் தானுறை போதவாகும்
பூரண னுடமெய்தம் புனைஅவிய புனைவாகும்
காரணி தெடுமடல் கதிர்மயி யனிவாகும்
பூரண மறைவானிக் கிணுநு தடுவாகும். 13

- மந்திர மணிமாட முன்றிலின் வயினெங்கும்
அந்தமி லொளிர்முத்தி ன்களிரை யொளிவிச்
இந்திர னெடுவானம் மீனவர் குவதென்னப்
பந்தரி விழல்விசப் பட்டிர்வெயில் கடிவாரும். 14
- கலவைகள் புனைவாருங் கலைநல் தெரிவாரும்
மலர்குழன் மலைவாரும் மதிமுக மணியாடித்
திலதமு விடுவாருஞ் சிகழிகை யணிவாரும்
இவ்விதழ் பொலிகோல மெழில்பெற விடுவாரும். 15
- கதிர்மணி யொளிகாலக் கவர் பொரு டெரியாவாறு
எதிர்கடர் தரமின்னுந் நெழுதவி வினையோரும்
மதுவிரி குழலாரும் மதினுடை நெடுவானம்
அதுவிது வெனலோரா தலமரலு றுவாரும். 16
- தாரதன் கலியாணமண்டிப்ததை யடைதல்.
- கரைதெரி வரியது கணகம் வேய்ந்தது
வீரையென வுயர்ந்தது மணியிற செய்கது
நிரைவளை மணவினை நிரப்பு மண்டபம்
அரசர்த மரசனு மனுக்கள் மேயினான். 17
- ஏண்டவ முனிவரு மிறைவர் யாவரும்
அண்டரும் பிறரும்புக் கடங்கிற ருதவின்
மண்டபம்-வையமும் வானும் வாய்மடுத்து
உண்டவன் மணியணி யுதர மொத்ததே. 18
- என்றுநான் முகன்முதல் யாரும் யாவையும்
நின்றபே ரிருவினை நீக்கி நீனெறி
செனறுமீ னாக்குறி சேரச் சேர்த்திடு
தன்றிரு நாமத்தைத் தானும் சாத்தியே. 19
- ஏதமி விருகுழை யிரவு நன்பகற
காதல்களு டொர்ந்தன கதிரும் திங்களும்
சீதைதன் கருத்தினைச் செவியி னுள்ளுறத்
தூதுவந் துரைப்பன போன்று தோளறவே. 20
- ந்நனுகவு நிமிரவு நடக்கு ஞானத்தர்
உணர்வினி னொளிதிக முத்த ரீயந்தான
தணிவருங் கருணைதன் கழுத்திற் சாத்திய
மணியுமிழ் கதிரென மார்பிற் றோன்றவே. 21
- மேவருகு கட்டுரென விளங்கு மார்பினூர்ல்
ஓவருந தெரிந்திவி துணர்மி னீண்டெனத்

தேவரு முனிவருந் தெரிகக வாமுதவ
 மூவருந் தானென முடித்த தொத்ததே 22
 இன்னண மொளிதர விமைய வாககெவலாம
 தன்னையே யணையதோரா கோலத் தாங்கினுன
 பன்னக மணிவிளக கழலும் பாயலுள
 அன்னவர் தவத்தினு னைந்த ஸீயகினுன 23

இராமரீரண தானஞ்செயதுவிட்டுத் தோய்து ஏறநல

பலபதி ஞாயிரம பசுவும் பைமபொனும்
 எவலையி விலஞெடு மணிகள் யாவையும
 நலவவாக குதவினா னவிடு நானமறைச
 செவவாகள வழத்திறத் தேர்வந் தேறினுன 24

பரதன தேரோட்டவும் இலககும்ணசததுருககனா
 சாமரை வீசவும் இராமன தேசிற சென்றமை

அணையதோரா தேசினி வருண வினறென்ப
 பனிவரு மலர்க்கண்ப பரதன கோலகொளக
 குனிசிலைத் தம்பிபின கூட வேணையன
 இலியபொற கவரிகா விபகக வேகினுன 25

இராமன மண்டபத்தந்தச சாதல

எஞ்சவி னுலகத நுளள வெறிபடை யரச வெளளம
 நஞ்சரக குழாததிற சுறறக கொற்றவ விருந்த கூடம
 வெஞ்சினத தனுவ வானு மேருமாவ வரையிற சேருரு
 செஞ்சுடர்க் கடவுளென்னத தேரிடைச சென்று
 சோந்தான 26

சிலையுடைக கயலவாட டிங்க் னேந்தியோரா செம்பொற
 முலையிடை முவிழப்பத தெர்மேன முன்றிசை முளைத்த
 அலககடற பிறந்து பின்னை யவனியிற ரேனூறி மீன
 மலையிடை புதிக்கின றுளபோன மண்டப மதனில
 வந்தான 27

விவாகச சடவருககு உரியஉபகரணங்ககககொண்டு
 வசிட்டன அத்தனகுடன வருதல

நீத்தருவ கடனென நிறைந்த வேதியர்
 தோயந்ததுள் மாப்பினர் சுறறத் தொனனெறி

வாய்த்தநல் வேள்விக்கு வசிட்டன் மையற
எய்ந்தன கலப்பையோ டிவிதி செய்ய்தினன். 38

சீதையும் இராமனும் மணத்தவிசில் ஏறியிருத்தல்.

மன்றலின் வந்து மணத்தவி சேறி
வென்றி நெடுந்தகை வீரனு மார்வந்து
இன்றுணை யன்னமு மெய்தி யிருந்தார்
ஒன்றிய போகமும யோகமு மொத்தார். 29

சனகன் இராமனுக்குச் சீதையைத் தாரைவார்த்துக்
கொடுத்தல்.

கோமகன் முன்சன் கங்குளிர் நன்வீர்
பூமக னும்பொரு னும்மென நீயென்
மாமக டன்னொடு மன்னுதி யென்னாத்
தாமரை யன்ன தடக்கையி னீந்தான். 30

சீதை தீவலம்வந்தவின் அம்மி மிதித்து அருந்ததி காணுதல்.

வலங்கொடு தீயை வணங்கினர் வந்து
பொலம்புரி நூலவர் செய்பொருண் முற்றி
இலங்கொளி யம்மி மிதித்தெதிரா றினற
கலங்கலில கற்பி னருந்ததி கண்டாள். 31

இராமன் பெரியோரை வணங்கிச் சீதையோடு
தன்மாளிகை புகுதல்.

மற்றுள செய்வன செய்து மகிழ்ந்தார்
முற்றிய மாதவர் தாளமுறை சூடிக்
கொற்றவ னைக்கழல் சும்பிட லோடும்
பொறொடி கைக்கொடு நன்மனை புக்கான். 32

இராமனும் சீதையும் கைகேயி முதலிய மூவரையும் வணங்குதல்.
கேகைய மாமகன் கேழ்கினர் பாதத்
தரயினு மன்பொடு தாழ்ந்து வணங்கா
ஆயத ன்னணை யடித்துணை சூடித்
தாய சுமித்திரை தாடொழ லோடும். 33

பங்குனிபுத்தரத்தில் சீதாவிவாகம் வசிட்டனால் நடத்தல்.

பங்குனி யுத்தர மாண பகற்போது
அங்க ணிருக்கிவி லாவிர நாமச்

சிங்க மணத்தொழில் செய்த திறத்தான
மங்கல வங்கி வசிட்டன் வளர்த்தான். 34

இராமனுடைய தம்பிராரும் ஊர்யீனமுதலியோர்களை
மணஞ்செய்து கொள்ளுமாறு ஜகராசன் ஏற்பாடுசெய்தல்.
வள்ள நனக்கிளை யோர்க டமக்கும்;
என்னலில் கொற்றவ மெம்பி யளித்த
அள்ளன மலர்த்திரு வன்னவர் தமமைக
கொள்ளு மெனத்தம ரோடு குறித்தான். 35

தசரதன் சிலநாள் வசிட்டர் முதலியவரோடு தங்கியபின்
பிகழ்ந்ததை சொல்வோமெனல.

ஈந்தள வில்லதொ ரின்ப நுகர்ந்தான்
ஆய்ந்துணர் கேளவி யருந்தவ ரோடும்
வேந்தனு மந்தகர் வைகினன மொளவத்
தேய்ந்தன நாள்சில செய்த துரைப்பாம். 36

22. பரசுராமப்படலம்

இராமபிரானும் சீதையும் அங்குப்போகும் தகர,
பிகவாமிததிரள தவஞ்செய்வச செல்லிதல.

தானுவதொர வகையேநனி சனகன் றரு னதயனும்
நானுவித முறுபோகமு நுகாபின்றுவந் நரள்வாய்
அனுமறை நெறியாசிகள் முனிகோசிக னருளிப்
போனுவட திசைவாபுயர் பொன்மால்வளி
புககான 2

தசரதசக்கரவர்த்தி ஊர்க்கு யீண்டு செல்லிமாறு
யாவருடனும் பிரயாணமாதல்.

அப்போதினின் முடிமனைவ னணிமாநகா செலவே
இப்போதுந மனிகந்துணை யெழுக்கென்றினி திசையாக்
கைப்போதக நிகாகாவலர் குழுவநதடி கழுவ
ஒப்போதகு தேர்மீதினி வினிதேனின் னுரரேவான். 3

தசரதன் அபசகுள மாவது கண்டு வழியிடை நிறறல்.

ஏகும்மள வையின வந்தன வலமும்மயீ விடமும்
காகம்முத வியமுந்திய தடைசெய்வன கண்டான்
நாகம்மன விடையிங்குள திடையுறென நடவான்
மாகம்மணி யணிதேரோடு தின்றுனெறி வந்தான். 3

சககரவாததி ஓர் மிமிநதிகளை வினவ, அவன்
இடைபூறவாது கழியுமெனல்

நினறேனெறி யுணாவாடுறொடு நினைவாளனை யழையா
நனறேபழு துளதோ நடு வுரைநீதய மெனனக
குளறேபுரை தோளானெதிர புளளிசுருறி கொளவான
இனறேவரு மிடைபூ றது தனரூயவிடு மெனரூன 4

பரகராமனவருகை தெரிவிக்கும்

என்னுமமன வினிலவானக மிருவகிறிட வொளியாய
யினனுமபடி புடைவீசிய சடையான மழுவுடையான
பொன்னினமலை வருகினறது போலவானை காலவான
உன்னுநதழல வழியானிரு மதிர்கினறதொ
குரையான 5

கம்பித்தலை யெறிநீருறு கலமொத்துல சூலையத
தம்பித்துயா நிகையானக டளரககடவ சலியா
வெய்பித்திரி தரவயனவர் வெருவுறறிரி தரவோர்
செம்பொறசில தெறியாவயின முகவாளிக டெரிவான 6

சையமபுக நிமிரககட்டி றழுவுமபடி சமைலான
மையினனுயா மலைநூறிய மரலாளவன வந்ததான
னுயனறனை யரிநிறறரு மரசனனது கண்டான
வெயயனவர நிபமெனனகொ வெனவெயதுறு
மெலலை 7

பரகராமன் 'உளதோளவலியசசேரதிக வந்தேன்' எனல்

இறறேடிய' கிலையினறிற மறிவெனனினி யானுன
பொறறேளவலி நிலைசோதனை புரிவானசை யுடையேன
செறறேடிய திரடோளுறு தினவுஞ்சிறி துடையேன
மறறோபொரு விவதிவகிதென் வரவெனறன்
னூரவோன 8

இராமனீதுசினவகொண்டு அழியாது விடடிடப
பலபடியாகத் தசாதன வேண்டுகல்

வினியாளினி வதுதீவினை விழைவாருழையனறே
கனியாவில னயாகினற வுளவோகன னுமிழும்
ஒளிவாயமழு வுடையாய்பொர வுரியாரிடை யலலரல
எனியாரிடை வனியாவலி யெனறொருவ தெனரூன 9

சலத்தோடியை விலனெனமக ன்ணையானுயிர தடிமேவ
உலத்தோடெதிர தோளாயென துறவோடுயி

நிலத்தோடுயா கதிவானுற நெடியாயுன் தடிமேன
குலத்தோடற முடியேவிது குறைகொண்டனெ
னென்றான் 10

தன் வேண்டுகோளைப் செருடபடுதந்நது இராமனிடத்து
பரகராமன செலலககண்டு நராதன் மூச்சித்தல

எனனுவடி விழுவானையு மிகழாவெரி விழியாப
பொன்னா கலையணிவானெதிர புகுவாவிடை யுணராத
தனனொரு செயவினமையை நினையாவுயிர தளரா
மினனாயா வுறுமவாளர வெனவெயதற லுறஞன் 11

இராமனைக் கிடடிய பரகராமன சிவநறுசின் வரலாறறைக
கூறல

மானமமுடை குடிமன்னவன் மதி சோர்வுறன் மதியான
தானநிலை யுறுவானுறு வினையுண்டது தவிரான
ஆனமமுடை யுமையண்ணலை யநநாளுறு சிலைதான
ஊனமமுள் ததன் மேனிலை கேனியென்
வுரைப்பான் 12

உலகெவா முனிவற தேதே னுறுபகை யொடுகடுப
அலகினமா தவங்கள் செய்தோ ரருவரை யிருந்தே
சிலையைந் யிறுத்த வோசை செவியுறச சீவி வந்தேன்
மலைகுடுவென் வலலை யாயின் வாங்குதி தனுவை
யென்றான் 13

ஞீராமன விலைத்தருக னன்று வாங்கிவினைத்துப்
பரகராமனை கோக்கிச் சொல்லுதல

என்றன் னென்ன நின்ற வீராமனு முறுவ லெயுதி
நனனொளிர் முமத்த னுமி நாரணன் வலியி னுண்ட
வென்றிறை நருக வெண்கை கொடுத்தனன் வீரன்
துன்றிருகு சடையோ னஞ்சுத தோன்ற வாங்கிச்
சொல்லுய 14

ஸ்ரீராமன் 'இவளிலலிறகு இலககு ஆவது யாது?'

என்று வினாவுதல்

பூதலத தரணை யெல்லாம் பொன்றுவித் தனையென்

வேதவித் தாய மேலோன் மைந்தன் வீரதம் பூண்டாய
-ஆதலிற கொலவ வாகா தம்பிது பிழைப்ப தன்றால்
யா திதற் கிலக்க மாவ தியமபுதி விரைவி னெனருள் 15

பரகராமனது தவவலிம

இராமன் வகைததவிலின அமபுககு இலககாகுதவ
எயதவம் பிடைபழு தெயதி டாமலென
செயதவ மிபாஸவயுஞ் சினதக்க வேயெனக்
கையவ னென்கிந்தலும் கணையுரு சென்றவன
மையறு தவமெலாம வாரி மீண்டதே 15

ஸ்ரீராமன் தராதனைசாராது தொழுது துயரீங்கசசெயதல்
அழிததவன் போனபி னமல கையுளர்வு
ஒழிநதுதவ னுயிருடைந துருவ தாதையப
பொழிநதபே ரனபினாறு ரெழுது முன்புபுககு
இழிந்தவான றுயாககடற கரைதின நேறறினாள் 17

ஸ்ரீராமன் விஷ்ணுவில்லை வருணதேவனகையிற கொடுத்திடடுச
சேனை முதலியவற்றோடு அயோததி சோதல்

பூமழை பொழிநதனர் புகுநத தேவருள
வாமவேல் வருணனை மான வெருசிலை
சேமியென் றுதவிததன் சேனை யாரததெழ
நாமநீ ரயோததிமா நகர நன்சனிஞாள் 18

ஆனை நினைதுழ தாதை யையநிற
காணிய விழைவதோர் கருதத னுதலால்
கேணியில வகைமுரல் கேக யம்புகப
பூனெனாரி மார்பநீ போதி யென்றனன் 19

மேற்காண்டதனுக்குத தோற்றுவாய

ஆனவன் போனபின் னரசா கோமகன்
ஊனமில் பேரர கயகருநா ளிடை
வானவா செயதமா தவமுனை டாதலான்
மேனனி நிகழ்ந்தன வினமபு வாமரோ, 20

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

முறதிறவு